

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief.....	3
Financieel kader	7
Leeswijzer	8
Jaarverslag.....	9
Centrale thema's	10
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	22
Programma 1. Veiligheid	26
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	28
Programma 3. Economie	30
Programma 4. Onderwijs	33
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	36
Programma 6. Sociaal domein.....	42
Programma 7. Volksgezondheid en milieu.....	48
Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	51
Paragraaf Lokale heffingen.....	55
Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	59
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	68
Paragraaf Financiering	71
Paragraaf Bedrijfsvoering	74
Paragraaf Verbonden partijen.....	80
Paragraaf Grondbeleid	88
Paragraaf openbaarheid	92
Jaarrekening.....	93
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	94
Toelichting overzicht van baten en lasten	95
Verklaring verschillen begroot en werkelijk	96
Balans	116
Toelichting op de balans.....	118
Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen.....	138
Rechtmatigheidsverantwoording.....	140
Bijlage Financiële overzichten	141
De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SISA)	147

De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	158
Afschrijvingstermijnen.....	163
Controleverklaring van de afhankelijke accountant	164
Bijlage 1. Kredietenlijst	165
Bijlage 2. Algemene uitkering gemeentefonds	166
Bijlage 3. Interbestuurlijk toezicht.....	168
Bijlage 4. Portefeuilleverdeling.....	173
Bijlage 5. Afkortingenlijst.....	174

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2024 aan. Deze bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag, waarin wij u informeren over de beleidsmatige ontwikkelingen en de jaarrekening, waarin we nader ingaan op de financiële ontwikkelingen.

De raadsafspraken waren ook in 2024 het vertrekpunt om vaart te maken op de dossiers die voor de samenleving van Haaksbergen van betekenis zijn. In de voorliggende jaarstukken leggen wij verantwoording af over de stappen die zijn gezet om de raadsafspraken uit te voeren. In deze aanbieding gaan wij kort in op de thema's die dit jaar in het bijzonder speelden. Waarbij de onzekerheid met betrekking tot de rijksinkomsten vanaf 2026 ook een rol heeft gespeeld. We zijn in 2024 zo min mogelijk structurele verplichtingen aangegaan die ons in de toekomst dwingen aanvullende grootschalige bezuinigingen door te voeren.

Omgevingsvisie en Visie op sociaal domein

In 2024 hebben we participatietrajecten uitgevoerd voor een aantal grotere beleidstukken, zoals de Omgevingsvisie en de visie op het Sociaal domein. Deze visie zijn in 2024 grotendeels voorbereid en opgesteld.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

De volgende belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen deden zich in 2024 voor:

- Ter uitvoering van de motie "Kansrijke bouwlocaties aan de randen van Haaksbergen" is op 27 november 2024 een addendum bij de Structuurvisie Haaksbergen 2030 vastgesteld. In dit addendum zijn de voorkeurslocaties voor woningbouw op uitbreidingslocaties aangegeven.
- Het bevoegd gezag heeft in 2024 vergunningen verleend ten behoeve van de zoutwinningslocaties. Ons college geeft uitvoering aan de privaatrechtelijke aspecten van zoutwinning, namelijk de oprichting van twee stichtingen ten behoeve van een Garantie- en Monitoringfonds en Omgevingsfonds. Ook heeft ons college ingestemd met de statuten voor beide stichtingen en is gestart met de werving en selectie van bestuursleden voor deze stichtingen.
- Het windbeleid is vastgesteld en we zijn betrokken bij de projectvoorbereiding.
- Het bestemmingsplan voor het marktplan is in november 2024 door de raad vastgesteld.

Onderwijs

We hebben stappen gezet in het verder uitwerken en uitvoeren van het vastgestelde Integraal Huisvestingsprogramma en bij deze jaarrekening stellen wij voor de bestemmingsreserve voor het IHP verder aan te vullen. De volgende belangrijke ontwikkelingen deden zich in 2024 voor op het gebied van onderwijs:

- De bouw van basisschool Het Palet inclusief gymvoorziening en voorziening voor kinderopvang is gestart.
- We hebben uitvoering gegeven aan de motie die het college oproept "om de mogelijkheden van vervangende nieuwbouw huisvesting Het Assink Lyceum in combinatie met een sporthal/zaal en zwembad, op of bij Park Scholtenhagen te onderzoeken". De uitkomsten hebben we in mei 2024 aan de raad gepresenteerd. Hierop heeft een vervolgonderzoek naar vier locaties plaatsgevonden.
- Het haalbaarheidsonderzoek naar de Multifunctionele accommodatie in Buurse in combinatie met de basisschool is uitgevoerd en gepresenteerd.

- Voor het leerlingenvervoer zijn centrale opstapplaatsen ingevoerd, hier heeft ook een evaluatie op plaatsgevonden.

Haaksbergen Sterker in Ontwikkeling

In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen op het dichten van het ravijnjaar. Er is een financiële scan uitgevoerd en we hebben aanvullende analyses op de begroting uitgevoerd. De ombuigingsstrategie en de ombuigingsopgaven zijn op hoofdlijnen geïnventariseerd en opgevoerd in de Kadernota 2025 en de Begroting 2025.

In de Begroting 2025 is met het oog op het ravijnjaar onder meer de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' grondig geactualiseerd.

Om onze dienstverlening verder te verbeteren, is de visie op dienstverlening opgesteld en deze is in 2024 vastgesteld. Vervolgens is een start gemaakt met het uitvoeringsplan.

In 2024 is nader uitvoering gegeven aan het verbeterplan IBT. Voor de samenwerking op informatiemanagement is een intentie overeenkomst gesloten tussen de gemeenten Haaksbergen en Hengelo. Deze intentieovereenkomst ziet op het gezamenlijk uitvoeren van vijf pilots. Op basis van deze pilots kan worden gezien, of en zo ja in welke mate een samenwerking op het informatiemanagement mogelijk is.

Correcties op de begin balans

Er zijn tijdens de jaarrekeningcontrole een aantal zaken naar boven gekomen die aangepast dienen te worden in 2024, die hun oorsprong hebben in eerdere jaren. Hernieuwde inzichten maken dat hiervoor de beginbalans aangepast dient te worden.

Deze correcties dienen op de beginbalans in 2024 gemaakt te worden, aangezien voorgaande jaren formeel zijn afgesloten, dit heeft daarmee effect op het resultaat van 2024.

Het betreft hier de volgende onderwerpen en correcties:

- Afschrijving chalets Oekraïne 2023 (€ 438.066)
De afschrijving hiervan was gestart in 2023 en in 2024 is de rest van het bedrag afgeschreven. Dit is niet volledig in lijn met het BBV. Aanpassing heeft derhalve invloed op 2023 t/m 2025 en zal verderop nog terug komen bij de resultaatbestemming.
- Voorziening verlofsparen (€ 295.218)
In 2024 is de methodiek voor de berekening van de voorziening verlofsparen herzien. Voorheen werden het bovenwettelijk verlof, het aangekochte verlof (bovenwettelijk IKB verlof) en de verlofsparen component volledig meegenomen in de berekeningsgrondslag. Deze benadering leidde tot een relatief hoge voorziening, die niet in verhouding stond tot het daadwerkelijke benuttingsrisico van verlofrechten. Dit is nu aangepast en derhalve is in 2024 is een deel van de voorziening vrijgevallen.
- Voorziening wethouderspensionen (- € 165.793)
Er is gebleken dat het partnerpensioen niet was meegenomen in de oorspronkelijke berekeningen. Dit is echter wel een verplichte betaling en hoort onderdeel te zijn van de voorziening. Dit is nu aangepast.

Financieel resultaat 2024: gunstige jaarcijfers door incidentele voordelen

Wij hebben de lijn om financieel gezond beleid te voeren gecontinueerd. Vanwege de aanstaande ravijnjaren wordt het naar de toekomst toe een enorme uitdaging deze lijn vast te houden. De voordelen die we zien in deze jaarrekening zijn vooral incidenteel.

Wel sluiten wij het jaar 2024 af met een positief resultaat van € 4.333.000. Bij de eindejaarsrapportage was al duidelijk dat het jaar met zwarte cijfers afgesloten zou worden met € 2.413.000 in de plus. Het verschil van € 1.919.000 bestaat voor € 145.000 uit structurele voordelen, de overige verschillen zijn incidenteel van aard. Dit betreffen hoofdzakelijk de effecten van de aanpassingen op de beginbalans, winstneming grondexploitatie Wissinkbrink, decembercirculaire en een overschot op de opvang ontheemden.

Er zijn richtlijnen voor het nemen van winst op een grondexploitatie, deze maken dat het niet mogelijk was de winst mee te nemen in eerdere P&C documenten. De aanpassingen op de beginbalans zijn een gevolg van ander inzicht bij de jaarrekeningcontrole en derhalve waren

deze niet eerder bekend. Ook het effect van de decembercirculaire kwam pas in beeld na het opstellen van de laatste begrotingswijziging.

Bestemming van het financieel resultaat

In het raadsvoorstel bij deze jaarstukken stellen we voor om van het positieve saldo van € 4.333.000:

- een bedrag van € 560.646 te bestemmen voor de afschrijvingskosten chalets Oekraïne. Dit bedrag komt door de verschuiving in jaarschijven nu ten laste van 2025, maar is hier niet begroot. In 2024 ontstaat voor hetzelfde bedrag nu een voordeel, omdat het begrote bedrag hier nu niet wordt besteedt;
- een bedrag ter grote van € 1.052.000 te storten in de bestemmingsreserve IHP. Zodat het totale bedrag in de bestemmingsreserve aansluit bij het bedrag van € 5.000.000 zoals deze in de Kadernota 2025 was opgenomen als incidentele reservering voor het Assink Lyceum als onderdeel van het IHP. Op 6 november 2024 heeft de raad de Programmabegroting 2025 vastgesteld. In de begroting is een onttrekking aan de algemene reserve opgenomen, ten behoeve van een in 2025 in te stellen bestemmingsreserve IHP. Om in het meerjarenperspectief niet onder de streefwaarde 2,0 van de weerstandsratio uit te komen, is toen een bedrag van € 3.948.000 in de bestemmingsreserve gestort en niet de voorgenomen € 5.000.000.
- het overige resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Daarbij tekenen wij aan dat de algemene reserve uit incidentele middelen bestaat die enerzijds noodzakelijk zijn voor het afdekken van risico's en anderzijds alleen gebruikt kan worden voor incidentele uitgaven. Deze middelen kunnen nadrukkelijk niet of slechts beperkt bijdragen aan de structurele opgaven die onze toekomstige begroting kent.

Begrotingsonrechtmatigheden

Naar aanleiding van de interne controle is geconstateerd dat er onrechtmatigheden zijn ontstaan bij de uitvoering van het bovenstaande en dat hiermee de in de jaarrekening te verantwoorden baten en lasten alsmede balansmutaties niet rechtmatig binnen de daarvoor gestelde grens tot stand zijn gekomen.

De totale onrechtmatigheid is uitgekomen op € 3.000.000, op een lastenbegroting van € 84.000.000 is dit 3,6% en ligt hiermee boven de 3% grens.

Het grootste gedeelte van de overschrijdingen wordt gecompenseerd door een directe bate (vaak subsidies). Sinds vorig jaar mogen baten en lasten niet meer gesaldeerd worden en moeten ze separaat als begrotingswijzigingen worden verwerkt. Voornamelijk onbekendheid hiermee heeft er voor gezorgd dat deze wijzigingen niet zijn doorgevoerd en we daardoor een hogere begrotingsonrechtmatigheid hebben.

Naar aanleiding van de rechtmatigheidscontrole zijn aanbevelingen geformuleerd, deze aanbevelingen hebben we overgenomen en we starten met het oppakken van de drie aanbevelingen met de grootste impact op de rechtmatigheidsnorm.

In onze aanbiedingsbrief bij de Eindejaarsrapportage hebben we aangegeven de noodzaak te zien om een verbeterslag te maken op het gebied informatiemanagement. Het is voor ons college een belangrijk streven inzicht en sturing te optimaliseren.

Het college van burgemeester en wethouders,

Gerard van den Hengel
Jan-Herman Scholten
Pieter van Zwanenburg
Johan Niemans

Financieel kader

Resultaat

De Begroting 2024 inclusief de structurele mutaties uit de Eindejaarsrapportage 2023 liet een positief saldo zien van € 506.000. Bij de Eerste bestuursrapportage 2024 hebben wij dit resultaat bijgesteld naar € 582.000 negatief. Op 28 februari 2024 is er een begrotingswijziging goedgekeurd voor de dekking van het haalbaarheidsonderzoek Het Assink Lyceum (hierna: HAL), en hiermee is het begrotingssaldo gedaald tot € 992.000 negatief.

Bij de Eindejaarsrapportage 2024 was het verwachte positieve resultaat ruim € 2.413.000. We sluiten 2024 af met een positief resultaat van € 4.333.000. Daarmee is het resultaat € 1.919.000 positiever ten opzichte van de eindejaarsrapportage.

De verschillen worden nader toegelicht onder 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'. Uit deze verschillenanalyse volgt dat de meeste verschillen incidenteel van aard zijn. Het onderscheid in incidentele en structurele baten en lasten is uitgewerkt in het laatste overzicht van bijlage 2 financiële overzichten.

Rekeningresultaat begroot en werkelijk

(bedragen x € 1.000)

Inkomsten/Uitgaven	Bedrag begroot	Bedrag werkelijk	Saldo
Lasten	81.537	83.567	-2.030
Baten	83.950	87.899	3.949
Totaal	2.413	4.333	1.919

In onderstaand overzicht wordt per programma het saldo lasten en baten gepresenteerd.

Overzicht verschillen per programma

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Saldo lasten	Saldo baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	-851	1287	436
Veiligheid	1	0	1
Verkeer, vervoer en waterstaat	-306	75	-231
Economie	-56	-36	-92
Onderwijs	-512	296	-215
Sport, cultuur en recreatie	-273	349	76
Sociaal domein	549	714	1263
Volksgezondheid en milieu	-184	176	-7
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-399	1088	689
Totaal	-2.030	3.949	1.919

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen wij naar de programma's en specifiek het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Structureel in incidenteel saldo

In onderstaand overzicht wordt het rekeningresultaat verdeeld in een incidenteel en structureel deel.

Overzicht structureel en incidenteel saldo

(bedragen x € 1.000)

Structureel en incidenteel saldo	Primitieve begroting	Definitieve begroting	Mutatie jaarrekening	Jaarrekening
Totaal begrotingssaldo (a)	381	2.413	1.919	4.333
Incidentele saldo (b)	-1.830	1.248	1.774	3.022
Structurele saldo (a -/- b)	2.211	1.165	145	1.310

Leeswijzer

In de Jaarstukken 2024 rapporteren wij volgens de indeling, zoals deze ook is gehanteerd voor de Begroting 2024.

De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling vast. De auditcommissie heeft de taak de raad hierover te adviseren. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gemeenten verplicht hun jaarstukken financieel in te richten in zogenaamde taakvelden. De auditcommissie heeft er unaniem voor gekozen de programma-indeling te hanteren zoals die door de Rijksoverheid wordt geadviseerd.

De negen programma's zijn als volgt ingedeeld:

1. Belangrijkste beleidsontwikkelingen
2. Wat hebben we bereikt?
3. Wat hebben we hiervoor gedaan?
4. Verbonden partijen
5. Beleidsindicatoren
6. Wat heeft het gekost?

Het is verplicht in de jaarstukken beleidsindicatoren op te nemen volgens het BBV. De raad kan met behulp van deze indicatoren beter sturen. Daarnaast kunnen gemeenten beter met elkaar worden vergeleken. Voor een aantal indicatoren heeft de raad nog geen norm vastgesteld. Deze zijn aangegeven met het *-teken. Aan het thema "normering van prestatie-indicatoren" wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" aandacht geschonken.

Aan het einde van elk programma staan de begrote en werkelijke baten en lasten per taakveld weergegeven. De totalen in deze tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Afwijkingen op het saldo per product (> € 15.000) worden toegelicht in de jaarstukken in het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen. In deze paragrafen staat informatie die inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente, beheersmatige aspecten en risico's. De raad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen, wanneer een onderwerp extra aandacht vraagt. In deze jaarstukken wordt, naast de verplichte paragrafen, aandacht besteed aan de taakstellingen en reserveringen.

De balans en jaarstukken zijn afgerond op duizendtallen. Als gevolg van deze afrondingen kan het voorkomen, dat er afrondingsverschillen voorkomen in de tellingen op de balans en binnen het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening'.

1 Raadsafspraken

De komende vier jaren willen we vaart maken met enkele dossiers, de verhouding tussen gemeenteraad en college van B&W en tussen de fracties onderling verbeteren en zo de discussie in de raad laten gaan over hoofdlijnen en politieke verschillen. Daarom hebben de raadsfracties op 16 mei 2022 raadsafspraken geformuleerd op acht onderwerpen vanuit de kaderstellende rol. Deze raadsafspraken zijn unaniem door de gemeenteraad vastgesteld op 8 juni 2022 ([link raadsafspraken](#)).

Het college van B&W geeft uitvoering aan de raadsafspraken als uitvoerend bestuursorgaan. Daarvoor heeft het college van B&W de raadsafspraken uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma gaat in op 'hoe' de raadsafspraken uitgevoerd worden, welke planning daarbij past, wat daarvoor nodig is en eventuele randvoorwaarden. Onderstaand wordt per onderwerp aangegeven wat we willen bereiken, welke raadsafspraken erover gemaakt zijn en wat we ervoor hebben gedaan in 2024, zijnde het uitvoeringsprogramma van de raadsafspraken.

Op 22 maart 2023 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden, waaruit feitelijk geen inhoudelijke bijstellingen voortvloeiden. Op 15 april 2024 heeft een tweede evaluatie plaatsgevonden. Deze evaluatie werd voorafgegaan door een inhoudelijke analyse van het college over de stand van zaken rond de voortgang en operationalisatie van diverse concrete acties gekoppeld aan de raadsafspraken. De beraadslaging tijdens deze tweede evaluatie gaf aanleiding tot bijstelling van een aantal thema's en doelen. Op 22 januari 2025 heeft de raad naar aanleiding van de tweede evaluatie een addendum op de raadsafspraken vastgesteld.

PARTICIPATIE

Wat willen we bereiken?

Dichter bij elkaar brengen van inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

De functionaris inwonerbetrokkenheid heeft zich in 2024 ingezet om de participatie organisatie breed (beter) te organiseren en vroegtijdig bij initiatieven/plannen het vastgestelde participatiebeleid uit te voeren. Deze functionaris vormt ook het aanspreekpunt voor de raad en zal zich niet enkel richten op participatie bij initiatieven (plannen en beleid) van de gemeente, maar ook vanuit de samenleving zelf. De coördinatie van participatie is ondergebracht bij burgemeester Rob Welten en wethouder van Zwanenburg is projectwethouder overheidsparticipatie.

Er wordt ingezet om met de raad toe te werken naar een participatieverordening, die nog meer duidelijkheid biedt voor betrokkenen in een participatieproces. Hiervoor is de evaluatierapportage raadsafspraken participatie in 2024 door de raad vastgesteld en is er een proces opvolgingsafpraak met de raad gemaakt om 2025 de participatieverordening en een opvolging van het huidige participatiebeleid aan de raad voor te leggen voor besluitvorming.

Onder andere zijn de volgende thema's met participatie in 2024 aan bod gekomen;

- Omgevingsvisie
- Dienstverlening
- Integraal veiligheidsplan
- Sociaal domein visie
- Afvalstoffenvisie
- Kerstherberg
- Visie op verblijfsrecreatie
- Groenvisie
- Duurzaamheidsvisie
- Spelen en ontmoeten
- Convenant Stichting Buurse Belangengemeenschap en gemeente Haaksbergen

Raadsafspraken

- Bij alle onderwerpen van de raadsafspraken is er een belangrijke plek voor participatie door inwoners, waarbij het college de raad faciliteert.

Belangrijk aandachtspunt vanuit de raad is, dat er toegankelijke en begrijpelijke taal wordt gebruikt.

Hierom is vanuit de visie op dienstverlening door de communicatieafdeling, de communicatielijn Helder Haaksbergs opgesteld. Implementatie vindt plaats door de gehele organisatie.

De werkgeverscommissie van de raad heeft aangegeven hoe zij geïnformeerd wil worden over participatiestappen en de vervolgstappen richting een participatieverordening en opvolging van het huidige participatiebeleid.

Het college informeert de raad met raadsinformatiebrieven per onderwerp hoe de organisatie breed in de uitvoering van taken wordt betrokken.

EEN LEEFBAAR BUITENGEBIED

Wat willen we bereiken?

Het buitengebied van Haaksbergen ook in de toekomst leefbaar houden en leefbaarder maken.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

In 2024 startten we met het opstellen van een omgevingsvisie, waarin een toekomstbestendig buitengebied één van de drie hoofdthema's betreft. Hiervoor heeft participatie met de raad plaatsgevonden. Daarnaast is er op onderdelen gewerkt aan beleid, zoals aan de Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidoost Twente. Deze zijn in april door de raad vastgesteld. In het kader van de omgevingsvisie en uitkomst landbouwscaan gaan we hier in 2025 verder mee aan de slag.

Voor de transitie in het landelijk gebied willen we gezamenlijk optrekken met onze (agrarisch) ondernemers in gebiedsprocessen en ondersteunen in de verduurzaming van de landbouw. Hiervoor organiseerden we themabijeenkomsten.

Begin 2024 is een start gemaakt met de eerste fase van het koploperproject Haaksbergen Oost. Deze voorverkenning moet meer inzicht verschaffen in de opgaven en kansen die hier liggen. Waar schuurt het en waar liggen mogelijkheden waar we op in kunnen zetten.

Ook hebben we een opgave op het gebied van landschap en biodiversiteit. Hiervoor hebben we nieuwe en bestaande groene maatschappelijke initiatieven gefaciliteerd. Zoals de boomdeeldagen en erfinrichtingsadviezen. Verder trekken we samen met cluster duurzaamheid op in de ontwikkeling van groengas initiatieven.

Over de meer provinciale en landelijk ontwikkelingen hebben we de raad middels raadsinformatiebrieven op de hoogte gebracht.

Om meer inzicht in onze agrarisch sector te verkrijgen, hebben we een landbouwscaan uitgevoerd. De uitkomst hiervan is op 7 april 2025 met de raad gedeeld. Ook de thema's relevant voor beleidsontwikkeling in het buitengebied, zoals wonen en passende economische dragers zijn besproken.

Raadsafspraken

- Verzoek aan het college om in een werksessie te bespreken of het conceptbeleid de 'regionale spelregels' voldoende invulling geeft aan Haaksbergse opvattingen/vraagstukken.
- In die werksessie met de raad moet ook aan de orde komen op welke manier de fracties in de periode 2022-2026 beter geïnformeerd kunnen worden over regionaal, provinciaal en landelijk beleid waarmee het buitengebied te maken krijgt, zodat zij proactief kunnen reageren op plannen die op die niveaus spelen.
- In de bespreking moeten in ieder geval de economische, ecologische en recreatieve aspecten van het buitengebied aan de orde worden gesteld.

ZOUTWINNING

Wat willen we bereiken?

De raad in staat te stellen een weloverwogen besluit te nemen over de verklaring van geen bedenkingen, in overeenstemming met de motie van 12 juli 2023. Zorgvuldigheid staat daarbij voorop.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

Aan de raadsafspraken is uitvoering gegeven. Op 15 november 2023 heeft de raad van Haaksbergen, na een zorgvuldig doorlopen proces, waarbij een procesbegeleider betrokken is geweest, de verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het realiseren van acht gevraagde zoutwinningslocaties en de aanleg voor het distributie- en transportleidingentracé verleend. Op 27 maart 2024 zijn door het bevoegd gezag omgevingsvergunningen verleend (distributie- en transportleidingentracé en fase 1) en heeft het bevoegd gezag ingestemd met het winningsplan. Tegen voornoemde omgevingsvergunningen zijn beroepen ingediend.

Op 24 oktober 2024 heeft het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor fase 2 (bouwen zouthuizen) verleend. Tegen de omgevingsvergunning zijn beroepen ingediend.

Thans geeft het college uitvoering aan de privaatrechtelijke aspecten van zoutwinning, namelijk de oprichting van twee stichtingen ten behoeve van een garantiefonds en een omgevingsfonds. Op 10 juli 2024 heeft de raad bij amendementen wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt op de concept-statuten van de Stichting Monitoring en Garantiefonds Haaksbergen en de Stichting Omgevingsfonds Haaksbergen. Het college heeft op 24 september 2024 ingestemd met de statuten voor zowel de stichting Omgevingsfonds Haaksbergen, als de stichting Monitoring en garantiefonds Haaksbergen. Vervolgens is het college gestart met de werving en selectie van bestuursleden van voornoemde stichtingen. Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening is dat proces nog in volle gang.

Raadsafspraken

- Verzoek aan het college om te komen met een notitie waarin in ieder geval wordt aangegeven:
 - welk standpunt vanuit de gemeente over zoutwinning richting de verantwoordelijke staatssecretaris (Rijksoverheid) wordt doorgegeven en op welke manier dat zal gebeuren;
 - op welke manier het college de inwoners van Haaksbergen wil informeren over het verloop van de zoutwinning;
 - hoe het college wil monitoren wat de effecten zijn van zoutwinning voor de inwoners van Haaksbergen;
 - welke bevoegdheden de raad wel en niet heeft om zoutwinning en zoutwinning gerelateerde zaken te reguleren (bestemmingsplan);
 - welke compensatie voor Haaksbergen mogelijk is.

WONINGBOUW

Wat willen we bereiken?

Heldere kaders voor de woonruimteontwikkeling in de komende jaren, zodat bij langskomende nieuwbouwplannen kan worden getoetst of die plannen passen binnen de gestelde kaders.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

Er is extra ambtelijke capaciteit in de vorm van een medewerker RO en medewerker grondzaken aangetrokken voor de versnelling van de woningbouw. Woningbouwplannen van enige omvang, die voldoen aan de 30-40-30 regel, zijn in het kader van de versnelling geprioriteerd. Ter uitvoering van de motie “Kansrijke bouwlocaties aan de randen van Haaksbergen” is op 27 november 2024 een Addendum bij de Structuurvisie Haaksbergen 2030 vastgesteld. In dit addendum zijn de voorkeurslocaties voor woningbouw op uitbreidingslocaties aangegeven. Ter uitvoering van dit addendum wordt voor 2 gebieden een masterplan opgesteld. Ook is uitvoering gegeven aan enkele onderdelen van de woonvisie. Het beleidskader betaalbare woningen in Haaksbergen is op 2 oktober 2024 vastgesteld en op 18 december 2024 is de Starterslening weer opnieuw ingevoerd. Er is gewerkt aan een dashboard woningbouw, zodat de raad ook beter grip kan houden op het woningbouwprogramma.

Zie ook begrotingsprogramma 8 (volkshuisvesting en ruimtelijke ordening).

Raadsafspraken

- Het college vragen haast te maken met de woonvisie en na het vaststellen van de woonvisie het college opdracht geven een concreet uitvoeringsplan te maken, waarin wordt aangegeven 'hoe' de visie uitgevoerd gaat worden.
- Het college te vragen langskomende nieuwbouwplannen expliciet te toetsen aan zowel de woonvisie, als aan het uitvoeringsplan.
- Het college vragen, voordat de woonvisie en uitvoeringsplan zijn aangenomen, wat te doen om woningbouw in Haaksbergen te stimuleren.

In het uitvoeringsplan zouden nadere afspraken moeten komen, over hoe en waar wat gebouwd mag worden.

VOORZIENINGEN

Wat willen we bereiken?

Het afronden van een voorzieningendiscussie.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

In 2022 is het procesvoorstel voor het voeren van de voorzieningendiscussie voorgelegd en besproken in de raad. In 2023 is uitvoering gegeven aan dit proces. Er is een burgerpeiling gehouden, een participatieproces gestart en de raad heeft kennis kunnen nemen van een aantal onderzoeksrapporten betreffende de Kappen, de Wilder, de MBS en Wijkkracht. De raad heeft tijdens de behandeling van de Kadernota 2024 keuzes gemaakt en richting gegeven.

Per 1 mei 2015 is het eigendom, beheer en de exploitatie voor een periode van 10 jaar overgedragen aan Optisport.

De gemeenteraad heeft uitgesproken het zwembad twee jaar langer open te willen houden. Wij hebben in 2024 afspraken met Optisport gemaakt over de periode tot 1 mei 2027.

Optisport heeft aangegeven over de jaren 2025, 2026 en 2027 aanzienlijk meer subsidie nodig te hebben, dan wij geraamd hadden in het meerjarenperspectief. Ook komen vanaf 1 januari 2025 de winsten en verliezen van zwembad De Wilder voor rekening van de gemeente. De financiële gevolgen, voor zover op dit moment bekend, zijn verwerkt in de Begroting 2025 en het meerjarenperspectief.

In 2024 hebben we onderzoek laten doen naar mogelijkheden voor realisatie van een toekomstbestendig zwembad.

Raadsafspraken

- Het proces van de voorzieningendiscussie te vervolgen door:
 - het college vragen een voorstel aan de raad voor te leggen over het te volgen besluitvormingsproces rondom de voorzieningen;
 - het onderwerp in de vergadering van september te agenderen voor een voorzieningendiscussie ten behoeve van de Begroting 2023;
 - in de voorzieningendiscussie de resultaten van de burgerpeiling te betrekken.

DUURZAAMHEID

Wat willen we bereiken?

Verdere verduurzaming van de gemeente Haaksbergen.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

We hebben het windbeleid vastgesteld en zijn betrokken bij de projectvoorbereiding. We zetten in op stillere molens. Eveneens bieden we begeleiding aan bij de aanleg van de zonnenvelden. Er is een start gemaakt met het verkrijgen van technische inzichten en het opstellen van nieuw beleid om ons vastgoed te verduurzamen. We hebben een start gemaakt met het ontwikkelen van de duurzaamheidsvisie en deze geïntegreerd als een programma in de omgevingsvisie. Daarnaast hebben we stappen gezet om een warmteprogramma op te stellen, denk aan een bronnenstrategie en technische verdieping. We zijn bezig met de voorbereiding voor een gezamenlijke energie-inkoop vanuit Twence. We treffen voorbereidingen om een pilot met groen gas uit te voeren in het kader van de energietransitie en dragen bij aan het bestrijden van energiearmoede, door onder andere de uitvoering van een witgoedregeling. We hebben voorbereidingen getroffen om een soortenmanagementplan op te stellen ten behoeve van het isoleren van woningen. Tot slot hebben we netcongestie opgepakt, een onderwerp dat steeds urgenter wordt.

Raadsafspraken

- Het college op te dragen op korte termijn een participatietraject voor te stellen om te komen tot een plan voor de inpassing van windmolens in Haaksbergen.
- Dat het college, zodra het mogelijk is, regels opneemt in de toekomstige bestemmingsplannen om duurzame energieopwekking op grote daken af te dwingen.
- Het college op te dragen onderzoek te (laten) doen naar de mogelijkheden lokale initiatieven tot versterking van verduurzaming (bijvoorbeeld in 'bouwteam' constructies) te ondersteunen.
- Het college vragen de raad te informeren over de voortgang van de gesprekken die door Losser worden gevoerd over de mogelijkheid gebruik te maken van de Duitse overcapaciteit.

MARKTPLAN/CENTRUMVISIE

Wat willen we bereiken?

Het dichten van het 'Gat in de Markt'.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

Aan de raadsafspraken is in 2022 uitvoering gegeven. Voor de raadsvergadering van 21 december 2022 is de raad een notitie voorgelegd, waarin de gestelde vragen uit de raadsafspraken zijn beantwoord. Behandeling van het agendapunt heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 25 januari 2023. Op deze datum heeft de raad de Actualiteitscheck Marktplan vastgesteld en besloten geen m.e.r.-procedure te doorlopen. Het bestemmingsplan voor het Marktplan is in voorbereiding.

Op 28 november 2024 is het bestemmingsplan Marktplan vastgesteld door de gemeenteraad.

Raadsafspraken

- Het college vragen een heldere stand van zaken te geven over de besluitvorming rond het Marktplan, voordat de bestemmingsplanwijziging aan de orde wordt gesteld en daarbij in te gaan op de volgende punten:
 - hoelang laat het oordeel van de commissie m.e.r. (second opinion) nog op zich wachten?
 - in welke mate is de huidige besluitvorming gebaseerd op inmiddels achterhaald marktonderzoek en heeft het zin te vragen om een update?
 - waarom denkt het college dat de provincie (anders dan in 2014-2018) nu wel akkoord zal gaan met een bestemmingsplanwijziging waarin een supermarkt aan de markt is opgenomen?
 - waarom denkt het college dat het NIET aanbieden van de grond aan een andere marktpartij ditmaal niet onderuit zal worden gehaald, gegeven recente uitspraken van onder meer de Raad van State?
 - Wat is de status van het contract (dat eerder aan de raad is gestuurd)?

SOCIAAL DOMEIN

Wat willen we bereiken?

Betrokkenheid van de raad bij het regionale beleid.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2024?

Het inkoopproces Jeugdhulp en Wmo begeleiding en dagbesteding is in 2024 met de gunning aan aanbieders afgerond. De verordeningen Jeugdhulp en Wmo en de daarbij behorende beleidsregels zijn daarop aangepast en in december 2024 vastgesteld. Na de zomer 2024 is zowel bij de gemeenten als de aanbieders, het proces van overdracht en implementatie van zorg, hulp en ondersteuning gestart zodat per 1 januari 2025 op basis van deze inkoop wordt gewerkt.

Ook in 2024 is de raad, net als in 2022 en 2023, onder meer door middel van raadsinformatiebrieven periodiek geïnformeerd over de inkoop van Jeugdhulp en Wmo (dit betreft de raadsinformatiebrieven van 2 april 2024, 30 oktober 2024 en 8 november 2024).

Raadsafspraken

- Het college opdracht geven de raad halfjaarlijks te informeren over de uitvoering van het ingezette regionale beleid en de raad tijdig te betrekken bij het opstellen van de kaders voor het regionale beleid.

2 Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling

‘Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling’ betreft een meerjarig programma voor de periode 2020-2026. Aanleiding is het onderzoek van Rijnconsult naar de toekomstbestendigheid en zelfstandigheid van de gemeente Haaksbergen.

Dit onderzoek resulteerde in een vijftal aanbevelingen, te weten:

1. Versterk de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij Enschede of Hengelo;
2. Maak op andere uitvoeringsonderdelen deelplannen om door middel van intensivering van de samenwerking met omliggende gemeenten te komen tot vermindering van de kwetsbaarheid;
3. Ga verder met het professionaliseren van de regievoering;
4. Zorg dat in de organisatie de basis verder op orde komt, het college kan daartoe een investeringsvoorstel doen aan de raad;
5. Maak in samenspraak tussen raad, college en ambtelijke organisatie een besturingsfilosofie, waarin de drie rollen helder worden beschreven, en gebruik dat als basis om te komen tot een effectief samenspel tussen deze drie gremia. Betrek hierbij ook de lokale samenleving.

Hiervoor zijn bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen noodzakelijk en wenselijk. Het ‘Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling’ is het middel en de paraplu om deze ontwikkelingen te regisseren. Dat gebeurt door uitvoering te geven aan diverse projecten die in drie ontwikkelsporen zijn weggezet.

Ontwikkelsporen	Toelichting
1) Financiën en risicobeheersing op orde	Onder andere het herstel van de balans tussen ambities en financiële middelen met beheersing van risico's.
2) Effectief samenspel	Onder andere het versterken van het samenspel tussen gemeente, inwoners en externe partners in een duidelijke taak- en rolverdeling en het implementeren van een beleidsstelsel dat past bij de Haaksbergse samenleving en de gemeente die we willen zijn.
3) Stabiele en veerkrachtige organisatie	Onder andere het in de basis op orde brengen van de ambtelijke organisatie, het borgen van continuïteit en stabiliteit in de organisatie en het versterken toekomstbestendiger maken van de bedrijfsvoering als fundament voor het organisatievermogen.

Waar doen we het voor? (*maatschappelijk effect*)

Herstel in vertrouwen en verbinding met de samenleving om effectief en efficiënt de Haaksbergse samenleving te bedienen/faciliteren op basis van wettelijke plichten, behoeften en wensen.

Wat willen we bereiken?

De looptijd van het meerjarig programma reikt tot in 2026, vandaar dat onderstaande subdoelen staan tot en met dat jaartal.

- Een toekomstbestendige en zelfstandig gemeente Haaksbergen, om dichtbij de inwoners te staan en te besturen.
- Versterking van de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij de gemeente Hengelo dan wel zelf te versterken (Rijnconsult-aanbeveling 1).
- Kwetsbaarheden verminderen door intensivering van samenwerking met omliggende gemeenten op basis van deelplannen op uitvoeringsonderdelen (Rijnconsult-aanbeveling 2).
- Verdere professionalisering van de regievoering (Rijnconsult-aanbeveling 3).
- De organisatie in de basis op orde brengen (Rijnconsult-aanbeveling 4).

- Een besturingsfilosofie met helder beschreven rollen in samenspraak tussen gemeenteraad, college van B&W en ambtelijke organisatie, die als basis wordt gebruikt voor effectief samenspel, waarbij ook de samenleving betrokken is (Rijnconsult-aanbeveling 5).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de projecten die onder de paraplu van 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' in 2024 opgepakt zijn. Sommige projecten kennen een langere doorlooptijd dan het jaar 2025. Voor die projecten is in onderstaande tabel kenbaar gemaakt wat een stand van zaken is met betrekking tot wat we in 2024 hiervoor hebben gedaan.

Project	Wat hebben we hiervoor gedaan in 2024?
Ombuigingen ravijnjaar (spoor 1)	In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen op het dichten van het ravijnjaar. In het eerste kwartaal is een financiële scan uitgevoerd en zijn aanvullende analyses op de begroting uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn betrokken bij het uitwerken van een ombuigingsstrategie. Deze strategie bestaat uit vertrekpunten en ombuigingsopgaven om tot een oplossing van het ravijnjaar te komen. De ombuigingsstrategie en de ombuigingsopgaven zijn op hoofdlijnen geïnventariseerd en opgevoerd in de Kadernota 2025 en de Begroting 2025. De noodzaak en inzet voor dit traject heeft ertoe geleid dat andere projecten onder het meerjarig programma 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' vertraging hebben opgelopen.
Risicomanagement (spoor 1)	In de Begroting 2025 is onder meer met het oog op het ravijnjaar de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' grondig geactualiseerd. Hierdoor ontstaat een actueel beeld van de risico's en daarmee van het benodigde weerstandsvermogen op basis van de vastgestelde weerstandsratio. Een risicoregister/-dossier met organisatorische en financiële risico's is nog niet opgesteld, vanwege de prioriteitsstelling rondom de voorbereidingen op het ravijnjaar.
Verbetering dienstverlening (spoor 2)	In 2024 is de visie op dienstverlening vastgesteld inclusief een uitvoeringsplan. Na vaststelling van de visie op dienstverlening is een start gemaakt met het uitvoeringsplan. We hebben de huisstijl van de gemeente Haaksbergen opgefrist. Het huisstijlhandboek geeft medewerkers én ontwerp bureaus de noodzakelijke handvatten om uitingen in de juiste stijl op te maken. De huisstijl is hierdoor in één oogopslag herkenbaar, zowel online als offline. Met bureau Loo van Eck is een plan opgesteld om ervoor te zorgen dat de medewerkers nog beter en in één keer duidelijk schriftelijk communiceren. Een aantal veelgebruikte standaardbrieven is herschreven en we hebben een nieuwe schrijfwijzer 'Helder Haaksbergs' ontwikkeld. We hebben een cursusprogramma opgesteld om de medewerkers op te leiden in 'Helder Haaksbergs'. In december heeft op basis van het uitvoeringsplan de 'Kersterberg' plaatsgevonden. Daarnaast is de visie op dienstverlening vertaald in onder meer de informatievisie, visie op sociaal domein en omgevingsvisie.
Omgevingsvisie (spoor 2)	Het proces van totstandkoming van de omgevingsvisie is in 2024 afgerond. Op basis van een participatief traject is inhoud gegeven aan de omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet. In 2025 wordt de omgevingsvisie ter besluitvorming aangeboden aan de raad.
Maatschappelijke prestatie-indicatoren (spoor 2)	In 2024 zijn in het 'integraal veiligheidsplan' (IVP) concrete doel-/normwaarden opgenomen, die als maatschappelijke prestatie-indicatoren worden bestempeld. Naast het programma veiligheid zijn geen andere begrotingsprogramma's voorzien van maatschappelijke prestatie-indicatoren.

Netwerkgemeente (spoor 2)	In 2024 is een bestuursopdracht voor de netwerkgemeente vastgesteld. Een bestuursopdracht die ziet op het versterken van het beheersen van het huidige netwerk van samenwerkingen én een beleidskader oplevert voor toekomstige uitbreiding van het netwerk van samenwerkingen. Vanwege prioriteitsstelling op de ombuigingsopgave (ravijnjaar) is in 2024 geen uitvoering gegeven aan de bestuursopdracht.
Basis op orde (spoor 3)	In het traject van ombuigingen is een lijst met latente ontwikkelingen en noodzakelijkheden opgesteld en toegevoegd aan de Begroting 2025. Deze lijst is <u>niet</u> financieel vertaald in de begroting. Wel geeft deze lijst inzicht in onder meer welke noodzakelijkheden er zijn om de basis op orde te brengen. De noodzakelijkheden uit deze lijst worden betrokken bij de integrale afweging voor de Kadernota 2026.
Procesmanagement op orde (spoor 3)	In 2024 is het project 'procesmanagement op orde' gecontinueerd. In 2024 zijn meerdere processen beschreven. Tevens is in 2024 een aanbesteding gedaan voor de aanschaf van een procesmanagementtool. Het project krijgt in 2025 een vervolg, waarbij zowel de implementatie van de tooling plaatsvindt, als continuering van het beschrijven van een aantal geprioriteerde processen.
IBT-opgaven (spoor 3)	In 2024 is nader uitvoering gegeven aan het verbeterplan IBT. Dit verbeterplan is gebaseerd op de in 2024 vastgestelde KPI-rapportages. De acties zijn in het verbeterplan opgenomen, welke in 2024 voor een groot deel uitgevoerd worden. De realisatie van het verbeterplan wordt in 2025 gecontinueerd.
Samenwerking op informatiemanagement (spoor 3)	Bestuurlijk is een intentieovereenkomst getekend tussen de gemeenten Haaksbergen en Hengelo. Deze intentieovereenkomst ziet op het gezamenlijk uitvoeren van vijf pilots. Op basis van deze pilots kan worden gezien of, en zo ja, in welke mate een samenwerking tussen Haaksbergen en Hengelo op het informatiemanagement mogelijk is. In 2024 zijn deze pilots in uitvoering gegaan. Het resultaat van de pilots wordt in een eindrapport in april 2025 opgeleverd.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2023	Gemiddelde van de referentie gemeenten 2023	Waarde	Type waarde*
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente Haaksbergen wordt bestuurd.	% respondenten met antwoord (heel) veel	12 %	24%	35% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen doet wat ze zegt.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	13 %	19%	32% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen houdt voldoende toezicht op het naleven van regels.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	24 %	21%	33% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen stelt zich flexibel op als dat nodig is.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	16 %	16%	28% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen luistert voldoende naar de mening van haar inwoners.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	19 %	21%	30% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	23 %	27%	37% in 2026	doelwaarde
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	In 2023 is in de standaard (landelijke) vragenlijst voor de burgerpeiling deze vraag/indicator niet opgenomen en derhalve niet gemeten.		37% in 2026	doelwaarde
Wijze waarop de gemeente inwoners en organisaties betreft bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt.	Rapportcijfer	5,9	6,2	7,0 in 2026	doelwaarde

* Doelwaarden: volledige sturing op het doel is niet mogelijk door uitvoering van beleid, handhaven van regels, stimuleren of anderszins. Wel is er sprake van mogelijke beïnvloeding. Daarmee is de waarde een doel: een te beogen resultaat. Normwaarden: volledige sturing op het doel is mogelijk door uitvoering van beleid, handhaven van regels, stimuleren of anderszins en daarmee is de waarde een norm: een te realiseren resultaat.

De burgerpeiling 'waar-staat-je-gemeente' wordt tweejaarlijks uitgevoerd. In het najaar van 2023 heeft een burgerpeiling plaatsgevonden. In bovenstaande tabel zijn de prestatie-indicatoren geactualiseerd naar deze burgerpeiling. De verantwoording in deze jaarrekening maakt daarmee een goede vergelijking met de scores voor de prestatie-indicatoren, zoals deze zijn opgenomen in de Begroting 2024, mogelijk.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Communicatie

Wat hebben we bereikt?

Ons doel was inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere stakeholders goed te informeren over en betrekken bij gemeentelijke besluitvorming en projecten en dat hebben we ook veel gedaan. We hebben plannen en besluiten zo begrijpelijk mogelijk uitgelegd. Ons uitgangspunt daarbij is onze 'Kijk op communicatie en participatie' met daarin de vier principes voor goede communicatie: duidelijk, open, optimaal online en offline en in verbinding met anderen. Deze principes waren leidend in onze communicatie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Er waren in 2024 tal van onderwerpen, waarbij we zorgvuldig met de buitenwereld hebben gecommuniceerd en waarbij inwoners konden meedoen. In het oog springend zijn de diverse visies waaraan afgelopen jaar samen met inwoners, professionele partijen en maatschappelijke organisaties is gewerkt. Denk aan de omgevingsvisie, die we in 2024 voorbereid hebben en waarbij we in meerdere rondes hebben gesproken met inwoners en onder meer op omgevingsvisite gingen. Een ander voorbeeld is het onderzoek waaraan inwoners mee konden doen in aanloop naar de nieuwe grondstoffenvisie of de duurzaamheidsvisie, waarover kon worden meegedacht.

Bouwen aan de randen van Haaksbergen, het Marktplan en het lokale windbeleid zijn voorbeelden van thema's, waarover de meningen verdeeld waren en waarover zorgen waren bij groepen inwoners. We hebben goed geluisterd naar wat er leeft. We hebben zorgen en wensen aangehoord. Het heeft ertoe bijgedragen, dat we met de hulp van onze inwoners betere besluiten konden nemen en betere raadsvoorstellen konden aanbieden. Niet altijd zijn wensen van inwoners ingewilligd. We hebben telkens uitgelegd wat argumenten waren om iets al dan niet te besluiten.

Burgerzaken

Wat hebben we bereikt?

Wij hebben de "paspoortpiek" die in 2024 begon goed opgevangen. Er zijn geen wachttijden ontstaan voor de aanvraag van een reisdocument. Het hele jaar door was er binnen een week plek in de agenda om een afspraak te maken voor de aanvraag. Ook hebben wij de digitale dienstverlening uitgebreid en verbeterd. Daarnaast hebben wij gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de Basisregistratie personen (BRP).

De verkiezingen voor het Europees Parlement op 6 juni 2024 zijn goed verlopen. Alle kiesgerechtigde inwoners van Haaksbergen hebben de gelegenheid gehad hun stem uit te brengen. Wij hebben een geldige uitslag aangeleverd en er was geen hertelling nodig.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Om de "paspoortpiek" op te kunnen vangen, hebben wij de bezetting aan de balie uitgebreid. Daarnaast hebben wij de openingstijden op dinsdagavond en woensdagmiddag verruimd en de mogelijkheid geïntroduceerd de aanvraag voor reisdocumenten thuis digitaal op te starten. Hierdoor kan de inwoner vooraf al een aantal gegevens aanleveren, zodat wij de inwoner aan de balie beter kunnen helpen.

Wij hebben de teksten op de website met betrekking tot Burgerzaken herzien en verbeterd om de (digitale) dienstverlening te verbeteren.

Om de kwaliteit van de Basisregistratie personen (BRP) te verhogen hebben wij werkprocessen opgesteld en vastgesteld. We hebben het vier ogenprincipe ingevoerd, zodat elke wijziging in persoonsgegevens wordt gecontroleerd door een tweede medewerker. Daarnaast is er een nieuwe BRP-specialist aangesteld en ervaren ondersteuning ingehuurd. Verder wordt, met het vastgestelde beleid, actief adresonderzoek uitgevoerd.

Om alle kiesgerechtigde inwoners de gelegenheid te bieden hun stem uit te brengen, hebben wij hen onder andere voorzien van een stempas, stembureaus en stembureauleden aangewezen en voor stembiljetten gezorgd. Bij de organisatie van de verkiezingen zijn de veranderingen die in 2023 zijn ingevoerd gehandhaafd. De stembureauleden zijn in ploegen ingedeeld en de telling op kandidaatsniveau is de volgende dag uitgevoerd. Hierdoor werd de druk op de vrijwilligers verlaagd en was iedereen scherper.

Juridische Zaken

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we door juridische kwaliteitszorg bijgedragen aan zorgvuldig bestuur en juridische risico's gemitigeerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben hieraan bijgedragen door:

- juridisch advies en ondersteuning bestuur en organisatie;
- behandeling bezwaren, die de kritiek van de rechterlijke macht kan doorstaan;
- coördinatie regelgeving, met oog voor kwaliteit, deregulering en digitaal toegankelijk;
- coördinatie verbonden partijen en Interbestuurlijk toezicht;
- actieve ondersteuning verbetering kwaliteit besluitvormingsprocessen;
- per 1 januari 2024 voor de klachtbehandeling aangesloten bij de Nationale Ombudsman.

2024	
Bezwaren	89
Klachten	17

In 2024 heeft de Commissie bezwaarschriften 57 adviezen uitgebracht, waarvan drie adviezen betrekking hadden op bezwaren van 2022 en 13 op bezwaren van 2023. Inhoudelijk is 14 maal geadviseerd een bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren, 35 maal ongegrond te verklaren en 8 maal gegrond te verklaren. Het college heeft hiervan 3 adviezen niet overgenomen.

In oktober 2024 hebben de bestuursorganen college, burgemeester en raad de 'Regeling klachtenafhandeling Haaksbergen' vastgesteld. Met het vaststellen van voornoemde regeling is het optimaliseren van de klachtenafhandeling geformaliseerd. In 2024 zijn 17 klachten behandeld. Hiervan is 1 klacht ingetrokken en zijn 14 klachten informeel behandeld en twee klachten formeel behandeld. Sinds 1 januari 2024 is Haaksbergen aangesloten bij de Nationale Ombudsman, omdat de Overijssels Ombudsman is opgeheven. In april 2024 heeft de Nationale Ombudsman Haaksbergen bezocht. Via de Nationale Ombudsman is 1 klacht ontvangen.

Uw raad heeft in de Eerste bestuursrapportage 2024 middelen beschikbaar gesteld voor het onderdeel 'personeel en organisatie' voor externe juridische advisering op dossiers van complexe aard, niet zijnde zoutwinning. Externe juridische capaciteit is onder meer gevraagd voor de beroepsprocedures inzake de bestemmingsplannen van Uzin Utz, Odink & Koenderink, Diepenmaat, Marktplan en de civiele procedure inzake de aanbesteding voor flexunits (onthoemden). In de Eindejaarsrapportage 2024 heeft uw raad besloten met de ontvangen middelen inzake zoutwinning het beschikbaar gestelde bedrag uit de Eerste bestuursrapportage 2024 te dekken.

Daarnaast hebben wij aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) diverse adviezen uitgebracht met betrekking tot het dossier zoutwinning. Het ministerie van KGG stelt hier een vergoeding tegenover. In de Eerste bestuursrapportage 2024 heeft uw raad tevens middelen beschikbaar gesteld op het onderdeel 'juridische zaken' voor de externe inzet op het dossier zoutwinning. Wij hebben KienhuisHoving opdracht verleend voor de juridische advisering inzake het op- en inrichten van een Stichting Monitoring en Garantiefonds en een Stichting Omgevingsfonds. Voor de uitwerking van de afspraken in de overeenkomst met Nobian Salt B.V. achten wij juridische expertise op de privaatrechtelijke aspecten van zoutwinning noodzakelijk. Deze specialistische kennis hebben we niet in eigen huis. Daarom huren we hiervoor externe expertise in. Met de ontvangen middelen van het ministerie van KGG is er een incidenteel voordeel ontstaan.

Facilitair

Wat hebben we bereikt?

Huisvesting en services voor gemeente en huurders zijn op orde, (kosten-)efficiënt en prettig.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2024 zijn de investeringen voor de eigen kantooromgeving met systemen voor hybride werken en gebouwveiligheid gerealiseerd. De verdere invulling van het huisvestingsconcept gemeentehuis wordt meerjarig uitgevoerd. Het resterende vervangingskrediet gemeentehuis wordt aangewend voor de renovatie van onze raadzaal. Wij blijven kritisch bij onze facilitaire uitgaven met duurzame keuzes. Zo zijn we bijvoorbeeld overgestapt op energiezuinige kantoorverlichting (LED) en is er een aanvang gemaakt met het elektrificeren van ons wagenpark.

Compensatie gastarieven

Wij hebben met succes aanspraak gemaakt op de landelijke Regeling ter tegemoetkoming van gestegen energiekosten door opzegging contract SEFE Energy Ltd. (voorheen Gazprom). Deze voortijdige beëindiging kwam voort uit de Europese sancties tegen Rusland en had hogere gastarieven tot gevolg. Het compensatiebedrag op basis van werkelijk gasverbruik in 2023, de middelen worden in 2025 ontvangen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, en de baten zijn verwerkt in 2024. Ondertussen spannen we ons in om de klimaatinstallaties verder te optimaliseren voor een efficiëntere werking.

Verbonden partijen

Zie paragraaf *Verbonden partijen*.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2024	Gemiddelde van de referentie gemeenten 2023*	Gestelde norm
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,33 fte	7,1	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,85 fte	7,5	*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	868	737	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	23,2%	18,8**	*
Overhead	% van totale lasten	15,3%	11,2%	*

* Referentiegemeenten: Borne, Dinkelland, Wierden en Hof van Twente

** Bron: Personeelsmonitor 2023 A&O Fonds (referentiegemeenten 20.000-50.000 inwoners)

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
0.1	Bestuur	1.501	1.963	-462	0	-39	-39	-501
0.2	Burgerzaken	665	807	-142	372	539	167	25
0.3	Beheer gebouwen en gronden	113	135	-22	80	107	27	5
0.4	Overhead	12.961	13.231	-270	222	771	549	280
0.5	Treasury	572	575	-3	884	919	35	32
0.61	OZB woningen	0	0	0	4.399	4.403	4	4
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	3.323	3.329	6	6
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	1	1	1
0.64	Belastingen overig	561	514	46	36	38	2	48
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	49.677	50.221	544	544
0.8	Overige baten en lasten	173	155	18	20	10	-10	8
0.9	Vennootschapsbelasting	149	166	-17	0	0	0	-17
0.10	Mutaties reserves	647	647	0	1.563	1.563	0	0
	Totaal programma 0	17.343	18.194	-851	60.576	61.862	1.287	436

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 1. Veiligheid

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

In 2024 zijn er verdere stappen gezet in de aanpak van ondermijning. Het ondermijningsbeleid is inmiddels vastgesteld. Verder zijn er, naast de al ingezette beleidsontwikkelingen, in 2024 geen nieuwe beleidsontwikkelingen geweest.

Wat hebben we bereikt?

Crisisbeheersing en brandweer:

In 2024 kwam Brandweer Twente 3.907 keer in actie voor brandbestrijding en hulpverlening. Daarnaast is gewerkt aan het vergroten van de brandveiligheid, onder meer door het geven van voorlichting en het houden van toezicht.

Openbare orde en veiligheid

We werk(t)en samen met onze partners, zoals politie en RIEC, aan belangrijke veiligheidsthema's. Binnen het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), waaraan alle Twentse gemeenten deelnemen, wordt op regionaal niveau structureel en integraal samengewerkt op diverse thema's ten behoeve van het vergroten van de veiligheid voor de inwoners van Twente en dus ook Haaksbergen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Crisisbeheersing en brandweer:

De cijfers laten zien dat 2024 een gemiddeld jaar was. Opvallend is het hoge aantal inzetten voor stormschades en wateroverlast, met zware stormen in januari en september en extreme regenval in juli. Tegelijkertijd zorgde het natte weer voor minder natuur- en bermbranden. In Haaksbergen kwam de brandweer 116 keer in actie, ook hier valt de inzet voor stormschade en wateroverlast op, er werd 39 keer hiervoor uitgerukt ten opzichte van 15 keer in 2023.

Daarnaast is gewerkt aan het verminderen van het aantal branden, schades en slachtoffers door het geven van advies, houden van toezicht en inzetten op voorlichting door campagnes en diverse activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn de lancering van het prentenboek 'Oei, de oplader' waarvan alle basisscholen een gratis exemplaar hebben gekregen en de campagne 'Ik Laad Accuraat' voor het veilig laden van fiets- en scooteraccu's.

Openbare orde en veiligheid

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is het crimineel handelen, waarbij de grenzen tussen de boven- en onderwereld vervagen. Legale structuren (zoals bijvoorbeeld vergunningen of de vastgoedsector) worden misbruikt voor criminele handelingen of om crimineel geld wit te wassen. Door ondermijning kan de veiligheid, leefbaarheid, economie en het gezag van de overheid worden aangetast. Met de in 2022 incidenteel beschikbaar gestelde middelen zijn er stappen gezet op het gebied van ondermijning. Zo is inzichtelijk gemaakt wat de benodigde structurele capaciteit is voor het onderwerp en zijn er stappen gezet in de invulling van de functie van een ondermijningscoördinator en een Bibobcoördinator. Er is gewerkt aan ondermijningsbeleid (dat inmiddels is vastgesteld), waarmee meer structureel invulling gegeven wordt aan de aanpak van ondermijning. Ook zijn het Bibob-beleid en het damoclesbeleid geactualiseerd. Met de uitvoering van het geactualiseerde Bibob-beleid (2024) voorkomen we, dat we als gemeente Haaksbergen criminaliteit faciliteren door het afgeven van bijvoorbeeld (omgevings)vergunningen, vastgoedtransacties, subsidies en aanbestedingen. Hiermee wordt de integriteit van de overheid beschermd en voorkomen we ook dat er een oneerlijke concurrentiepositie ontstaat voor onze bonafide ondernemers.

IVP

De gemeente voert regie op veiligheid en vanuit de gemeentewet is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en tot op bepaalde hoogte voor de leefbaarheid. Het hebben van regie valt of staat met het hebben van een plan. In dit geval is dat het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP).

Na de vaststelling van de startnotitie in 2022 zijn er vervolgstappen gezet om te komen tot een nieuw IVP. Bij het ontwikkelen van dit beleid hebben we, veel uitgebreider als voorheen, participatie een grote rol gegeven. Vanuit een marktkraam op de weekmarkt en in verschillende interviews en sessies met onder andere inwoners, wijkraden, ondernemers, raadsleden en ketenpartners (zoals politie, scholen, woningbouwcorporaties, etc.) zijn we actief het gesprek aangegaan om input op te halen.

In 2024 is het nieuwe integraal veiligheidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Inmiddels zijn er al stappen gezet, die bijdragen aan het behalen van de in het plan gestelde doelen. Voorbeelden daarvan zijn het ondermijningsbeleid en de realisatie van de jongerenontmoetingsplekken.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente te Enschede

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente is verantwoordelijk voor het zo veel mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten. De medewerkers staan 24/7 paraat om te helpen bij het bestrijden van branden, rampen en crises.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2024	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Verwijzingen Halt (12-17 jaar)	Aantal per 1.000 jongeren	5#	9#	*
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	4.52	8.52	*
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1.8	2.6	*
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0.6#	1.1#	1.6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2.4#	4.0#	*

= cijfers van 2023

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.889	1.890	-1	0	0	0	-1
1.2	Openbare orde en veiligheid	717	716	1	0	0	0	1
	Totaal programma 1	2.606	2.606	1	0	0	0	1

bedragen x €1.000

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

In 2023 is gewerkt om het noodzakelijk onderhoud aan en de vervanging van ons weggennet te realiseren. Verder zijn een aantal subsidies toegekend door het Rijk voor het verbeteren van de verkeersveiligheid, in het bijzonder voor fietsers.

De ontwerp “Nota Parkeernormen 2024 en verder” en het ontwerpbestemmingsplan “Parapluplan Parkeren Haaksbergen” zijn vastgesteld.

Waar hebben we het voor gedaan?

De bereikbaarheid in Haaksbergen op peil houden en de verkeersveiligheid verbeteren.

Wat hebben we bereikt?

Met de beschikbaar gestelde middelen is onderhoud uitgevoerd om de kwaliteit van ons weggennet op een acceptabel en verkeersveilig niveau te houden.

Het behouden van een bereikbaar Haaksbergen, waarbij het voor alle bewoners en bezoekers op dit moment mogelijk is een parkeergelegenheid te vinden binnen acceptabele afstand van de bestemming.

Faciliteren van het openbaar vervoer op een zodanige wijze dat het vervoer binnen, van en naar Haaksbergen op een veilige en snelle manier kan worden uitgevoerd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Met het onderhoud van het straatwerk hebben we op meerdere locaties gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.
- De rotonde bij de Wiedenbroeksingel en Enschedesestraat is opgeleverd
- De werkzaamheden aan de Vloedstegenbrug zijn gestart. Er is een tijdelijke brug geplaatst, zodat verkeer zo min mogelijk hinder hiervan ondervindt.
- Delen van de voormalige N18 zijn heringericht, waarbij de maximum snelheid van 70 km/u naar 50 km/u is afgeschaald. In 2024 gaan wij hiermee verder.
- Bij nieuwbouwplannen en ontwikkelingen zijn parkeertoetsen uitgevoerd.
- De nota Parkeernormering Haaksbergen 2024 is vastgesteld.
- Het netwerk van openbare laadplekken is verder uitgebreid.

Verbonden partijen

Provincie Overijssel

De provincie is concessiehouder openbaar vervoer en is ook subsidieverstrekker voor projecten op het gebied van verkeersveiligheid, educatie en gedragsbeïnvloeding.

Prestatie-indicatoren

Dit programma heeft geen verplichte prestatie-indicatoren.

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
2.1	Verkeer en vervoer	3.910	4.233	-323	167	228	61	-262
2.2	Parkeren	40	40	0	0	5	5	5
2.5	Openbaar vervoer	81	65	17	65	75	9	26
	Totaal programma 2	4.032	4.337	-306	232	307	75	-231

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 3. Economie

Wat hebben we bereikt?

- Voor de uitbreiding van bedrijventerrein Stepelerveld zijn in de tweede fase ruimtelijke varianten uitgewerkt.
- De scope van het project herinrichting kop Spoorstraat tot en met het plein de Kalter (uit Actieplan Centrum) is verruimd naar Salomon Frankenhuisrotonde-de markt.
- De contacten met het georganiseerde bedrijfsleven (IKT, HOV, SEH, Parkmanagement en ondernemersverenigingen) zijn geïntensiveerd zowel ambtelijk als bestuurlijk.
- De contacten tussen ons en de (individuele) ondernemers zijn verbeterd.
- We hebben de eerste stappen gezet om een nieuwe economische visie en een visie verblijfsrecreatie te ontwikkelen.
- Er is een stuurgroep netcongestie gevormd bestaande uit afgevaardigden vanuit het bedrijfsleven, gemeente en provincie. Allen dragen financieel bij om gezamenlijk tot een oplossing te komen voor netcongestie.
- Wij hebben samen met HOV en provincie Overijssel een plan van aanpak opgesteld om het centrum toekomstbestendig te maken. Om hier uitvoering aan te geven is een provinciale subsidie aangevraagd.
- Raad van Advies (afvaardiging van verblijfsaccommodaties, dagrecreatie, horeca, cultuur, natuur en gemeente) meer in hun kracht gezet om het toeristisch bedrijfsleven vitaal te houden.
- De recreatieve routestructuren worden goed onderhouden met aandacht voor innovatie en doorontwikkeling.
- Inzicht verkregen in de bezoekersstromen van eigen inwoners en gasten.
- Bezoekers zijn geïnspireerd en verleidt om naar Haaksbergen te komen.
- Stakeholders (ondernemers, organisaties, belanghebbenden) betrokken uit de vrijetijdseconomie zijn meer betrokken.
- Sterk toeristisch Twente, waar Haaksbergen ook de vruchten van plukt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- In het kader van fase 2 Stepelerveld is een verkeersonderzoek uitgevoerd om te bepalen of een directe aansluiting op Kolenbranderweg noodzakelijk is.
- Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van ondernemers over de scopewijziging van het project herinrichting kop Spoorstraat tot en met het plein de Kalter (uit Actieplan Centrum). Daarnaast zijn de noodzakelijke aanpassingen aan het rioolstelsel vanuit het WRP onderzocht.
- Er zijn meerdere succesvolle ondernemersbijeenkomsten georganiseerd zoals bijvoorbeeld de bijeenkomst over cybersecurity en de Dag van de Ondernemer. Het doel hiervan is om ondernemers te adviseren, een netwerkmogelijkheid te bieden en de contacten met de gemeente te verbeteren.
- Met enige regelmaat bezoeken we bedrijven zowel ambtelijk als bestuurlijk.
- Onderdeel is het opbouwen van de samenwerking, waarbij de pandeigenaren worden verenigd, de HOV geherorganiseerd en de gemeente zich voorbereid om samen te werken. Daarnaast wordt een toekomstplan voor het centrum opgesteld waarbij leegstand een aandachtspunt is.
- Eerste stappen gezet om een ondernemersloket in te richten, zodat we beter zichtbaar en vindbaar zijn voor ondernemers.
- Voor het opstellen van de economische visie is de economie van Haaksbergen op diverse manieren geanalyseerd. Daarnaast is er een succesvolle meepraatavond georganiseerd voor ondernemers en is een enquête uitgegaan richting ondernemers. Om economische

groei te stimuleren is input opgehaald bij ondernemers waarmee we draagvlak creëren om een goed vestigingsklimaat te waarborgen.

- Om input te krijgen voor de visie verblijfsrecreatie is een inventarisatie gedaan naar alle verblijfsrecreatie in Haaksbergen. Daarnaast zijn de (gewenste) doelgroepen onderzocht en is er onderzoek gedaan naar de ontwikkelruimte. Hiervoor zijn meerdere participatiemomenten georganiseerd.
- We hebben contact onderhouden met het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel om een kwaliteitsslag te realiseren in de verblijfsrecreatie. We hebben kennissessies bijgewoond en kennis gedeeld.
- Participeren in, adviseren en stimuleren van de promotie van Haaksbergen en als liaison aansluiten bij de Raad van Advies Haaksbergen Natuurlijk.
- Regelmatig contact en afstemming met het Routebureau Twente.
- Samen met de 14 Twentse gemeenten wordt gezorgd voor goede marketing, promotie en aanbodontwikkeling van toeristisch recreatief Twente waarbij er voldoende aandacht is voor Haaksbergen.

Verbonden partijen

Twenteboard/BOSS

Vanuit de 3O-samenwerking in de Twenteboard is door middel van het bijeenbrengen van talent, bedrijven en kapitaal gezamenlijk gewerkt aan de sociaaleconomische structuurversterking van Twente. Dit heeft geresulteerd in de Agenda van Twente 2023-2027.

De Agenda van Twente is de gezamenlijke investeringsagenda van de overheid, kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven in Twente. Samen maken zij zich sterk voor sterke economie, voldoende werkgelegenheid én voldoende talenten om alle vacatures in te vullen. Maar ook voor slimme technologie, duurzaamheid, schone energie, goede bereikbaarheid en mooie woon-, werk- en leefomgeving.

Het versterken van het brede Twentse bedrijfsleven staat centraal. Daarvoor is het aantrekken, opleiden en behouden talent van alle niveaus hard nodig. Dit talent wil wonen en werken in een prettige regio, die goed bereikbaar is. De agenda richt zich op drie maatschappelijke opgaven:

- een slimme toekomstbestendige energievoorziening;
- transformatie naar een duurzame en circulaire economie;
- innovatieve gezondheidszorg

Recreatieschap Twente

In opdracht van 14 Twentse gemeenten exploiteert het Recreatieschap Twente de recreatieparken (Het Rutbeek, Het Lageveld, Het Hulsbeek), fietspaden en routesystemen (Routenetwerk Twente). De bedrijfsvoering van het recreatieschap wordt uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Er is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten met Samen Twente. Het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie (VTE) en het formatiebudget is ondergebracht bij Twente Board Development.

Op dit moment wordt de financieringssystematiek Recreatieschap Twente onder de loep genomen. Beoogd resultaat is een duidelijk en transparant afsprakenkader over het beheer en onderhoud, in kwaliteit en kwantiteit, van de routenetwerken met een passende financieringssystematiek en een zo efficiënt mogelijke manier van onderhoud en beheer van de routes en een recreatieparken.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2023	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Functiemenging	Percentage (verhouding tussen banen en woning)	51,8	42,5	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	168,7	143,8	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
3.1	Economsiche ontwikkeling	486	498	-12	38	40	2	-10
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	54	53	1	30	0	-30	-29
3.3	Bedrijvenloket en regelingen	140	184	-45	122	124	2	-43
3.4	Economische promotie	217	217	0	301	291	-10	-10
	Totaal programma 3	897	953	-56	491	455	-36	-92

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 4. Onderwijs

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor goede onderwijshuisvesting, draagt zorg voor een doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen en de aansluiting van onderwijs en zorg. Daarnaast draagt de gemeente de zorg voor het leerlingenvervoer, voor het voorkomen van onderwijsachterstanden bij kinderen, toe te zien op de leerplicht en diverse andere specifieke wettelijke taken op het gebied van onderwijs.

Waar doen we het voor?

Alle kinderen en jongeren die in Haaksbergen wonen kunnen zich optimaal ontwikkelen en leren vaardigheden om zich een positie te verwerven in de maatschappij.

Onderwijshuisvesting

Wat hebben we bereikt?

We hebben stappen gezet in het verder uitwerken en uitvoeren van het vastgestelde Integraal Huisvestingsprogramma (IHP).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- De bouw van basisschool Het Palet inclusief gymvoorziening en voorziening voor kinderopvang is gestart.
- We hebben uitvoering gegeven aan de motie die de raad op 12 juni 2023 heeft aangenomen en die het college oproept “de mogelijkheden van vervangende nieuwbouw huisvesting HAL in combinatie met een sporthal/zaal en zwembad, op of bij Park Scholtenhagen te onderzoeken”. De uitkomsten van dit onderzoek hebben wij op 6 mei 2024 gepresenteerd aan de raad. De uit dit onderzoek voortkomende, vier meest geschikte locaties zijn vervolgens getoetst op criteria uit de Omgevingswet op geschiktheid voor nieuwbouw van het Assink lyceum;
- Het haalbaarheidsonderzoek naar de Multifunctionele Accommodatie in Buurse is uitgevoerd en gepresenteerd.
- Met Stichting Keender zijn we in overleg geweest met betrekking tot de planvorming voor de renovatie van de St. Bonifaciuschool in St. Isidorushoeve.

Leerlingenvervoer

Wat hebben we bereikt?

Leerlingen die in aanmerking kwamen voor leerlingenvervoer, konden met een passende vervoersvoorziening naar een passende onderwijsinstelling reizen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben centrale opstapplaatsen ingevoerd van waaruit leerlingen naar school vertrekken en vanuit school aankomen. De centrale opstapplaatsen zijn geëvalueerd.
- We hebben leerlingen die met het ov kunnen reizen een ov-abonnement aangeboden.
- We hebben leerlingen die op de fiets kunnen reizen een fiets aangeboden.
- Nieuwkomers die geen dagbesteding hebben, zijn hun kinderen gaan begeleiden in het OV.

Nieuwkomersonderwijs

Wat hebben we bereikt?

Er zijn passende onderwijsvoorzieningen gecreëerd voor nieuwkomers die in Haaksbergen wonen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- De Tijdelijke Schakelklas (TSK) in Neede is opgeheven. Haaksbergse leerlingen die daar basisonderwijs volgden zijn doorgestroomd naar het reguliere onderwijs in Haaksbergen.
- Er zijn afspraken gemaakt met taalschool De Globe in Enschede voor de nieuwe instroom van Oekraïense leerlingen (basisonderwijs). Kinderen uit statushoudersgezinnen volgden al basisonderwijs bij taalschool De Globe.
- De Internationale Schakelklas (ISK) van Stichting Portuur is van een tijdelijke voorziening een structurele voorziening geworden. Alle nieuwkomers (Oekraïeners, AMV'ers en statushouders) die voortgezet onderwijs volgen, doen dit op deze ISK.

Onderwijsachterstanden/VVE

Wat hebben we bereikt?

Peuters die vanwege een door de Jeugdgezondheidszorg van de GGD geïndiceerde (taal-) achterstand in aanmerking kwamen voor “Voor- en vroegschoolse educatie” (VVE) ontwikkelden zich spelenderwijs op VVE-opvangplekken in voorschoolse voorzieningen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- In de lokale werkgroep VVE-doorgaande lijn Haaksbergen is met (VVE-)opvang-aanbieders, de lokale afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD en een vertegenwoordiging van het basisonderwijs in Haaksbergen gewerkt aan de verdere doorontwikkeling van het voor- en vroegschoolse voorzieningenbeleid.
Er is het afgelopen jaar onder andere aandacht besteed aan de toeleiding naar en het bereik van VVE.
- De in 2023 uitgevoerde pilot van het ouderbetrokkenheidsprogramma Samen DigiTAAL is geëvalueerd. De conclusies en aanbevelingen zijn verwerkt in een aangepast werkplan, op basis waarvan na de zomervakantie een nieuw traject is gestart.
- In verband met pensionering is in samenwerking met Stichting Keender (stichting voor katholiek en openbaar basisonderwijs in Haaksbergen) een nieuwe jonge kind expert/schoolcoach geworven. Al meerdere jaren wordt de persoon die deze functie bekleedt, een aantal uren per week door Stichting Keender aan ons gedetacheerd om voorschoolse voorzieningen vraaggericht te adviseren bij casuïstiek op het gebied van ontwikkelingsproblemen. Bij de voorbereiding van de werving hebben we onze partners in het voorschoolse voorzieningenbeleid actief betrokken.

Leerplicht en Doorstroompunt (voorheen RMC)

Wat hebben we bereikt?

Verzuim en voortijdig schoolverlaten zijn tot een minimum beperkt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We zijn gestart met het doorontwikkelen van onze aanpak voor het monitoren van jongeren in een kwetsbare positie. Er wordt periodiek aanvullend lijstwerk ingezet, waarmee we het deel van deze doelgroep dat al langer geleden is gestopt met een opleiding zonder een startkwalificatie te hebben behaald, beter in beeld hebben.

Aansluiting onderwijs – zorg

Wat hebben we bereikt?

Zoveel mogelijk leerlingen hebben de zorg, die zij nodig hebben om deel te kunnen nemen aan onderwijs, gekregen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben ons georiënteerd op de te nemen stappen om te komen tot meer en betere samenwerking tussen zorg en onderwijs, zoveel mogelijk óp school.

Verbonden partijen

Dit programma kent geen verbonden partijen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2024	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,7*	6,1*	0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	19*	21*	-
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,4%*	1,9%*	0,5%

*Cijfers DUO/Ingrado 2023

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
4.1	Openbaar basisonderwijs	148	137	11	0	0	0	11
4.2	Onderwijshuisvesting	1.382	2.115	-732	147	592	445	-287
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingz.	1.472	1.263	209	428	279	-149	60
	Totaal programma 4	3.003	3.514	-512	575	871	296	-215

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Programma 5 omvat sport, cultuur en recreatie. Een breed programma. Naast sport en cultuur vallen namelijk ook openbaar groen, erfgoed, speelvoorzieningen en recreatie binnen dit programma.

Waar doen we het voor?

Inwoners van de gemeente Haaksbergen kunnen zich blijvend ontwikkelen binnen een passend sport- en culturaanbod. Wij willen de sociale samenhang in onze gemeente vergroten door samen te werken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn, gezondheid, onderwijs, recreatie, sport, cultuur, erfgoed en openbaar groen. Het sportief, beweegvriendelijk, cultureel, groen en bio-divers inrichten van de openbare ruimte daagt uit tot activatie, recreatie, ontspanning en draagt bij aan een betere fysieke en mentale gezondheid. Zo blijft Haaksbergen een bruisende dorpsstad met een hoog niveau aan voorzieningen, waarbij de sociale verbondenheid voor alle leeftijden wordt bestendig.

Wat hebben wij bereikt?

Brede Spuk (2023-2026)

De regeling bestaat uit 3 inhoudelijke hoofdthema's waaronder het thema Sport, bewegen en cultuur met de volgende twee regelingen:

- Lokaal Sportakkoord
- Brede Regeling Combinatiefunctie

Sport

- Voor het thema sociaal veilig sportklimaat hebben we een sportcafé, een terugkombijeenkomst Vertrouwenscontactpersonen en in samenwerking met Enschede 2 cursussen Vertrouwenscontactpersoon georganiseerd. Bij de sportverenigingen zijn nu 23 Vertrouwenscontactpersonen in beeld.
- Naast vier nieuwsbrieven hebben wij een groot artikel over het Sport en Beweegakkoord laten plaatsen in de speciale Sportkrant 2024. De MQ-scan, Uniek Sporten en subsidiemogelijkheden in de sport stonden centraal.
- De buurtsportcoaches hebben weer vele sport en beweegactiviteiten opgezet, waarbij vele inwoners bereikt zijn zoals de Vitaliteitsbeurs met 800 bezoekers, vakantieactiviteiten, voorronde NK knikkers, de Beweeg je Wijzer Weken en zaalvoetbaltoernooien. De buurtsportcoaches zijn werkzaam bij Wijkkracht, Mediant en Assink Lyceum.
- 100 kinderen hebben in 2024 gebruik gemaakt van het jeugdfonds sport, dit waren er 68 in 2023. Daarnaast hebben 48 volwassenen gebruik gemaakt van het volwassenfonds sport, hiermee zijn we gestart in 2024 waarmee we duidelijk voldoen aan een behoeftevraag.
- Er is een start gemaakt met de pilot Sportparkmanager voor 16 uur per week op het sportpark Scholtenhagen.
- De wethouders van 14 Twentse gemeenten de Twentse visie op sport en bewegen 2024-2027 vastgesteld. Met deze visie spreken de gemeenten af om samen te werken op het gebied van sport. Vanuit deze visie zijn er twee werkgroepen ingesteld voor de kernthema's inclusief sporten en bewegen en talentontwikkeling.
- Vanuit de regionale samenwerking is het derde Twentse Kennis en Inspiratie Event waar 184 Twentse verenigingen aan deel hebben genomen.

Sportaccommodaties

- We zijn aangesloten bij het verenigingsoverleg Scholtenhagen en hebben twee gebruikersoverleggen binnensport georganiseerd.
- We hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het verduurzamen van het lokale maatschappelijk vastgoed sport en cultuur via een speciale subsidieregeling. In totaal was een bedrag beschikbaar van € 250.000. Dit is volledig benut voor het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Hiermee hebben we 27 verduurzamingsprojecten kunnen ondersteunen.
- De atletiekbaan is goedgekeurd door de KNAU voor de komende drie jaar. Daarmee voldoet de wedstrijd baan en atletiekonderdelen aan de veiligheidseisen en normen die door de KNAU gesteld worden en is de sportaccommodatie wedstrijdgeschikt.

Cultuur

- Met het project Cultuur aan de Basis 2.0 is een vervolg gegeven aan het verbreden van het cultuureducatieaanbod primair onderwijs, met name gericht op materieel alsook immaterieel erfgoed.
- Er is een start gemaakt met het Cultuurakkoord 2025-2028 in samenwerking met de Cultuurmakelaar, alle culturele organisaties en betrokkenen. In drie avonden is veel informatie opgehaald.
- Er wordt door middel van het uitvoeringsprogramma cultuurregio Twente bijgedragen aan regionale ambities op het gebied van cultuur. Tevens wordt actief aangesloten bij het ambtelijk cultuuroverleg voor de 14 Twentse gemeenten.
- 17 kinderen hebben gebruik gemaakt van het jeugdfonds cultuur, dit waren er 16 in 2023. Daarnaast hebben 9 volwassenen gebruik gemaakt van het volwassenfonds cultuur, hiermee zijn we gestart in 2024 waarmee we duidelijk voldoen aan een behoeftevraag.
- De Cultuurmakelaar heeft 2 cultuurcafé 's georganiseerd voor culturele organisaties zoals het thema vrijwilligerswerving.
- Bibliotheek Enschede heeft een naamswijziging naar Bibliotheek Enschede-Haaksbergen en heeft maatregelen getroffen om de basis in de fysieke vestiging op voldoende niveau te krijgen.
- Cultuur (stg. De Kappen) en bibliotheek (Bibliotheek Enschede-Haaksbergen) zijn onderdeel van het Huis van Haaksbergen waarbij de exploitatie in handen ligt van Wijkkracht.

MBS (Museum Buurtspoorweg)

- Dankzij een stevig, onafhankelijk bestuur met brede kennis en kwaliteiten is de ingezette koers voortgezet.
- Het is Museum Buurtspoorweg gelukt de omzet te vergroten, extra externe (incidentele) middelen te verwerven.
- Het publieksproduct is versterkt door enerzijds museale presentaties en anderzijds door het ontwikkelen van arrangementen die meer individuele bezoekers en groepen aangetrokken heeft.

Cultureel erfgoed

- Het Los Hoes Klein Kattendam is aangewezen als rijksmonument.

Lokale omroep

- RTV Sarnet is door het Commissariaat voor de Media als lokale media-instelling aangewezen. Op grond daarvan bekostigen wij de omroep en hanteren daarbij het richtsnoerbedrag dat de VNG adviseert per huishouden.
- Door de bekostiging is RTV Sarnet in staat als lokale omroep te kunnen fungeren. Naast de traditionele kanalen heeft RTV Sarnet een groot bereik door sociale media als facebook en YouTube.

Plantsoenen en speelgelegenheden

- We hebben in 2024 bijgedragen aan een veilige, schone en biodiverse openbare ruimte.
- Er is ondersteuning gegeven aan diverse initiatieven voor groenadoptie en er zijn enkele groenvoorzieningen gerenoveerd. De veiligheid in de openbare groene ruimte is gewaarborgd door diverse maatregelen aan onder andere bomen.
- Bij nieuwe ontwikkelingen hebben we ons sterk gemaakt dat er voldoende toegankelijk groen in de bebouwde kom blijft en dat de ruimte efficiënt wordt benut. Er wordt steeds meer gekeken en meegedacht om de openbare ruimte te vergroenen. Hierdoor wordt de belevingswaarde van de openbare ruimte vergroot, bevorderen we de klimaatadaptatie en waterinfiltratie en wordt hittestress tegengegaan.
- In januari 2024 heeft uw raad een krediet van € 200.000,- beschikbaar gesteld voor de renovatie van verschillende speelplekken. Daar is in 2024 een begin mee gemaakt. Bij alle gerenoveerde speelplekken is de buurt vanaf het eerste moment betrokken. In samenspraak met de buurt wordt een ontwerp gemaakt, dat later wordt uitgevoerd. De gemiddelde leveringsduur voor toestellen is circa 3 maanden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Sport

- Via de Sisa regeling is verantwoording afgelegd over de bestede middelen van het uitvoeringsbudget lokaal Sportakkoord 2024.
- Er is subsidie aangevraagd en toegekend voor de regeling Spuk Sport 2024.
- Wij hebben de buurtsportcoaches, die werkzaam zijn bij Wijkkracht, het Assink Lyceum en Mediant gesubsidieerd via de landelijk ontvangen subsidie.
- De kerngroep van het lokale sport en beweegakkoord heeft voor diverse activiteiten een bijdrage uit het uitvoeringsbudget toegekend zoals mini-handbaldoeltjes Stormvogels, Nijntje Beweegt voor AVH of het Kinderfestival van de Haaksbergse Schutterij.
- Wij hebben deelgenomen aan het bestuurlijk en ambtelijk regionaal overleg Sport en Bewegen regio Twente en maken deel uit van de ambtelijke en bestuurlijke kerngroep die het regionale overleg voorbereidt en aanstuurt.
- Vanuit de regionale samenwerking is een financiële bijdrage geleverd voor het derde Twentse Kennis en Inspiratie Event.

Sportaccommodaties

- Wij hebben Optisport Haaksbergen B.V. voor zwembad De Wilder gesubsidieerd tot een maximumbedrag van € 434.580,-.
- We hebben de Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden beschikbaar gesteld aan Optisport voor een bedrag van € 300.671,-.
- Wij hebben een bijdrage verstrekt van € 342.000,- aan de Stichting Groot Scholtenhagen voor het beheer van het sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen.
- In opdracht van uw raad hebben wij een subsidieregeling ontwikkeld waarmee sportverenigingen en culturele/maatschappelijke instellingen in de gelegenheid zijn gesteld hun accommodaties te verduurzamen.
- In sporthal de Els zijn maatregelen genomen ter bestrijding en voorkoming van legionella.
- In sporthal de Bouwmeester zijn verbeteringen aangebracht in de ventilatie- en afzuiginstallatie ter voorkoming van schimmelvorming.
- We hebben een verkennend onderzoek uit laten voeren voor het verduurzamen van onze binnensportlocaties.
- We hebben een digitale module aangeschaft om het verhuren van onze binnensportaccommodaties efficiënter te maken voor gebruikers, beheerders en de gemeente Haaksbergen.
- We zijn gestart met de nieuwbouw van basisschool Het Palet waar ook een gymzaal wordt gerealiseerd die in beheer komt van de gemeente Haaksbergen.
- De Atletiekbaan is geheel gereinigd en groot onderhoud uitgevoerd.

- We nemen deel aan het verenigingsoverleg Scholtenhagen en hebben twee gebruikersoverleggen binnensport georganiseerd.

Cultuur

- In 2024 zijn we begonnen met het volwassenfonds sport & cultuur.
- Cultuurmakelaar voor 4 uur per week actief als verbinder tussen culturele organisaties.
- We bieden financiële ondersteuning voor uitvoering aan project Cultuur aan de Basis 2.0.
- De Cultuur Coalitie Haaksbergen hebben wij passend ondersteund voor het verder ontwikkelen als platform voor kunst en cultuur in Haaksbergen.
- We hebben een start gemaakt met een nieuwe Dienst Verlenings Overeenkomst voor Stichting Beeldende Kunst Haaksbergen.
- Via de Provincie Overijssel hebben wij diverse subsidies aangevraagd en toegekend voor culturele activiteiten zoals de Week van de Amateurkunst.
- We hebben een start gemaakt met de implementatie van sportkennismakingsplatform Sjors Sportief & Creatief.
- Met behulp van projectsubsidies hebben we diverse projecten weten te ondersteunen zoals Nieuw Talent Orkest, Haaksbergen toont Talent en Balconia.
- Sinds 1 juli is De Kappen getransformeerd tot het Huis van Haaksbergen.

Museum Buurt Spoorweg

- Wij hebben Museum Buurtspoorweg ondersteund met subsidie en advies.
- Er is regelmatig ambtelijk en bestuurlijk contact met directie en bestuur van Museum Buurtspoorweg over een meerjarige, haalbare en duurzame toekomstvisie met daaraan een concreet een investeringsprogramma gekoppeld.
- Zowel ambtelijk als bestuurlijk onderhouden we regelmatig contact met gemeente Enschede over de voortgang van ontwikkelingen bij het museum, het toekomstperspectief en de gezamenlijke financiering vanuit beide gemeenten.

Cultueel erfgoed

- We hebben bijgedragen aan het in stand houden van gemeentelijke monumenten en we hebben de monumenten die we in eigendom hebben onderhouden.
- We hebben subsidie verleend voor onderhoud en restauratie aan gemeentelijke monumenten.
- We hebben de erfgoedraad om advies gevraagd
- We hebben positief advies uitgebracht aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de voorgenomen aanwijzing tot rijksmonument van Klein Kattendam.

Lokale omroep

- In november 2024 heeft uw raad aanvullende criteria vastgesteld, die gebruikt kunnen worden bij de selectie van een nieuwe lokale omroep.
- Op ambtelijk niveau is een regionaal overleg over de lokale omroepen en de toekomstige vorming van streekomroepen georganiseerd.

Plantsoenen en speelgelegenheden

- Er is gewerkt aan een geactualiseerde groenvisie. Begin 2024 werd er gestart met burgerparticipatie via bewoners, wijkraden en groene organisaties
- Er was in 2024 aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit. Diverse bermen en plantsoenen zijn ingezaaid met duurzame en bijenvriendelijke bloemmengsels. Ook zijn er in het najaar op meerdere locaties (o.a. Wagnerstraat-Veldmaterstraat en Peddemors) bloembollen geplant.
- In 2024 werd gewerkt aan fase 2 van de tweede cyclus bomenonderhoud volgens het principe van Strategisch Bomenbeheer. Deze snoeironde wordt in 2025 afgerond. De bomen onder fase 3 van deze cyclus werden in 2024 geïnspecteerd. Het planmatig bomenonderhoud heeft zijn vruchten afgeworpen. De grote snoeiachterstand die we de

laatste jaren kenden is nu ingehaald. Het aantal klachten en meldingen over bomen en plantsoenen is hierdoor voor het derde achtereenvolgende jaar afgenomen.

- Veel bomen, struiken en vaste planten die het in de voorgaande droge zomers niet hebben gehaald zijn in 2024 vervangen. Dit voorkomt kapitaalvernietiging en gesloten plantvakken beperken het onderhoud. Er zijn ruim 250 nieuwe bomen geplant. Met de vervanging van bomen, die soms ook vanuit veiligheid moeten plaatsmaken, gaan we ook komend jaar nog verder. De bomen op de Markt hebben een groeiplaatsverbetering ondergaan, om ze vitaal te houden en zo bomenkap te voorkomen.
- Er is in 2024 actief gewerkt aan groenadoptie, waarbij burgers het groen zelf onderhouden, veelal nadat het groen in hun straat is gerenoveerd. Bewoners hebben samen met Twente Milieu een fraai groenplan ontworpen. Enkele voorbeelden zijn te vinden aan de volgende straten: Klaashuisstraat, Selhorst, Ramakerstraat, Herman van de Haarstraat, Bosboomstraat en de Spanbeddestraat.
- In 2024 zijn vele vierkante meter (bijkomende) vaste planten en heesters als vergroening aangeplant. In combinatie met civiele werkzaamheden is het groen in de volgende straten gerenoveerd: Bevertstraat, Drepsenkamp, Zeedijk en de Koksteeg.
- Alle uitvoerende onderhoudswerkzaamheden aan plantsoenen, bomen, ongedierte en begraafplaatsen waren in 2024 ondergebracht bij Twente Milieu. Uiteraard onder regie van de gemeente.

Verbonden partijen

Stichting Groot Scholtenhagen te Haaksbergen

De stichting beheert en onderhoudt het park en draagt daarmee bij aan het aanbieden van voldoende mogelijkheden voor sport- en bewegingsactiviteiten, recreatie en ontspanning.

Twente Milieu te Enschede

Sinds 2018 is Twente Milieu onze partner voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen aandeelhouder.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2023	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Niet sporters	%	38,6	46,7	*

Uit: "waar staat je gemeente 2022"

Wekelijkse sporters Haaksbergen: 61,4%

Wekelijkse sporters Twente: 53,3%

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
5.1	Sportbeleid en activering	657	662	-5	175	191	16	11
5.2	Sportaccommodaties	536	885	-349	308	692	384	34
5.3	Cultuur	938	726	212	507	344	-164	49
5.4	Musea	127	125	2	0	0	0	2
5.5	Cultureel erfgoed	57	41	16	9	15	7	23
5.6	Media	542	546	-3	0	0	0	-3
5.7	Openbaar groen en recreatie	2.624	2.770	-146	78	184	107	-39
	Totaal programma 5	5.480	5.753	-273	1.077	1.426	349	76

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 6. Sociaal domein

Inleiding

Binnen dit programma valt de ondersteuning die inwoners kunnen ontvangen om zoveel mogelijk op eigen kracht te kunnen functioneren. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet inburgering en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening vallen binnen dit programma. We voeren de ondersteuning van onze inwoners uit met de inzet van preventieve middelen, voorliggende voorzieningen en (geïndiceerde) maatwerkvoorzieningen.

Ook in 2024 speelden maatschappelijke en economische ontwikkelingen zoals onder meer de hogere kosten van levensonderhoud (bestaanszekerheid), de tekorten op de arbeidsmarkt en onzekerheden over de (eigen) toekomst. Voor starters op de woningmarkt wordt het daarnaast steeds moeilijker om een woning te vinden.

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Waar doen we het voor?

Onze inwoners staan centraal; we bieden hen kansen en ondersteuning, zodat ze zo zelfredzaam mogelijk zijn.

Sociaal domein breed

Wat hebben we bereikt?

Er is gewerkt aan een visie op het sociaal domein om te kunnen koersen op de ontwikkelingen in het sociaal domein. De ombuigingen die nodig zijn, gelet op de rijks korting vanaf 2026, is daarbij een belangrijke opgave.

Beleidskader minima

Wat hebben we bereikt?

Door het vastgestelde beleidskader minima kunnen mensen met een laag inkomen aanspraak maken op inkomensregelingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In het Minimabeleidskader is opgenomen dat inwoners met een laag inkomen zoveel mogelijk participeren in de maatschappij. Een kledingvoorziening is hiervoor een mogelijkheid. In 2024 mogen inwoners met een laag inkomen ook gebruik maken van de Kledingbank. Deze was in eerste instantie opgezet voor de doelgroep Oekraïners.

Om inwoners met een laag inkomen te helpen met hoge energielasten als gevolg van de gestegen energieprijzen, te ondersteunen in het verlagen van de energierekening is de witgoedregeling vastgesteld en uitgevoerd. Huishoudens die kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen en/of energietoeslag hebben ontvangen en aan huishoudens die weinig leefgeld overhouden na het betalen van vaste lasten hebben een voucher ontvangen. Met de voucher kunnen huishoudens bij een lokale witgoedleverancier een verouderd witgoedapparaat vervangen door een duurzaam exemplaar of de overstap maken naar elektrisch koken. Deze witgoedregeling is ingezet met middelen uit de SPUK Energiearmoede.

In 2024 is gestart met de twee jarige pilot van het Volwassenfonds Sport & Cultuur. Inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm vanaf 18 jaar kunnen hierdoor ook deelnemen aan sport- of culturele activiteit. Deze pilot is ingezet met de middelen uit SPUK GALA.

In samenwerking met de uitvoeringsorganisatie is extra ondersteuning ingezet voor de inwoners met een laag inkomen. In de zomer van 2024 hebben alle kinderen van bijstandsgerechtigden een rugtas ontvangen met een zomerpretpakket. Deze actie is ondersteund door Nationaal Fonds Kinderhulp.

Ook is in samenwerking met de uitvoeringsorganisatie voor de inwoners met een bijstandsuitkering of die gebruik maken van de minimaregelingen eenmalig in december een VVV bon van 40 euro verstrekt.

Om meer in te zetten op een klant- en resultaatgerichte dienstverlening heeft de Stadsbank Oost-Nederland een Klantreis ontwikkeld en ingezet. Dit is een gebundelde klantgerichte aanpak op maat, voor de klant en de gemeente. Hierdoor is meer zicht op de voortgang van de trajecten en een snellere dienstverlening. Ook in 2024 is deze ontwikkeling doorgezet.

Inburgering

Wat hebben we bereikt?

Inwoners die moeten inburgeren doen zo snel mogelijk mee in de samenleving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Samen met de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen zorgen we voor een breed en toegankelijk aanbod aan duale trajecten, zodat elke inburgeraar een passend traject krijgt. Hierdoor kunnen zij sneller de taal leren, deelnemen aan werk, opleiding of vrijwilligerswerk en actief meedoen in de samenleving. Dit helpt hen om zich thuis te voelen en zelfstandig hun weg te vinden in onze gemeente.

Om dit te realiseren, wordt ingezet op een combinatie van taalonderwijs en praktijkervaring. Ook worden zij begeleid bij het opbouwen van een sociaal netwerk en krijgen ze ondersteuning bij praktische zaken zoals financiële administratie.

Met een focus op maatwerk en persoonlijke begeleiding zorgen we ervoor dat elke inburgeraar een traject volgt dat aansluit bij zijn of haar capaciteiten en ambities.

Jeugd(zorg)

Wat hebben we bereikt?

Het grootste deel van de kinderen in Haaksbergen groeit op in een veilige omgeving en heeft kansen om mee te doen in de samenleving. We hebben vanuit ons jeugd(zorg)beleid en voor zover onze mogelijkheden reiken de randvoorwaarden gecreëerd, zodat dit voor steeds meer kinderen in onze gemeente het geval is. We hebben vanuit de Jeugdwet in totaal 550 jeugdigen jeugdzorg geboden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben de ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Samenwerkingsagenda Jeugd en de regionale Strategische inkoop Jeugd gevolgd.

De inkoop jeugdhulp is in 2024 met de gunning van aanbieders afgerond. De verordeningen jeugdhulp en Wmo en de daarbij behorende beleidsregels zijn daarop aangepast en in december 2024 vastgesteld. Na de zomer is de implementatie gestart zodat per 1 januari 2025 op basis van deze inkoop wordt gewerkt.

Vanuit de regionale Samenwerkingsagenda is in maart 2024 gestart met Team Anders dat als doel heeft het voorkomen van uithuisplaatsingen. Verder zijn onder meer de voorbereidingen getroffen voor het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf dat in 2025 van start zal gaan.

We zijn ervan overtuigd dat een sterke sociale basisinfrastructuur met voorliggende en preventieve voorzieningen een randvoorwaarde is om de instroom in de geïndiceerde jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning te beperken en de uitstroom te bevorderen. Zowel in de (landelijke) Hervormingsagenda Jeugd als de Regionale Samenwerkingsagenda Jeugd wordt gewezen op het grote belang van een sterke sociale basisinfrastructuur. Via de specifieke uitkering gezond en actief leven akkoord (SPUK GALA) stimuleert het rijk de gemeenten om de

sociale basisinfrastructuur te versterken. De afgelopen jaren hebben we waar mogelijk de sociale basisinfrastructuur verder versterkt. Het afgelopen jaar onder meer via de inzet van SPUK GALA-middelen voor schoolmaatschappelijk werk in het primair en voortgezet onderwijs en Afterschool op het Assink lyceum. Daarnaast heeft Skillz met incidentele middelen (die beschikbaar zijn in 2024 en 2025) uitvoering gegeven aan een aantal activiteiten, die voortkomen uit de Motie jongeren.

WMO

Wat hebben we bereikt?

Inwoners blijven zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen en doen naar vermogen mee in de samenleving. Inwoners worden aangesproken op hun talenten, mogelijkheden en vermogen zelf hun leven in te richten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2024 is de aanbesteding Wmo doelgroepenvervoer, onderdeel regiotaxi, afgerond. Op 1 augustus 2024 zijn de nieuwe contracten ingegaan.

Voor huishoudelijke ondersteuning is in 2024 geleverd volgens de nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders. Daarvoor is in 2024 de dienstverleningsovereenkomst voor het regionale contractmanagement huishoudelijke ondersteuning getekend door de 12 Twente gemeenten.

De nieuwe inkoop van de Wmo maatwerkvoorzieningen dagbesteding en begeleiding is in 2024 afgerond. De verordening maatschappelijke ondersteuning en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning zijn op de nieuwe inkoop aangepast en in december 2024 door de raad vastgesteld.

De pilot voorliggende voorziening voor mensen met (beginnende) dementie en hun mantelzorgers, het Odensehuis, is in 2024 met 1 jaar verlengd. Ook is in 2024 de eenjarige pilot respijtzorg uitgevoerd samen met zorgverzekeraar Menzis en de regiogemeenten met een jaar verlengd.

Op het terrein van Wonen met zorg willen we binnen onze gemeente voldoende capaciteit voor inwoners die zijn aangewezen op Beschermd Wonen. In november 2024 is daarom het addendum op de structuurvisie door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin zijn in- en uitbreidinglocaties voor Wonen vastgesteld en is de Honesch aangewezen om Beschermd Wonen de komende jaren daar verder te ontwikkelen.

Noaberpoort

Wat hebben we bereikt?

De Noaberpoort is in 2024 voor inwoners gemakkelijk te bereiken geweest en helpt de inwoners snel en goed. Inwoners kunnen dagelijks in de ochtend binnenlopen maar ook bellen of mailen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De frontoffice of het loket is, vooralsnog tijdelijk, uitgebreid met Wijkkracht medewerkers zodat er bij de eerste vraag meteen breed wordt meegedacht over oplossingen. Deze medewerkers werken voor Wijkkracht als onafhankelijk clientondersteuner. Zij hebben daarom een brede kennis over (motiverende) gespreksvoering en de mogelijkheden in het voorliggend veld. De medewerkers van het loket denken vanaf het eerste contact met de inwoner mee over mogelijke oplossingen. Op deze manier is in een aantal gevallen een oplossing in het voorliggend veld of sociaal netwerk gevonden in plaats van een individuele maatwerk voorziening.

Verder beantwoorden sinds 2024 de medewerkers van het Klant Contact Centrum (KCC) waar dat kan enkelvoudige en veelvoorkomende vragen zodat doorverbinden en wachten zoveel mogelijk beperkt wordt. In 2024 is de Suite voor Sociale Regie aangeschaft die zowel voor onze inwoners, zoals bijvoorbeeld inloggen in het eigen dossier via DigiD, als de medewerkers van de Noaberpoort, onder andere betere regievoering op casussen, voordelen biedt. De implementatie vindt in 2025 plaats.

Verbonden partijen

SamenTwente/Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid te Enschede

Per 8 juli 2021 is de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid ingegaan. SamenTwente behartigt de belangen op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente (zie Programma 7); Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). Daarnaast biedt SamenTwente onderdak aan de vrijwillige samenwerkingen Samen14 en Kennispunt Twente.

VTT:

SamenTwente, onderdeel Veilig Thuis Twente te Enschede

Vanaf 1 januari 2015 heeft elke regio in Nederland, op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, een Veilig Thuis organisatie. Veilig Thuis Twente is voor de regio Twente het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis Twente heeft zich ten doel gesteld te komen tot het stoppen en/of verminderen van de schadelijke gevolgen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de veiligheid te borgen. Daartoe wil VTT:

- Wachttijstvrij werken en voldoende flexibiliteit (buffer) opbouwen die het mogelijk maakt bij fluctuaties van het aantal meldingen en adviesvragen, of bij onverwachte uitval van medewerkers toch zonder wachtlijst te kunnen werken én de wettelijke doorlooptijden te behalen.
- Binnen de landelijk vastgestelde doorlooptijden werken.

In 2024 heeft VTT aan de volgende taken gewerkt:

- Het uitvoeren van de toegewezen wettelijke- en maatwerktaken binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen.
- Het naleven van kwaliteitsnormen en afspraken bij de uitvoering van deze taken.
- Het wachttijstvrij werken en het opbouwen van voldoende flexibiliteit om schommelingen in de instroom en onverwachte uitval van medewerkers op te vangen. Hierdoor blijft werken binnen de wettelijke termijnen haalbaar.
- Het voldoen aan de door het Rijk en Inspectie gestelde eis dat medewerkers geregistreerd zijn bij een beroepsregister zoals SKJ, NVO, NIPO.
- Het garanderen van de verplichte 24-uurs bereikbaarheid voor vertrouwensartsen, zoals vereist door het Rijk en Inspectie.
- Het behouden van de vereiste kwaliteitscertificering, in dit geval ISO 9001.
- Deelname aan het BMC-onderzoek met als centrale vraag: *‘Hoe kunnen 14 Twentse gemeenten en VTT samen met partners komen tot een samenwerking die leidt tot het duurzaam doorbreken van patronen van huiselijke geweld en kindermishandeling?’*
- De verdere ontwikkeling van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming in samenwerking met onder andere de 14 Twentse gemeenten.

SamenTwente, onderdeel Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) te Enschede

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten, op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp aan hun inwoners. Er is binnen SamenTwente onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) een organisatie ingericht, die uitvoering geeft aan zowel de wettelijk verplichte regionale taken als aan taken, waarvan de gemeenten besloten hebben deze gezamenlijk uit te voeren.

In 2024 heeft OZJT gewerkt aan de volgende thema's:

- Het borgen van de werkwijze OZJT voor de basistaken;
- Het effectueren van de strategische visie op inkoop jeugdhulp;
- De inkoop 2025 afronden zodat de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2025 kunnen ingaan;
- Bestuurlijke besluitvorming en samenwerking op de OZJT thema's;

- De Jeugdbeschermingstafels bij OZJT als integraal onderdeel van de zorgketen (gedwongen kader).

Stadsbank Oost Nederland (SON)

De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke regeling met 21 andere gemeenten. De SON voert voor ons de dienstverlening aan inwoners met problematische schulden uit in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs).

Stadsbank Oost Nederland werkt volgens het in 2022 vastgestelde dienstverleningsmodel. Hierin is de beweging gemaakt van productgericht naar klant- en resultaatgericht werken. We nemen het hybride pakket af. We helpen de mensen met niet problematische schulden en de Stadsbank helpt de mensen met problematische schulden. De klantreis, met intensievere begeleiding en ondersteuning van de klant door de klantregisseur, leidt tot meer taken en een andere verdeling hiervan. De werkzaamheden zijn vertaald in inzet van dagdelen. Dit geeft de klantregisseur de ruimte om te doen wat nodig is voor onze gemeente en inwoners. Optimaal maatwerk, waarmee de SON nog meer een verlengstuk is van de gemeente.

Regio Twente, Arbeidsmarktregio, te Enschede

De Regio Twente is een samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten. Regio Twente vervult taken op een breed terrein, waaronder het structureel versterken van de Twentse arbeidsmarkt.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo te Hengelo

De Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo is een samenwerking van bovenstaande 3 gemeenten op het gebied van Werk & Inkomen, waarbij de gemeente Hengelo de uitvoeringsorganisatie is voor onder andere de Participatiewet en een aantal andere samenhangende wetten op het gebied van Werk & Inkomen.

SWB te Hengelo

De SWB is een (sociaal) leerwerkbedrijf dat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt om weer, regulier of met ondersteuning, aan het werk te kunnen. De SWB voert voor ons de voormalige WSW-regeling uit en de arbeidsontwikkelingstrajecten voor de doelgroep van de Participatiewet.

Werkplein Twente te Enschede

Het Werkplein Twente is een samenwerkingsverband tussen de veertien Twentse gemeenten en UWV. De partijen op het Werkplein werken samen op het gebied van zowel werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening. Door middel van een gezamenlijke aanpak wordt geprobeerd om mensen met een WW-uitkering, bijstandsuitkering of arbeidshandicap aan een passende baan helpen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2024	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Cliënten met een maatwerk arrangement Wmo categorie hulpmiddelen en diensten	Aantal per 1.000 inwoners	33	37	*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 75 jaar in 2023	635*	587*	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	73,6*	73,7*	*
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1*	1*	*

Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners > 18 jaar	18	18	*
Kinderen in uitkeringsgezin	%	4*	3*	*
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners (15-64 jarigen)	6,7	9,2	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,2%	10,7%	*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,7%	0,8%	*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	**	0,4%	*

*recente cijfers 2023 waarstaatjegemeente.nl

** cijfers niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl (in verband met te lage aantallen)

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.689	4.568	1.121	4.547	4.649	101	1.222
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	874	846	28	0	0	0	28
6.3	Inkomensregelingen	8.773	9.274	-501	6.003	6.333	330	-171
6.4	WSW en beschut werk	2.614	2.544	70	566	375	-190	-120
6.5	Arbeidsparticipatie	1.020	799	220	512	236	-276	-55
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.522	1.502	21	3	4	1	21
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.048	3.177	-129	194	198	4	-125
6.71B	Begeleiding (WMO)	1.814	1.879	-65	0	0	0	-65
6.71C	Dagbesteding (WMO)	616	608	8	0	0	0	8
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	7	0	7	0	0	0	7
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	2.071	1.991	80	0	0	0	80
6.72B	Jeugdhulp behandeling	3.747	3.670	77	0	0	0	77
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	544	520	23	0	0	0	23
6.73A	Pleegzorg	425	412	13	0	0	0	13
6.73B	Gezinsgericht	424	416	8	0	0	0	8
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	563	584	-22	0	0	0	-22
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	62	104	-42	0	0	0	-42
6.74C	Gesloten plaatsing	498	467	31	0	0	0	31
6.81A	Beschermde wonen (WMO)	280	675	-395	0	744	744	349
6.82A	Jeugdbescherming	521	523	-3	0	0	0	-3
6.82B	Jeugdreclassering	33	35	-2	0	0	0	-2
	Totaal programma 6	35.144	34.595	549	11.825	12.539	714	1.263

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Waar hebben we het voor gedaan?

- Haaksbergen is een gemeente waar het veilig en gezond wonen, werken en leven is

Wat hebben we bereikt?

- De Haaksbergse bevolking is op zowel fysiek, mentaal als sociaal gebied overwegend gezond.
- Het afvalwater en hemelwater zijn zonder grote overlast verzamelt en afgevoerd of verwerkt.
- Dit ondanks de soms grote hoeveelheden neerslag.
- De voorbereidingen om tot nieuw afvalbeleid te komen zijn gestart.
- De hoeveelheid zwerfafval in de gemeente Haaksbergen is afgenomen.
- De overlast door dieren/ongedierte in de openbare ruimte is zoveel mogelijk beperkt, zodat de volksgezondheid wordt beschermd.
- De basis voor het exploiteren van de begraafplaatsen op een wijze die efficiënt en toekomstbestendig is, is verder uitgebouwd.
- Het aantal begrafenissen is dit jaar toegenomen en zijn er ook diverse (natuur-)graven gereserveerd. Ook de aanvragen voor asbestemmingen op de beide begraafplaatsen zijn toegenomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Volksgezondheid

- In 2024 zijn we gestart met de uitvoering hiervan, de uitvoering van het integrale plan van aanpak 2024 – 2026 (GALA / SPUK). Dit plan heeft als doel de gezondheid en het welzijn van onze inwoners te verbeteren door middel van diverse gezondheids bevorderende interventies en ketenaanpakken.
- We hebben uitvoering gegeven aan de ketenaanpak Kansrijke Start, Valpreventie bij ouderen, Sociaal verwijzen (ook wel Welzijn op Recept)
- We zijn gestart met de ketenaanpakken Kind naar Gezonder Gewicht en Gecombineerde Leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen.
- Er is een werkgroep die zich inzet voor de versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid.
- Door de GGD is het afgelopen jaar gestart met de uitvoering van het visiedocument: 'Gezonde Generaties in Twente'. De manier waarop gekeken wordt naar gezondheidsvraagstukken is vervat in drie uitgangspunten namelijk:
 1. Een brede blik op gezondheid: focus op mensen zelf, hun veerkracht en wat hun leven betekenisvol maakt.
 2. Gericht op investeren voor gelijke kansen: een basis voor iedereen, maar mee aandacht voor inwoners die niet of minder (de) mogelijkheid hebben om in gezondheid te kunnen leven.
 3. Samenhang in beleid: het is noodzakelijk dat verschillende beleidsterreinen en professionals uit verschillende werkvelden samenwerken.

Riolering

- Het reguliere onderhoud aan de riolering en de watergangen.
- Werkzaamheden aan de Meidoorn ivm hevige wateroverlast zijn uitgevoerd.
- We hebben met afvaardingen van Domijn gesproken over wat men belangrijk vindt bij de onderwerpen wateroverlast, droogte en hittestress.
- Het nieuwe WRP is opgeleverd en vastgesteld door de raad.
- We hebben een grote inspectieronde van het stelsel gemaakt voor een goede inschatting van de toekomstige onderhoudsbehoefte van het systeem.
- De werkzaamheden voor de nieuwe afwatering voor het Kempke zijn afgerond.
- In Twents verband hebben we nauw overleg gehad over blijvende beschikbaarheid van drinkwater in de regio. Dit is een terugkerend thema geworden.

Afval

- Het participatieplan voor de nieuwe Grondstoffenvisie 2026-2030 is vastgesteld door de gemeenteraad. De vragenlijst over afvalinzameling is uitgezet onder de inwoners van Haaksbergen. Er heeft een eerste analyse van de resultaten plaatsgevonden.
- In samenwerking met firma Langezaal is het afvalbrengpunt opgewaardeerd naar de huidige standaarden. Hiervoor is een overeenkomst van twee jaar aangegaan, in afwachting van de nieuwe Grondstoffenvisie.
- We hebben meer ingezet op communicatie en bewustwording rondom zwerfafval, waardoor het aandeel zwerfafval in de gemeente Haaksbergen is afgenomen.
- We hebben containers aan huis door middel van voorlooptacties gecontroleerd op verkeerd afval.
- De eerste voorbereidingen voor het invoeren van gfe (groente-, fruit-, en etensresten) voorzieningen bij hoogbouw zijn getroffen.

Milieubeheer

- De overlast van de eikenprocessierups was in 2024 voor het tweede achtereenvolgende jaar beperkt. Er waren hooguit 10 meldingen. De plaagrups is alleen binnen de kom preventief bestreden. We hebben de hoeveelheid te bestrijden bomen afgebouwd van 2000 naar 1400 en zijn gestopt met het gebruik van het middel Xentari (bacteriepreparaat).
- In 2024 zijn we op meerdere locaties overgegaan naar een andere manier van beheer en onderhoud (minder maaien) en zijn bloemenmengsels ingezaaid. Hierdoor is meer leefruimte voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups gecreëerd.

Begraafplaatsen en crematoria

- De mogelijkheden rondom begraven zijn verruimd, waaronder het openstellen van de natuurbegraafplaats op het Waarveld en het transformeren van een deel van de Hooge Weide tot Herdenkingspark.
- Voor het publiek zijn rond de zomer rondleidingen verzorgd en de begraafplaatsen hebben dit jaar wat meer aandacht gekregen in het Gemeentenieuws.
- We hebben een aantal maatregelen moeten nemen om de grondwaterstand op peil te houden.

Verbonden partijen

Zie paragraaf verbonden partijen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2023	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	143	107	50 Kg restafval in 2030

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
7.1	Volksgezondheid	1.289	1.165	124	115	-13	-128	-4
7.2	Riolering	3.116	3.118	-2	4.150	4.152	2	0
7.3	Afval	2.289	2.214	75	2.679	2.604	-75	0
7.4	Milieubeheer	1.605	1.954	-348	571	921	350	2
7.5	Begraafplaatsen en cremat.	331	363	-32	185	211	26	-6
	Totaal programma 7	8.630	8.814	-184	7.700	7.876	176	-7

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

De kernambitie uit de Visie 2030 voor Haaksbergen luidt: Haaksbergen, een bruisende, naar buiten gerichte duurzame dorpsstad te midden van een groene oase.

Wij hebben de ambitie in 2050 een energie neutrale, klimaatbestendige en vitale gemeente te zijn. In het kader van het Klimaatakkoord gaan we gezamenlijk werken aan de doelstelling 49% CO2 reductie in 2030.

Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Wat willen we bereiken?

- Een juiste invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.
- De woningen bouwen waar nu en in de toekomst behoefte aan is.
- Een aantrekkelijk woonaanbod dat flexibel is en past bij de verschillende doelgroepen.
- Een inclusieve samenleving, waarin ieder individu passend bij zijn woonsituatie woonruimte kan vinden. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor samenwerking met onze maatschappelijke partners en de integratie van nieuwkomers in de diverse buurten.
- Een aantrekkelijke woonomgeving.
- Een actuele visie op verblijfsrecreatie.
- Een vitaal platteland behouden en waar mogelijk versterken.
- Behoud en herstel van het streekeigen landschap en biodiversiteit.
- Ondersteunen van onze agrariërs in de transitie van het landelijk gebied.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Wij zijn verder gegaan met het opstellen van een omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Haaksbergen. Dit omgevingsplan moet uiterlijk 1 januari 2032 gereed zijn.
- Wij hebben de ontwerp omgevingsvisie opgesteld. In dit kader hebben wij een participatietraject doorlopen. Het participatieplan hiervoor hebben wij vastgesteld.
- Wij hebben het beleidskader betaalbare woningen vastgesteld. In dit beleidskader beschrijven we wat wij verstaan onder betaalbare koopwoningen.
- We hebben de Verordening Starterslening gemeente Haaksbergen vastgesteld, waarmee starters op de woningmarkt de mogelijkheid krijgen om maximaal € 30.000 euro te extra te lenen voor de aankoop van hun eerste woning.
- We hebben het meldpunt goed verhuurderschap ingericht. Bij dit meldpunt kunnen huurders terecht met vragen of klachten over het gedrag van hun verhuurder.
- Bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwplannen sturen wij op een mix van woningbouwtypes, waarbij wij ook rekening houden met aandachtsgroepen in de breedste zin van het woord.
- Het bestemmingsplannen voor het Zwarteland (45 woningen) en de Blankenburg (11 woningen) zijn vastgesteld.
- Het bestemmingsplan voor het Marktplan voor de ontwikkeling van het 'gat in de Markt' en 'de Bron' zijn vastgesteld. Deze ontwikkeling bestaat uit realisatie van supermarktruimte aan de Markt, 67 appartementen, parkeren en een parkachtige inrichting.
- De planvorming voor de leegkomende schoollocatie Holthuizen hebben wij opgestart.
- De gebiedsvisie voor de locatie voormalige basisschool De Weert en naastgelegen winkelcluster is gewijzigd voor wat betreft de aanpassing van het woonprogramma door de toepassing van de 30-40-30 regeling uit de Regionale Woondeal Twente.

- Voor de ontwikkeling van woningbouw in Buurse hebben we het bestemmingsplan vastgesteld voor de realisatie van vijf woningen op het trapveldje nabij de Noor. Ook hebben we, samen met de ontwikkelaar, de plannen voor de woningbouwlocatie ten noorden van de Noor verder uitgewerkt. Over woningbouw in Buurse hebben we structureel overleg met de werkgroep Wonen Buurse.
- Wij hebben het “Addendum: Locatieonderzoek wonen en werken bij de structuurvisie 2030: Haaksbergen, groenste dorp van Twente” vastgesteld. Hierin worden landschappelijk gezien de voorkeurslocaties voor wonen en industrie opgenomen aan de randen van de kernen van Haaksbergen, Buurse en St. Isidorushoeve. Hierbij is tevens de woonbehoefte geactualiseerd en is een financiële en milieu-planologische haalbaarheidsstudie uitgevoerd.
- Op de voorkeurslocaties aan de randen hebben wij een voorkeursrecht gevestigd om speculatie met grond tegen te gaan en regie te kunnen voeren over ontwikkelingen op deze locaties. Met een aantal eigenaren van voorkeurslocaties zijn wij in gesprek.
- Wij hebben 4 van de 5 woningbouwkavels in de Wissinkbrink verkocht.
- De laatste sociale huurwoningen aan 't Kempke zijn opgeleverd alsmede een appartementencomplex aan de Zeedijk.
- Wij hebben afstemming met Domijn en de huurdersvereniging over de uitvoering van de prestatieafspraken.
- We hebben verschillende initiatieven in het landelijk gebied (zoals Rood voor Rood ontwikkelingen) en in het stedelijk gebied (zoals herontwikkeling Bartokstraat en mogelijke woningbouw in St. Isidorushoeve) gefaciliteerd.
- Wij maken afspraken over een goede ruimtelijke inpassing van initiatieven op inbreidingslocaties en in het buitengebied.
- We zijn bezig geweest met het opstellen van een visie op verblijfsrecreatie en beleidskader voor solitaire recreatiewoningen.
- We hebben samen met de gemeenten in Zuid Oost Twente gewerkt aan de voortzetting van de samenwerking in Zuidoost Twente nu de PPLG is weggevallen. Ook zetten we het koploperproject Haaksbergen Oost (voorheen Buurse) voort welke binnen de PPLG reeds is opgestart.
- Er is een motie aangenomen waarbij we enerzijds nazorg verlenen en anderzijds kritisch het gebiedsproces Haaksbergerveen volgen.
- De regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente hebben wij vastgesteld. Dit is het beleidskader voor Rood voor Rood ontwikkelingen, Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB), landgoederen en uitbreiding van agrarische- of niet agrarische bedrijven.
- We stellen ervencoaches beschikbaar voor ondersteuning op het boerenenerf.
- We ondersteunen groene maatschappelijke initiatieven en transitie van de landbouw, door projecten zoals 1001 ha kruidenrijk grasland en boomdeeldagen te organiseren.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

- Succesvol duurzaamheidsbeleid dat aansluit bij de afspraken uit het Klimaatakkoord.
- Uitvoering geven aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.
- Wij geven het goede voorbeeld met de verduurzaming van ons eigen vastgoed.
- Wij ondersteunen maatschappelijke organisaties bij de verduurzaming.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Wij zijn gestart met het opstellen van de ontwerp duurzaamheidsvisie. Voor het participatietraject hebben wij het participatieplan vastgesteld. De planning was om de visie aan het eind van 2024 vastgesteld te hebben door de raad. Echter hebben we meer tijd nodig gehad om een gedegen en intern afgestemde visie op te stellen.
- We hebben het windbeleid vastgesteld.
- We zijn betrokken bij de voorbereiding van het windpark Oude Buurserdijk.

- We hebben een medewerker aangetrokken voor het verduurzamen van ons eigen (gemeentelijk maatschappelijk) vastgoed.
- Er zijn scans en technische onderzoeken uitgevoerd om de staat van het maatschappelijk vastgoed in kaart te brengen en de verduurzamingsmaatregelen in kaart te brengen, maar ook financieel te specificeren.
- Op basis van deze inzichten is er een nieuw beheerplan en nieuw beleidsplan voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed opgesteld waarin we de verduurzamingsmaatregelen meegenomen hebben. Deze worden eerste kwartaal van 2025 op route gebracht.
- We hebben een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de warmteleiding vanuit Twence. Door dit onderzoek is een grootschalig warmtenet vanuit Twence voorlopig on hold gezet. De investering is dusdanig dat het financieel geen aantrekkelijke optie is.
- We hebben een vervolg gegeven aan zon op dak, in totaal hebben we zo'n twintig ondernemers gefaciliteerd. Drie ondernemers daarvan hebben op twee locaties zonnepanelen aangebracht.
- We hebben een witgoedregeling opgestart voor energiebesparing bij huishoudens met lage inkomens en weinig besteedbaar inkomen (minima).
- We zijn gestart met de gemeentelijke compensatie opgave voor natuurvriendelijk isoleren. Zo zijn er in de kernen van Haaksbergen, Sint Isidorus Hoeve en Buurse vleermuiskasten opgehangen.
- We zijn gestart met het opstellen van beleid voor groen gas. Daarbij laten we onderzoek uitvoeren naar de potentie van groen gas hubs. Dit levert ons een kansenkaart op voor groen gas. We onderzoeken de mogelijkheden voor een pilotproject om woningen te verwarmen met groen gas.
- We zijn begonnen met het opstellen van een warmteprogramma. De basis hiervoor is een bronnenstrategie en een herijking van de warmtetransitievisie 1.0.
- Er hebben zich bewoners bij ons gemeld voor een alternatief voor aardgas, in de vorm van een mini warmtenet. Wij faciliteren dit project.

Vergunningverlening

Wat willen we bereiken?

- Een soepele overgang van de vergunningverlening op basis van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) naar die op basis van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) als beide wetten per 1 januari 2024 in werking treden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- De afgelopen jaren hebben we ons voorbereid op de invoering van Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging, onder andere door de aanschaf van nieuwe software, waardoor we sinds 1 januari 2024 volgens de nieuwe wetten kunnen werken. Hierbij hebben we aandacht gehad voor een goede dienstverlening.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente

De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het betreft in hoofdzaak activiteiten op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.2.).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2024	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	6,9	7,5	5,0
Demografische druk	Percentage	84,7	81,1	81,0
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	16,9	Geen data	**
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	368.000	408.000	**
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	1095	947	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	1095	1037	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde

** Hiervoor wordt geen norm vastgesteld

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
8.1	Ruimtelijke ordening	1.822	1.757	64	261	194	-67	-3
8.2	Grondexploitatie	26	256	-230	15	897	882	652
8.3	Wonen en bouwen	2.554	2.787	-233	1.200	1.472	272	39
	Totaal programma 8	4.402	4.801	-399	1.476	2.563	1.088	689

De afwijkingen op baten en lasten per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarstukken.

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Haaksbergen. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2024 werden in de raadsvergadering van 20 december 2023 vastgesteld.

Tariefsaanpassingen

De OZB-tarieven zijn in 2024 reëel verhoogd met 5,9% voor woningen en niet-woningen en daarnaast zoals gebruikelijk nog gecorrigeerd in verband met de waardeontwikkelingen. Voor de overige gemeentelijke belastingtarieven 2024 zijn we uitgegaan van een inflatiecorrectie van 3,9%.

De tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing en de overige heffingen zijn kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten betekent dit dat het tarief in 2024 gemiddeld met 6,2% werd verhoogd en het tarief voor de rioolheffing met 8,9% werd verhoogd.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen

(bedragen *€ 1.000)

Belastingsoort	Werkelijk 2023	Begroot 2024 na wijziging	Werkelijk 2024	Verschil werkelijk t.o.v. begroot*
Leges reisdocumenten, rijbewijzen en burgerlijke stand	182	357	397	40
Leges omgevingsvergunning en kapvergunningen	694	520	481	-39
Begraafrechten	175	185	211	26
Afvalstoffenheffing	2.302	2.486	2.451	-35
Rioolheffing woningen/niet woningen	3.771	4.150	4.106	-44
OZB eigenaren woningen	4.117	4.399	4.403	4
OZB eigenaren niet-woningen	1.902	2.055	2.058	3
OZB gebruikers niet-woningen	1.163	1.269	1.271	2
Forensenbelasting	88	90	88	-2
Toeristenbelasting	104	167	160	-7
BIZ-heffing	92	90	102	12
Reclamebelasting	42	45	41	-4
Totaal	14.632	15.813	15.769	-44

* De verschillen worden bij de afzonderlijke producten verklaart.

b. beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Hervorming lokaal belastinggebied

In het coalitieakkoord van het huidige kabinet is het volgende opgenomen: "Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Daarbij worden ook alternatieven voor de OZB en MRB (minder Rijksbemoediging) in de beschouwing betrokken." Er is nog geen zicht op hoe en wanneer dit gaat worden ingevuld.

Groene heffingskorting

De minister gaat met gemeenten in gesprek over hoe op lokaal niveau verduurzaming door huiseigenaren bevorderd kan worden en of een (verplichte) groene heffingskorting daar mogelijk aan bijdraagt. De groene heffingskorting kan worden vormgegeven door een vermindering van de verschuldigde belasting nadat het verschuldigde belastingbedrag (bijvoorbeeld voor ozb) is berekend.

No cure – no pay bij de uitvoering van de Wet WOZ wordt aangepakt

Gemeenten moeten een vergoeding betalen als via no cure – no pay bureaus (NCNP-bureaus) de WOZ -waarde van woningen en bedrijven wordt aangepast. Dat kan gebeuren wanneer NCNP-bureaus namens burgers een bezwaarschrift indienen bij de gemeente of door een beroep bij de rechter. Dat levert die bureaus zo veel geld op dat er sprake is van een verdienenmodel. Burgers profiteren daar niet van. Terwijl de regeling is bedoeld als kostenvergoeding voor burgers.

Inmiddels heeft het Rijk besloten om de vergoeding voor WOZ-bezwaarzaken te verlagen tot 12,5% van de oorspronkelijke vergoeding. Vanwege de verlaagde vergoeding is de verwachting dat er minder NCNP-bureaus namens burgers een bezwaarschrift indienen.

Tweejaarlijkse herwaardering

De gemeenten Katwijk en Gouda hebben in 2024 een motie ingediend bij de VNG om in nauwe samenspraak met de uitvoering, vertegenwoordigd door de LVLB (Landelijke Verenigingen voor Lokale Belastingen), en in afstemming met de betrokken ministeries een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van een tweejaarlijkse herwaardering waarbij ook betrokken wordt wat de gevolgen zijn voor andere belastingen of instrumenten waarvoor de WOZ-waarde wordt benut. Op de ledenvergadering van de VNG is de motie met ruim 90% aangenomen. In samenspraak met de LVLB laat de VNG het onderzoek uitvoeren door het Erasmus Studiecentrum voor Lokale overheden (ESBL). Als een van de onderdelen van het onderzoek worden middels een enquête de gevolgen geïnterviewd voor gemeenten en belastinguitvoeringsorganisaties. Er is inmiddels een enquête uitgezet.

c. kostendekkendheid

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van heffingen. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing mogen volgens de wet maximaal kostendekkend zijn. Op grond van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld.

De leges zijn ingedeeld in drie titels:

- titel 1, algemene dienstverlening;
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

Titel 1: De leges algemene dienstverlening bestaan voornamelijk uit burgerzaken en de burgerlijke stand. Veruit het grootste deel van de inkomsten bestaat uit leges voor paspoorten en rijbewijzen. Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het Rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Titel 2: Hieronder vallen de leges voor de omgevingsvergunningen.

Titel 3: Dit betreft de leges voor Evenementenvergunningen, Prostitutievergunningen en de Drank en Horecavergunningen.

Mate van kostendekking

(bedragen x € 1.000)

Activiteitsgroep	lasten taakvelden	Overhead	BTW	Toevoeging/ onttrekking voorziening	Totale lasten	Heffingen (Baten)	Overige Baten	Totaal Baten	Kosten- dekkendheid
Afvalstoffenheffing raming	2.097	0	389	0	2.486	2.486	0	2.486	100%
Afvalstoffenheffing werkelijk	2.180	0	390	47	2.617	2.451	166	2.617	100%
Rioolheffing raming	3.298	240	612	0	4.150	4.150	0	4.150	100%
Rioolheffing werkelijk	3.190	240	602	74	4.106	4.106	0	4.106	100%
Begraafrechten raming	197	27	0	0	224	185	0	185	83%
Begraafrechten werkelijk	319	27	0	0	346	211	0	211	61%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) raming	445	380	0	0	825	204	0	204	25%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) werkelijk	538	380	0	0	918	397	0	397	43%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) raming	412	306	0	0	718	660	0	660	92%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) werkelijk	412	306	0	0	718	481	0	481	67%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (Leges Titel 3 Legesverordening) raming	72	61	0	0	133	7	0	7	5%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (Leges Titel 3 Legesverordening) werkelijk	72	61	0	0	133	10	0	10	8%
Totaal raming	6.521	1.014	1.001	0	8.536	7.692	0	7.692	90%
Totaal werkelijk	6.711	1.014	992	121	8.838	7.656	166	7.822	89%

d. Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: onroerende zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Haaksbergen voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2022, 2023 en 2024 weer. De uitgangspunten komen overeen met die van Coelo. Er wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde woningwaarde.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen

Belastingsoort	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Percentage stijging 2024 t.o.v. 2023
Onroerende zaakbelasting	461,67	468,60	496,25	5,9%
Rioolheffing	334,08	348,24	379,32	8,9%
Afvalstoffenheffing	224,84	215,88	229,32	6,2%
Totale woonlasten	1.020,59	1.032,72	1.104,89	7,0%
Landelijk gemiddelde woonlasten	904,00	944,00	994,00	5,3%
Percentage boven landelijk gemiddelde	12,9%	9,4%	11,2%	

Uit de tabel blijkt dat de woonlasten in Haaksbergen boven het landelijke gemiddelde liggen. De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar van een woning zijn in 2024 gestegen met 7,0%. Voor een huurder van een woning zijn de woonlasten in 2024 met 7,9% gestegen, omdat deze geen onroerendezaakbelasting betaalt.

Rangorde Twentse gemeenten naar hoogte van woonlasten meerpersoonshuishoudens

te	Woonlasten 2023	Woonlasten 2024	stijging in % t.o.v. 2023
Rijssen-Holtén	€ 708	€ 675	-4,7%
Oldenzaal	€ 892	€ 945	5,9%
Tubbergen	€ 807	€ 954	18,2%
Dinkelland	€ 890	€ 957	7,5%
Wierden	€ 915	€ 968	5,8%
Hengelo	€ 928	€ 972	4,7%
Twenterand	€ 981	€ 977	-0,4%
Hellendoorn	€ 937	€ 989	5,5%
Enschede	€ 966	€ 1.013	4,9%
Almelo	€ 1.011	€ 1.041	3,0%
Borne	€ 967	€ 1.050	8,6%
Hof van Twente	€ 1.003	€ 1.055	5,2%
Haaksbergen	€ 1.033	€ 1.105	7,0%
Losser	€ 1.059	€ 1.114	5,2%
Overijssel	€ 896	€ 934	4,2%
Nederland	€ 944	€ 994	5,3%

e. Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. De specifieke voorwaarden voor kwijtscheldingen staan vermeld in de verordening kwijtscheldingen.

Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoets worden de woonlasten voor deze categorie geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In 2024 is in totaal voor een bedrag van € 203.000 verleend aan kwijtscheldingen (begroot € 200.000). De kwijtscheldingen worden niet verdisconteerd in de tarieven van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing, maar ze vallen in de exploitatie onder het product minima.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Ook worden wijzigingen in beleid en mutaties in risico's gerapporteerd. In deze paragraaf zijn vijf kengetallen opgenomen. Dit om de raad beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

In 2023 is de nieuwe nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 opgesteld. Deze paragraaf sluit aan met de bepalingen die hierin zijn vermeld.

Weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen we hebben om onverwacht grote tegenvallers op te kunnen vangen. Het betreft buffers in het eigen vermogen of in de exploitatie, die zonder gevolgen voor uitvoering van het beleid, ingezet kunnen worden om onverwachte kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de huidige woonlasten en de lasten bij 20% boven het landelijke gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is berekend op € 615.000.

De bestemmingsreserves worden in de berekening van de ratio weerstandsvermogen niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit gerekend. Voor de volledigheid wordt de ratio ook berekend inclusief de bestemmingsreserves.

De beschikbare weerstandsratio ultimo 2024 (bedragen x €1.000)

Omschrijving	2023	2024
Algemene reserve (31-12) incl. begrote jaarresultaat	19.700	24.497
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	19.700	24.497
Onvoorzien	40	40
Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)	696	615
Totaal structurele weerstandscapaciteit	736	655
Totaal inc. + str. weerstandscapaciteit	20.436	25.152
Benodigde weerstandscapaciteit	3.884	5.068
Ratio	5,3	5,0
Bestemmingsreserves	13	13
Ratio incl. bestemmingsreserves	5,3	5,0

Stille reserves

Stille reserves (ontstaan wanneer de boekwaarde van de activa lager is dan de verkoopwaarde) worden meegenomen in de weerstandscapaciteit als deze binnen een jaar te gelde gemaakt kunnen worden. Het gebruiken van stille reserves heeft consequenties en moet als laatste redmiddel worden gezien. Binnen de gemeente Haaksbergen is momenteel geen activa die aan deze criteria voldoet en er wordt nu dus geen stille reserve toegevoegd aan de weerstandscapaciteit. Wel zullen wij voor het inzicht de stille reserves van relevante omvang die niet binnen een jaar te gelde gemaakt kunnen worden, opnemen in deze paragraaf. De stille reserves worden om de vijf jaar geactualiseerd.

Omvang stille reserves

(bedragen in €)

	Geschatte verkoopwaarde	Boekwaarde	Stille reserve
Aandelen	8.313.000	645.000	7.668.000
Panden	20.223.000	6.383.000	13.840.000
Kunstvoorwerpen	250.000	0	250.000
Totaal	28.786.000	7.028.000	21.758.000

Risico's

In de nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 is de ondergrens voor de risico's vastgelegd. Deze ondergrens is bepaald op 0,25% van de algemene uitkering. Dit percentage wordt ook door veel andere gemeenten gehanteerd. De ondergrens komt hiermee uit op afgerond € 100.000. Een onverwacht nadeel tot € 100.000 wordt in beginsel binnen het programma of de post onvoorzien opgelost.

Bij de jaarrekening 2024 zijn alle risico's opnieuw beoordeeld. Voor de inschaling van de kans dat een risico optreedt wordt de volgende indeling gebruikt:

Klasse	Kans van optreden	Risico
1	Kleiner dan eenmaal per 10 jaar	10%
2	Tussen de eenmaal per 5 jaar en eenmaal per 10 jaar	30%
3	Tussen de eenmaal per 2 jaar en eenmaal per 5 jaar	50%
4	Tussen de eenmaal per 1 jaar en eenmaal per 2 jaar	70%
5	Groter dan eenmaal per jaar	90%

Indien de kans van optreden 90% is, wordt het risico opgenomen in de exploitatie.

Per risico maken we vervolgens een inschatting van het meest waarschijnlijke financiële effect als het risico zich voordoet. De risico bedragen worden volgens de onderstaande indeling verdeeld in 5 klassen:

Klasse	Financiële gevolgen
1	Kleiner dan €100.000 (wordt niet meegenomen)
2	Tussen de €100.000 en €200.000
3	Tussen de €200.000 en €350.000
4	Tussen de €350.000 en €500.000
5	Groter dan €500.000

Vervolgens wordt met behulp van een risicoscore, de risico's gerangschikt en wordt inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst.

Deze risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5 x 5).

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg

Risico's ontwikkelen zich vaak in de tijd. Daarom wordt er periodiek via de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening in beeld gebracht hoe de risico's zich ontwikkelen.

Overzicht risico's

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving risico	Financieel gevolg	Kans van optreden	Benodigd weerstandsvermogen	Inc/Str.	Kans van optreden	Financieel gevolg	Risico score
0. Bestuur en ondersteuning							
Cyberaanval	4.000	10%	400	Str.	1	5	5
Stijgende rente	400	30%	120	Str.	2	4	8
6. Sport, cultuur en recreatie							
Zwembad de Wilder	400	50%	200	Inc.	3	4	12
6. Sociaal domein							
Vertragend effect BUIG inkomsten	300	50%	150	Str.	3	3	9
Aantallen Wmo en jeugdhulptrajecten	900	50%	450	Str.	3	5	15
Onzekerheden Sociaal Domein	575	70%	403	Str.	4	5	20
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen							
Milieuverontreiniging	500	30%	150	Inc.	2	4	8
Vastgestelde grondexploitatie	845	50%	423	Inc.	3	4	12
Niet vastgestelde grondexploitatie	2.940	10%	294	Inc.	1	5	5
Kleinschalige opvanglocaties	2.860	15%	429	Inc.	1,5	5	8
Ontsluitingsweg Kolenbranderweg	100	70%	70	Inc.	5	2	10
Diverse programma's							
Calamiteiten	500	30%	150	Inc.	2	4	8
Juridische claims	1.000	50%	500	Inc.	3	5	15
Verbonden partijen	1.000	50%	500	Str.	3	5	15
Garantstellingen	547	10%	55	Inc.	1	5	5
Wachtgeldverplichtingen	333	30%	100	Inc.	2	3	6
Hogere kosten aanbestedingen	250	70%	175	Str.	4	3	12
Schommelingen in de conjunctuur	1.000	50%	500	Inc.	3	5	15
Benodigd weerstandsvermogen			5.068				

Het benodigd weerstandsvermogen is berekend op € 5.068.000. Mocht bijvoorbeeld het risico van een cyberaanval zich voordoen, dan is het gevolg € 4.000.000 terwijl we voor dit risico maar 10% van dit bedrag aan benodigd weerstandsvermogen hebben opgenomen. De buffers zouden dan bij een ratio van 1 grotendeels dienen te worden ingezet. Om deze reden wordt met een ratio van 2 gerekend. Dat wil zeggen dat de buffers minimaal tweemaal zo hoog dienen te zijn dan het benodigd weerstandsvermogen. Om deze reden beklemmen we een deel van de algemene reserve. Dit deel kan dus niet voor andere doeleinden worden ingezet. In onderstaande tabel is weergegeven welk deel van de algemene reserve dient te worden beklemd bij een streefratio van 2 en een minimale ratio van 1,4.

Te beklemmen algemene reserve

Omschrijving	2023	2024
Totaal aan risico's	3.884	5.068
Benodigde weerstandscap. bij streefratio 2 (2 x risico's)	7.769	10.135
Onvoorzien + onbenutte belastingcapaciteit	736	655
Te beklemmen algemene reserve (bij streefratio 2)	7.033	9.480
Te beklemmen algemene reserve (bij min. ratio 1,4)	4.702	6.440

We streven binnen gemeente Haaksbergen een ratio van boven de 2 na. Om te voorkomen dat de reserves regelmatig moeten worden aangevuld door fluctuaties in de beschikbare weerstandscapaciteit, hanteren we een ondergrens 1,4. Bij een ratio van 1,4 bedraagt de weerstandscapaciteit 140% van de omvang van de ingeschatte risico's. Indien de ratio onder de 1,4 komt, wordt een voorstel aan de raad gedaan over de wijze waarop de ratio weer op het gewenste niveau van boven de 2 wordt gebracht.

Verdeling vrij besteedbare en bekleemde algemene reserve bij ratio 2

Omschrijving	2023	2024
Te beklemmen algemene reserve	7.033	9.480
Vrij besteedbare algemene reserve	12.667	15.017
Totale Algemene reserve (31-12)	19.700	24.497

Verdeling vrij besteedbare en bekleemde algemene reserve bij ratio 1,4

Omschrijving	2023	2024
Te beklemmen algemene reserve	4.702	6.440
Vrij besteedbare algemene reserve	14.998	18.057
Totale Algemene reserve (31-12)	19.700	24.497

Uitval applicaties in verband met Cyberaanval (€ 400.000)

Met de digitalisering van de samenleving neemt cybercrime een steeds grotere vlucht. Voorbeelden hiervan zijn het verspreiden van virussen en malware, maar ook bijvoorbeeld DDoS-aanvallen, waarbij systemen slecht of helemaal niet meer bereikbaar zijn voor medewerkers of klanten. Uit internationaal onderzoek onder 550 organisaties kwam eerder dit jaar naar voren dat in 2022 83% van de organisaties wereldwijd hiermee te maken heeft gehad. De kosten bedroegen gemiddeld zo'n 4.2 miljoen euro. Dat is vergelijkbaar met de schade die de gemeente Hof van Twente heeft geleden bij de hack in 2020, namelijk circa 4 miljoen euro. Op basis van dit internationale onderzoek en de financiële ervaring bij de gemeente Hof van Twente voeren we een financieel gevolg van 4 miljoen op.

Een cybercrime-incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. Deels om schade te herstellen (waarvoor dure specialisten nodig zijn), maar zeker ook vanwege de (forensische) onderzoeken die moeten worden uitgevoerd om vast te stellen wat er is gebeurd en om uit te sluiten dat de aanval voortduurt. Met het uitplaatsen van IT naar Hengelo (in 2022) zijn onze systemen beter beveiligd. De kans van optreden wordt ingeschat op 10%. Het risico op cybercrime laat zich nooit voor 100% uitsluiten.

Stijgende rente (€ 120.000)

Voor nieuw af te sluiten langlopende leningen in de komende jaren rekenen we met een te betalen rentepercentage van 4%. Het is mogelijk dat het rentepercentage voor onderhandse leningen in de komende jaren fors gaat stijgen. Indien deze rente meerdere jaren op 6% zou staan, zou dat € 400.000 aan extra rentekosten kunnen betekenen. De kans van optreden wordt ingeschat op 30%.

Zwembad de Wilder (€ 200.000)

In de Begroting 2024-2027 heeft de raad besloten zwembad De Wilder gedurende twee jaar na afloop van het huidige contract, in stand te houden. Op 29 mei 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verhogen van de subsidie aan Optisport voor de periode 2025-2027 en ingestemd met de zogenaamde openboek variant, waarbij de winsten en verliezen voor rekening van de gemeente komen. Dit besluit brengt echter een aantal financiële onzekerheden met zich mee:

1. Optisport heeft tot en met 2027 wel onderhoudskosten begroot. Het is echter onzeker of dit voldoende is omdat het onderhoud in de voorgaande jaren gericht is geweest op instandhouding van het zwembad tot 1 mei 2025. Welk eventueel aanvullend onderhoud nodig is wordt in afstemming met Optisport besproken.
2. De fluctuerende energieprijzen hebben de afgelopen jaren geleid tot flink hogere energiekosten. Deze kosten zijn de afgelopen twee jaar via een speciale Spuk MEOZ gecompenseerd voor een bedrag van € 300.671,-. Voor de komende jaren is er geen compensatieregeling, dit kan leiden tot een jaarlijks risico van ongeveer € 150.000,-.
3. De mogelijkheid bestaat dat de bezoekersaantallen nog verder kunnen gaan teruglopen als er geen duidelijkheid is over wat er met het zwembad gaat gebeuren voor de langere toekomst. Dit betekent dan lagere inkomsten.

Gezien bovenstaande wordt een bedrag van € 400.000 als risico opgenomen voor de periode 2025-2027. De kans van optreden is 50%.

Vertragend effect BUIG inkomsten (€ 150.000)

De hoogte van het Inkomensdeel (BUIG) is van veel factoren afhankelijk. Hierdoor dragen gemeenten een financieel risico met betrekking tot de resultaten op het onderdeel bijstand. Het aantal bijstandsccliënten is in 2024 verder gestegen, de verwachting is dat dit aantal de komende jaren blijft stijgen. De systematiek achter de rijksbijdrage heeft een vertragend effect, dit maakt dat achteraf een tekort mogelijk is en dat nemen we mee als risico. Wanneer de gemeente in de pas loopt met de landelijke trends is het risico kleiner, de kans van optreden van dit risico schatten wij op 50%.

Aantallen Wmo-ondersteuningstrajecten en Jeugdhulptrajecten onzeker (€ 450.000)

De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van Wmo en Jeugdhulp. Wij monitoren de instroom in Wmo en Jeugdhulp en het gebruik van individuele vormen nauwlettend (zowel zorg in natura (ZIN) als persoonsgebonden budget (PGB)). Wij zijn steeds beter in staat een schatting te maken van het zorggebruik. Voor Wmo en jeugd zijn we in de begroting 2025 uitgegaan van de geconstateerde ontwikkeling in het werkelijk aantal cliënten en de gerealiseerde kosten over 2022, 2023 en over het eerste halfjaar van 2024. Per 1 januari 2025 gaan we, voor zowel Wmo als jeugdhulp, werken op basis van de nieuwe inkoop. De financiële impact van de inkoop is, vooral voor jeugdhulp (vanwege het grote aantal veranderingen ten opzichte van de vorige inkoop), lastig in te schatten. Hoewel er een prognose is gemaakt wordt niet eerder dan in de loop van 2025 duidelijk wat de werkelijke financiële impact van de inkoop is. Er is daarom een risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. Daarnaast bestaat er een risico dat het zorglandschap niet compleet is. Als dat het geval is wordt de inkoop in 2025 weer open gezet. Dat betekent echter wel dat mogelijk (tijdelijk) niet voor alle cliënten de juiste jeugdhulp of ondersteuning kan worden ingezet. Er zal dan andere, mogelijk duurdere, jeugdhulp en ondersteuning moeten worden ingezet. Ook hierdoor kunnen de kosten hoger uitvallen dan begroot.

Onzekerheden Sociaal Domein (€ 403.000)

Sinds de decentralisaties in 2015 plaatsvonden is het niet rustig geweest in het Sociaal Domein. Na de transitie, waarbij de gemeenten met (te) weinig middelen een organisatie dienden op te bouwen voor nieuwe en andere taken dan zij gewend waren te hebben, volgde de transformatie waarbij de gemeenten een grote urgentie voelden om zaken anders, beter en goedkoper, uit te voeren. De transformatie is nog steeds gaande. Als stelselverantwoordelijke bemoeit het Rijk zich hier echter steeds nadrukkelijker mee, bijvoorbeeld via de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, maar ook via de door het rijk geïnitieerde ombouw van grote verblijfsvoorzieningen naar veel kleinschaligere verblijfsvoorzieningen. Bij de Wmo werd de bemoeienis van het rijk onder meer zichtbaar door de invoering en inmiddels weer voorgenomen afschaffing van het abonnementstarief. De (financiële) gevolgen hiervan voor onze gemeente zijn niet bekend en vormen een risico.

De laatste paar jaar zien we verder dat, vooral de grote gespecialiseerde, (systeem)aanbieders, vooral op het gebied van jeugdhulp, steeds meer moeite hebben om financieel rond te komen en tegelijkertijd in toenemende mate (grote) problemen hebben om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Gemeenten zien deze problemen en willen de aanbieders (financieel) tegemoetkomen maar hebben te maken met dezelfde problemen. De zorg voor onze (jeugdige) inwoners moet echter doorgaan. Dit kan betekenen dat gemeenten, om de zorg overeind te houden, aanbieders extra moeten ondersteunen. Onduidelijk is of gemeenten hiervoor door het rijk gecompenseerd worden. We nemen een risico op van € 403.000 (70% van € 575.000).

Milieu verontreiniging (€ 150.000)

De gemeente loopt een financieel risico bij verspreiding van gevaarlijke stoffen op gemeentelijk grondgebied waarbij enige spoed noodzakelijk is. Voorbeelden zijn: het vrijkomen van asbest bij brand en grondverontreiniging bij het dumpen van drugsafval. Het risico op het dumpen van drugsafval en de bijbehorende saneringskosten is groter geworden.

Vastgestelde grondexploitaties (€ 423.000)

Voor de vastgestelde grondexploitaties wordt een risico opgenomen van € 845.000. De kans van optreden is 50%. Een nadere onderbouwing van dit bedrag is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Nog niet vastgestelde grondexploitaties (€ 294.000)

Haaksbergen is bezig met de ontwikkeling van bouwen aan de randen. Hiervoor heeft de gemeenteraad een krediet van 3,5 miljoen euro beschikbaar gesteld om gronden te kunnen kopen. Op dit moment is voor bouwen aan de randen nog geen grondexploitatie geopend. Dat kan op pas op een later moment (als er zicht is op realisatie).

Als er niks ontwikkeld wordt op deze locaties en we deze grond ook niet kunnen inzetten als ruilgrond voor andere locaties, dan kunnen we deze grond in het slechtste scenario weer verkopen voor agrarische waarde (€ 8/m²). Dit levert een totale opbrengst op van € 560.000. We hebben dan dus een verlies van € 2.940.000. De kans van optreden is 10%.

Kleinschalige opvanglocaties (€ 429.000)

Op 14 april 2024 heeft de raad besloten een krediet ter beschikking te stellen van € 3.000.000 voor het realiseren van kleinschalige opvanglocaties. In het betreffende raadsvoorstel is aangegeven dat de bestemmingsreserve ontheemden wordt aangewend als risicodekking om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. In het raadsbesluit van 5 juli 2023 (jaarstukken 2022) is aangegeven dat de betreffende bestemmingsreserve per 31-12-2024 komt te vervallen ten gunste van de algemene reserve.

Nu er geen bestemmingsreserve meer is om risico's betreffende kleinschalige opvang mee op te kunnen vangen, is dit risico in de risicoparagraaf toegevoegd.

Het risico is dat wij rekening houden met inkomsten voor het opvangen van de ontheemden ter dekking van de kosten en deze door een besluit van het Rijk ineens wegvallen. Bepaalde kosten zoals kapitaallasten en verwijderingskosten hebben we dan nog wel, anderzijds hebben de opvanglocaties nog wel een waarde en kunnen deze verkocht worden. Bovendien zijn de locaties ook voor andere doelgroepen bestemd waarbij we huur in rekening kunnen brengen.

Ontsluitingsweg Kolenbranderweg (€ 70.000)

De gemeente is ingevolge een koopovereenkomst een bedrag van € 100.000 verschuldigd indien het niet binnen een termijn van 5 jaren na ondertekening een ontsluitingsweg naar de Kolenbranderweg realiseert. Dat heeft tot gevolg dat de gemeente op 26 oktober 2025 een bedrag van € 100.000,- is verschuldigd, indien de ontsluitingsweg niet is gerealiseerd.

Calamiteiten (€ 150.000)

Diverse risico's ten aanzien van o.a. ongevallen, natuurrampen, storm- en elektriciteitsschade, storingen en ziektes waarvoor wij niet zijn verzekerd.

Juridische claims (€ 500.000)

Wij worden in sommige kwesties gedagvaard tot schadeloosstelling. Als de schadeloosstelling door de rechter toegekend wordt, komt een deel hiervan voor onze rekening. Niet alles valt onder de dekking van onze aansprakelijkheidspolis. Daarom nemen wij een bedrag als risico op.

Op dit moment zijn er geen juridische claims met de omvang zoals die nu is opgenomen, maar in de bedrijfsuitvoering van een gemeente is het niet uit te sluiten dat er juridische claims worden ingediend. Daarbij is het niet altijd mogelijk om hangende een procedure inhoudelijk en financieel op een individuele zaak in te gaan in de paragraaf risicobeheersing of in andere openbare documenten. Mocht er in de toekomst een grote schadeclaim ontstaan, dan zullen wij de raad uiteraard informeren binnen de mogelijkheden die er op dat moment zijn (rekening houdend met privacygevoelige informatie en de rechtspositie van de gemeente).

Verbonden partijen (€ 500.000)

Betreft het risico van alle verbonden partijen tezamen. In de paragraaf Verbonden partijen wordt hierover meer informatie gegeven.

Garantstellingen (€ 55.000)

De gemeente Haaksbergen heeft garanties afgegeven op leningen die zijn aangetrokken door instellingen met een maatschappelijk nut zoals sportverenigingen. Er zijn een aantal zekerheden door de instellingen afgegeven, toch blijft er een financieel risico bestaan. Bij sportverenigingen wordt er vaak in samenwerking met het Waarborgfonds Sport (WFS) een garantstelling afgegeven.

In het hierna opgenomen overzicht staan alle leningen vermeld waar de gemeente (deels) garant voor staat. Bij alle genoemde instellingen worden jaarlijks de jaarrekeningen beoordeeld. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er bij één van de afgegeven garanties grote risico's worden gelopen.

Staat van gegarandeerde geldleningen (bedragen afgerond in euro's)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	St. gem. huis St. Isidorushoeve	0	0	Via BNG
2	St. Accommodatie Buurse	47.000	47.000	Via BNG
3	Haaksbergse schutterij	45.000	23.000	50% met WFS
4	Stichting APH (HSC)	99.000	99.000	Via BNG
5	SV Bon Boys	114.000	57.000	50% met WFS
6	HHC Haackey	157.000	78.000	50% met WFS
7	Museum Buurtspoorweg	350.000	175.000	Via BNG
8	Tennis & Padel Veldmaat	135.000	67.500	50% met WFS
Totaal aan garantstellingen		947.000	546.500	

Wachtgeldverplichting (€ 100.000)

Een huidige wethouder kan uitvallen of zijn functie beëindigen waarbij hij recht houdt op wachtgeld. Ervan uitgaande dat er geen verplichtingen ontstaan bij alle drie de wethouders, maar bij één, nemen we € 100.000 op als risico.

Hogere kosten aanbestedingen (€ 175.000)

Door marktwerking en wisselende vraag en aanbod is op voorhand niet in alle gevallen goed in te schatten wat de kosten bij aanbestedingen zullen gaan worden. Hierdoor ontstaat het risico dat kosten hoger uitvallen dan vooraf is ingeschat. Bij kredieten gaat het dan om hogere structurele kapitaallasten. Bij de dienstverlening gaat het om hogere structurele bijdragen.

Schommelingen in de conjunctuur (€ 500.000)

Als gevolg van schommelingen in de conjunctuur kunnen zowel aan de kosten- als de opbrengstenkant onvoorziene nadelige incidentele effecten optreden.

Ratio weerstandsvermogen

In 2024 hebben wij een beschikbare weerstandscapaciteit van € 25.152.000. De ratio voor 2024 (excl. bestemmingsreserves) komt daarmee uit op 5,0.

Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigd weerstandsvermogen}}$	=	$\frac{25.152}{5.068}$	=	5,0
--------------------------	---	--	---	------------------------	---	-----

Bij non-profit organisaties wordt vaak de volgende waarderingstabel gebruikt voor classificatie van het weerstandsvermogen:

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ons weerstandsvermogen wordt als 'uitstekend' geclassificeerd.

Indien we de bestemmingsreserves meenemen in de berekening van de ratio, komen we ook uit op een ratio van 5,0.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing - in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen - een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De

kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd.

Overzicht kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Oordeel
Netto schuldquote	28%	60%	25%	Voldoende
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	23%	55%	21%	Voldoende
Solvabiliteitsratio	28%	22,0%	31%	Voldoende
Kengetal grondexploitatie	1%	1,0%	0%	Voldoende
Kengetal structurele exploitatieruimte	5%	3,1%	2%	Voldoende
Kengetal lokale lasten	109%	109%	111%	Matig

Algeheel oordeel

Kengetal	oordeel	ontwikkeling
1. Netto schuldquote	voldoende	blijft voldoende
2. Solvabiliteit	voldoende	blijft voldoende
3. Grondexploitatie	voldoende	blijft voldoende
4. Structurele exploitatieruimte	voldoende	blijft voldoende
5. Lokale lasten	matig	wordt voldoende in 2025

Als we de ratio weerstandsvermogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, dan constateren we dat 4 van de vijf ratio's 'voldoende' zijn. Tevens is het weerstandsvermogen 'uitstekend'. Het algehele oordeel is 'voldoende'.

Netto schuldquote

De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. De VNG hanteert een norm van 100%. Dus wanneer de totale schuld lager is dan de jaaromzet, wordt dit als voldoende bestempeld. Tussen 100% en 130% is matig en een percentage boven de 130% is onvoldoende. Onze netto schuldquote is met 25% voldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Van de langlopende leningen is voor een bedrag van ongeveer € 3,6 miljoen doorgeleend. Het betreft voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel en doorgeleende gelden aan de Stichting Groot Scholtenhagen. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen komt uit op 21% en is volgens de gestelde norm voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Dit geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder we zijn.

Onze norm is een solvabiliteit van minimaal 20%. Dit wordt ook door de VNG geadviseerd. Een solvabiliteit kleiner dan 20% is onvoldoende, boven de 25% is voldoende. Onze solvabiliteit komt in 2024 uit op 31% en is daarmee voldoende.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie komt uit op 0%. De norm is een ratio van maximaal 25%. Onze ratio is dus voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om de structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Wij hanteren de norm van 0,5% van het begrotingstotaal. Dit percentage sluit aan bij de norm die wordt gehanteerd voor artikel 12-gemeenten. Indien de structurele exploitatieruimte ligt tussen de 0% en 0,5% van het begrotingstotaal, wordt dit bestempeld als matig. Een ratio kleiner dan 0% is onvoldoende. Onze structurele exploitatieruimte komt in 2024 uit op 2% en is daarmee voldoende.

Lokale lasten

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Wij hanteren de norm van maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde. Wij komen voor de totale woonlasten in 2024 uit op 11,2% boven het landelijk gemiddelde (matig). In de paragraaf lokale heffingen vindt u verdere informatie over dit onderwerp.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- Openbare verlichting: straatverlichting, inclusief sfeerverlichting en dergelijke
- Wegen: alle verharding, inclusief bruggen en dergelijke
- Begraafplaatsen: onderhoud van twee begraafplaatsen
- Openbaar groen: plantsoenen, bomen, bossen en natuurterreinen
- Riolering: riolen, drukriolen en gemalen
- Water: vijvers, duikers, brandkranen, sloten en wadi's
- Speelvoorzieningen: speelplekken, trapvelden en basketbalvelden
- Gebouwen: in eigendom van de gemeente: theater, gemeentehuis, sporthallen en gymzaal

Achterstanden in het onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren. In de tabel is te zien welke (beleids)kaders voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld.

Overzicht beleidsplannen

Soort kapitaalgoed	Beleidskader	Vastgesteld	Looptijd t/m
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2026	2016	2026
Wegen	Beleidsplan Wegbeheer	2021	2025
Begraafplaatsen	Toekomstbestendige begraafplaatsen	2021	2031
Groen	Groenvisie	2012	2022
Riolering	Water en Rioleringsprogramma 2025-2030	2024	2030
Water	<i>idem</i>	2024	2030
Speelvoorzieningen	Haaksbergen speelt verder	2009	2022
Gebouwen	Vastgoedbeleid	2010	
Buitenkunstwerken	Kunstbeleid	2018	2021

Bij het beheer van de openbare ruimte maakt de gemeente gebruik van het geautomatiseerd beheersysteem GBI (Geïntegreerd Beheer Informatiesysteem). De onderhoudswerkzaamheden van de verschillende disciplines worden in de uitvoering integraal afgestemd. In 2024 is verder gewerkt aan het op orde brengen van de gegevens en het aansluiten op de basisregistratie, zodat we beschikken over een goede basis voor nieuwe onderhoudsbestekken.

Wegen

Het reguliere jaarlijkse onderhoud is conform planning uitgevoerd:

- De onderhoudswerkzaamheden zijn volgens het reguliere (asfalt)onderhoudsbestek uitgevoerd.
- Uitvoeren kleinere reparaties, zoals voegvullen, conserveren asfalt met behulp van slijtlagen, gietasfalt en plaatselijk asfaltherstel. Dit is uitgevoerd om de kwaliteit van het wegennet op een voldoende niveau te houden. Hiermee zijn kapitaalsvernietiging en mogelijke veiligheidsrisico's beperkt gebleven.
- Ook zijn de geplande herstraat-werkzaamheden uitgevoerd.

- Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

Openbare verlichting

In 2024 zijn de storingen, onderhoud en schades aan de openbare verlichting uitgevoerd door onze aannemer conform het onderhoudsbestek.

Vanwege de stijgende energieprijzen, het behalen van klimaatdoelen en de uitfasering van lichtbronnen, was er extra budget beschikbaar gesteld voor de vervanging van de openbare verlichting ten opzichte van voorgaande jaren. Er is verder gegaan met het verduurzamen van de openbare verlichting.

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud op beide begraafplaatsen, alsmede de wettelijke taken voor begraven zijn ondergebracht bij TwenteMilieu.

Openbaar Groen

In samenwerking met bewoners (via de wijkraden en groene organisaties) wordt er gewerkt aan het opstellen van een geactualiseerde groenvisie.

Alle uitvoerende onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijke groen waren ondergebracht bij Twente Milieu. Uiteraard onder regie van de gemeente. Grote arealen groen met natuurlijke uitstraling zijn bij droge zomers prima op het laagste niveau te onderhouden, zonder verlies van kwaliteit. Bij kleine groenvakken leidt het tot kwaliteitsverlies en uiteindelijk hogere kosten. Dit gegeven wordt meegenomen in de nieuwe groenvisie.

Ook in 2024 was er aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit. De grotere gazons binnen de bebouwde kom, die niet officieel als trapveld of hondenloslooplek zijn aangewezen, worden nog maar twee keer per jaar gemaaid, waarbij het maaisel werd afgevoerd. Door verschraving zullen er de komende jaren meer bloemen gaan komen. Deze maaibeurten bleken in 2024 voldoende. Diverse bermen en plantsoenen zijn ingezaaid met duurzame en bijenvriendelijke bloemmengsels. Ook zijn er in het najaar op meerdere locaties bloembollen geplant. In 2024 hebben er ook enkele groenrenovaties plaatsgevonden.

Met de vervanging van bomen, die soms ook vanuit veiligheid moeten plaatsmaken, gaan we de komende jaren verder. Om bomenkap te voorkomen zijn de voorbereidingen voor de benodigde maatregelen bij de bomen op de markt gestart.

Bomenbeheer

Op tijd onderhoud plegen voorkomt extra kosten. Uitgangspunt is verder dat gezonde bomen niet zonder meer worden geveld, want elke boom levert bijvoorbeeld een bijdrage in het tegengaan van hittestress. In 2024 zijn diverse afgestorven bomen vervangen.

Riolering & water

Regulier onderhoud aan de riolering en de watergangen is uitgevoerd. Afvalwater is ingezameld en afgevoerd. Onderdeel van de werkzaamheden waren o.a.

- Het reguliere onderhoud aan de riolering en de watergangen.
- Werkzaamheden aan de Meidoorn ivm hevige wateroverlast zijn uitgevoerd.
- We hebben met afvaardingen van Domijn gesproken over wat men belangrijk vindt bij de onderwerpen wateroverlast, droogte en hittestress.
- Het nieuwe WRP is opgeleverd en vastgesteld door de raad.
- We hebben een grote inspectieronde van het stelsel gemaakt voor een goede inschatting van de toekomstige onderhoudsbehoefte van het systeem.
- De werkzaamheden voor de nieuwe afwatering voor het Kempke zijn afgerond.

- In Twents verband hebben we nauw overleg gehad over blijvende beschikbaarheid van drinkwater in de regio. Dit is een terugkerend thema geworden.

Financiële aspecten

De onderhoudskosten van de kapitaalgoederen staan in onderstaande tabel weergegeven.

Kapitaalgoed	Onderhoud	kapitaallast	Totaal
Openbare verlichting	181	70	251
Wegen	1.881	1.135	3.016
Begraafplaatsen	319	11	330
Openbaar groen	1.434	21	1.455
Riolering & water	2.117	549	2.666
Speelvoorzieningen	33	19	52
Gebouwen	472	409	881
Buitenkunstwerken	15	0	15

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van de kaders die in de financiële verordening staan, gebaseerd op de Wet Fido (Financiering decentrale overheden).

Ontwikkeling leningenportefeuille

De afgelopen jaren hebben we flink afgelost op onze leningenportefeuille. Ook in 2024 is dit het geval. In 2024 is het totaal aan langlopende leningen afgenomen van 31,7 mln. naar 26,8 mln.; een afname van 4,9 mln. In 2024 zijn een aantal geplande investeringen uitgesteld, waardoor we minder hoefden te lenen dan verwacht.

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Oorspronkelijk bedrag	Naam bank	Opmerkingen	Soort lening	looptijd	rente %	restantbedrag per 31-12-2023	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2024
188	6.000.000	BNG		fixe	2026	4,21%	6.000.000	252.600	0	6.000.000
189	26.882.363	BNG		L	2036	4,80%	11.649.024	537.603	896.079	10.752.945
305	5.000.000	BNG		fixe	2028	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306	5.000.000	BNG		fixe	2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
307	4.000.000	BNG		fixe	2024	-0,16%	4.000.000	-3.647	4.000.000	0
Total rubriek a: geldleningen							31.649.024	878.256	4.896.079	26.752.945
174	260.000	BNG	Scholtenhagen	L	2041	5,55%	82.900	4.376	4.600	78.300
Totaal rubriek b: doorgesluisde geldleningen							82.900	4.376	4.600	78.300
Totaal alle geldleningen							31.731.924	882.632	4.900.679	26.831.245

We hebben voor een bedrag van ongeveer € 3,6 mln. aan leningen verstrekt. Het betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel (3,4 mln.)

Effecten gestegen rente

De afgelopen tijd is de rente op de kapitaalmarkt fors gestegen. In 2023 was deze nog negatief, inmiddels fluctueert dit percentage tussen de 3,5 en 4%. We ontvangen op het saldo bij de schatkistrekening dus een mooie vergoeding. Per 31 december 2024 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 13,7 mln. Aangezien we voorlopig geen nieuwe langlopende leningen nodig hebben, heeft de stijging van de rente voor Haaksbergen een positief effect.

In de Eindejaarsrapportage hebben we aangegeven dat we in totaal € 517.000 aan rente-inkomsten ramen. Uiteindelijk is dit uitgekomen op € 560.000. De renteontwikkeling is sterk afhankelijk van het beleid van de Europese Centrale Bank, en de algehele economische situatie.

De ontvangen rente op de schatkistrekening heeft een forse impact op het omslagpercentage. Het omslagpercentage is de gemiddelde rente die Haaksbergen dient te betalen -/- de ontvangen rente en die vervolgens wordt doorbelast aan alle investeringen.

Omslagpercentage

Om inzicht te hebben in de renteberekening en de bepaling van het omslagpercentage is onderstaand renteschema opgenomen. Dit schema wordt door alle gemeenten gebruikt.

	Renteschema (bedragen * € 1.000)		
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	883	
b	De externe rentebaten	-545	
	Totaal door te rekenen externe rente		338
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-15	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Per saldo		-15
	Saldo door te rekenen externe rente		323
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Per saldo		0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente		323
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		314
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		-9

Als we de 'aan taakvelden toe te rekenen rente' uit bovenstaand overzicht delen door het totaal aan investeringen per 1 januari 2024 dan komen we uit op een omslagpercentage van 0,68%.

$$\frac{€ \quad 323.000}{€ 47.809.000} \times 100\% = 0,68\%$$

In de begroting is gerekend met een omslagpercentage van 0,66%. Het werkelijke omslagpercentage mag volgens de BBV regels maximaal 25% afwijken van het begrote omslagpercentage. Hier voldoen we aan, aangezien de afwijking 3% bedraagt.

Kasgeldlimiet

Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven, wordt er zogenaamd kort geld (kasgeldleningen) aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. De hoofdlijn van de financieringsstrategie van Haaksbergen is dat maximaal kortlopend wordt gefinancierd binnen de grenzen van de Wet Fido.

Met behulp van liquiditeitsprognoses monitoren we of we binnen de kasgeldlimiet blijven. De kasgeldlimiet mag twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In het daaropvolgende kwartaal moet de gemeente weer binnen de limiet uitkomen. Dit betekent dat dan kortlopende leningen moeten worden omgezet naar langlopende leningen. In de Wet Fido is bepaald dat de gemeente gemiddeld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten aan kortlopende schulden mag hebben. Dit komt voor 2024 neer op een kasgeldlimiet van € 6.294.000. We hebben in 2024 geen gebruik hoeven te maken van kasgeldleningen. In 2024 zijn we binnen de grenzen van de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

Vanuit de Wet Fido moeten we rapporteren over de renterisiconorm. Deze norm geeft een kader voor de spreiding van de looptijden in de leningenportefeuille. Volgens de renterisiconorm mag in elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal van de lasten geherfinancierd worden. Op die manier worden de renterisico's op de vaste schulden over de jaren gespreid. Uit onderstaand overzicht blijkt dat wij in 2024 binnen de renterisiconorm zijn gebleven.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Berekening renterisiconorm	2024
1. Begrotingstotaal	74.052
2. Vastgesteld percentage	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	14.810
4. Herfinanciering bestaande leningen	0
5. Ruimte onder renterisiconorm (3.-4.)	14.810

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal. Dit komt voor ons in 2024 neer op € 1.481.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 400.000 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afoming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt.

Risicobeheer

Onder financiële risico's worden rente-, krediet-, liquiditeiten- en koersrisico's verstaan. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn. Om de risico's te beperken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij bezitten aandelenpakketten uitsluitend in het kader van de publieke taak.
- Er wordt zeer terughoudend omgegaan met het verstrekken van leningen. Er is een lening verstrekt aan de Stichting Groot Scholtenhagen.
- Sinds 2009 is het verstrekken van hypotheekleningen aan gemeentepersoneel niet meer toegestaan. De portefeuille met personeelshypotheeken wordt daardoor steeds kleiner.
- Met garanties wordt terughoudend omgegaan. Alleen instellingen met een maatschappelijk nut kunnen in aanmerking komen voor een garantstelling. Vaak zijn dit sportverenigingen die een grote investering doen in een sportveld of gebouw. De risico's die hieruit voortvloeien, zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.
- Wij nemen een achtervangpositie in bij het Wsw voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn geschat op nihil, aangezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat het Wsw niet aan haar garantieverplichtingen kan voldoen.
- Wij maken geen gebruik van derivaten.

Aandelen van de gemeente Haaksbergen

Haaksbergen heeft van een aantal nutsbedrijven aandelen in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd, in overeenstemming met de BBV.

Aankoopwaarde en de geschatte marktwaarde van onze aandelen (bedragen in euro's)

Kapitaalgoed	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde 31-12-2024
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	81.585	1.900.000
Twence Holding BV	0	4.600.000
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	300.000
Enexis NV	2.684	650.000
Twente Milieu NV	561.343	561.000
Totaal	645.612	8.011.000

Paragraaf Bedrijfsvoering

Personeel

In 2024 hebben we binnen het programma “Haaksbergen Sterk(er) in Ontwikkeling” belangrijke stappen gezet om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor zowel huidige als toekomstige medewerkers. Ondanks de krappe arbeidsmarkt en de uitdagingen die dit met zich meebrengt, blijven we ons inzetten voor een prettige en gezonde werkomgeving, een positieve werksfeer en hoge betrokkenheid. Onze inspanningen hebben geleid tot een lerende organisatie met continuïteit in beleid en personeel. We hebben geïnvesteerd in onze medewerkers, wat zijn vruchten heeft afgeworpen. Echter we zijn er nog niet en blijven we werken aan verdere verbeteringen.

Krappe arbeidsmarkt

Wij hebben al enige jaren te maken met een krappe arbeidsmarkt. Dit heeft ertoe geleid dat wij ook in 2024 bepaalde functies niet ingevuld kregen en genoodzaakt waren hierop in te huren.

Arbeidsmarktbeleid

Wij ontwikkelen passend arbeidsmarktbeleid om de uitdagingen van de arbeidsmarktkrapte het hoofd te bieden. We zoeken hierbij actieve samenwerking met regionale samenwerkingspartners om de zichtbaarheid van de gemeente Haaksbergen op de (regionale) arbeidsmarkt te vergroten. Sinds een half jaar is er een recruitersnetwerk van gemeenten opgezet om kennis te delen en samen op te trekken in activiteiten zoals banenmarkten. Een werkgroep is samengesteld om tot een concreet arbeidsmarktbeleid te komen. Aspecten zoals ‘collega’s aan het woord’ interviews, wervingsvideo’s, referral recruitment en een stagebeleid worden nu al ingezet.

In-, door- en uitstroom van medewerkers

Wij sturen op in-, door- en uitstroom van medewerkers, zodat de ‘juiste medewerker op de juiste plek’ zit. We zijn online beter zichtbaar en vindbaar voor nieuwe medewerkers door gebruik te maken van LinkedIn Jobslots, proactieve benadering via LinkedIn en gesponsorde berichten op Facebook. We hebben wervingsvideo’s gemaakt en interviews afgenomen van collega’s om een goede indruk van onze organisatie te geven. Geïnteresseerde kandidaten kunnen sinds drie maanden een koffiemoment/kennismakingsgesprek plannen voordat ze solliciteren. Elke medewerker die uit dienst gaat, heeft een exitgesprek, zodat we inzicht krijgen in de beweegredenen om te vertrekken en hierop kunnen anticiperen.

Onboarding en introductie van medewerkers

We zetten in op de ‘onboarding’ en introductie van medewerkers. Nieuwe medewerkers worden op een goede manier ontvangen en geïnformeerd vanuit P&O en management. Voor aanvang van het dienstverband ontvangt de nieuwe medewerker een welkomstkaart. Elke nieuwe medewerker heeft een buddy en op de eerste werkdag is er een welkomstmail en informatiegids beschikbaar. En een laptop en mobiele telefoon in bruikleen zijn met inlogcodes beschikbaar gesteld. Er zijn twee keer per jaar een introductiemiddag en fietstocht door gemeente Haaksbergen, evenals diverse workshops op thema’s zoals integriteit, informatie- en archiefbeheer, security & privacy.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

De uitkomsten van het terugkerende medewerkerstevredenheidsonderzoek hebben een belangrijke basis gevormd voor ons P&O-beleid. We hebben acties uitgezet op de aanbevelingen uit het onderzoek, met als doel verdere verbetering en versterking van de interne organisatie. De eerste acties gericht op werkdrukverlaging zijn uitgevoerd, maar we zijn er nog niet. Medewerkers hebben cursussen gevolgd en de activiteiten in de vitaliteitsweek waren

gericht op werkstress en herstelbehoefte. Daarnaast hebben we ingezet op het versterken van een goede werk-privé balans en een prettige werksfeer, om werkstress te voorkomen. Om te voldoen aan de verplichting uit de gemeentelijke cao, zijn we gestart met het opstellen van een beleidsplan vitaliteit, waarvan de eerste acties al in werking zijn gezet.

Gesprekkencyclus

Wij hebben een nieuwe gesprekkencyclus ingevoerd om inzicht te krijgen in de talenten, motivatie en ambities van onze medewerkers. Deze cyclus faciliteert regelmatige gesprekken tussen medewerkers en leidinggevendenden, waarbij persoonlijke doelen en ontwikkelingsbehoeften worden besproken. Dit helpt ons beter in te spelen op individuele behoeften en de doelen van de organisatie te realiseren.

Veilige en gezonde werkomgeving

We dragen zorg voor een (fysiek) veilige en gezonde werkomgeving voor alle medewerkers. Er is aandacht besteed aan arbozaken en sociale veiligheid. In 2024 hebben we het werkplekkenbeleid uitgevoerd, inclusief beleid over flexibel en hybride werken. Dit draagt bij aan een arbo-technisch verantwoorde fysieke en online omgeving, passend bij goed werkgeverschap.

Interne hulpverlening

De interne hulpverlening is versterkt door afstemming met huurders, procesverbetering en werving van nieuwe leden voor de bedrijfshulpverlening en het Agressie Interventie Team. Medewerkers zijn getraind in de-escalatie bij emotioneel en agressief gedrag van klanten. Het proces van het registreren van incidenten en ongevallen is verbeterd door de invoering van het Gemeentelijk Incidenten registratiesysteem en borging in het zaakstelsel. Teams zijn geïnstrueerd en geïnformeerd over het belang van het melden van incidenten. Om medewerkers fysiek te beschermen, zijn processen rondom het gebruik van Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM) verder ingericht, inclusief jaarlijkse controle en snellere uitgifte bij aanvang van het dienstverband. Het werkplekkenbeleid is deels uitgewerkt, maar nog niet vastgesteld vanwege de grote kostenpost en de komst van het ravijnjaar.

Integriteit

Integriteit zal als thema binnen de teams worden behandeld. Er is een werkgroep integriteit die meerdere keren per jaar bijeenkomt om casuïstiek op het thema te bespreken. Er zijn vertrouwenspersonen beschikbaar voor medewerkers. Jaarlijks is er een week van de integriteit om het thema op teamniveau onder de aandacht te brengen.

Verzuimbeleid

Het verzuimbeleid wordt uitgevoerd waarbij we hebben ingezet op het eigen regie model en het gedragsmodel. Hierbij dragen we gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de vitaliteit en gezondheid van onze medewerkers met als beoogd effect het ziekteverzuim te minimaliseren. In de aanbesteding van de Arbodienstverlener is gestuurd op inzet van een grotere rol van het eigen regiemodel in het verzuimbeleid. Meer medewerkers hebben een individueel coaching- of psychologisch traject gevolgd om dreigend verzuim (verder) te voorkomen.

Personeelshandboek

We hebben een personeelshandboek verder vormgegeven wat aansluit bij de cao en de behoeften van onze medewerkers. Het handboek biedt duidelijke richtlijnen en procedures om een consistente en transparante werkomgeving te waarborgen. We zijn op de hoogte van de ontwikkelingen in de cao en passen deze waar nodig aan in het handboek.

HR21

Functiewaardering volgens de HR21 methodiek is een continue proces. We kijken periodiek of de werkzaamheden structureel veranderd zijn en wat het effect daarvan is op de kerntaken, dan

wordt duidelijk of een functie opnieuw beschreven en ingedeeld moet worden. Nieuwe en sterk gewijzigde functies worden ingebed in het functiehuis nadat dit gewogen is door Leeuwendaal.

Loonkosten	Begroot 2024 na wijziging	Begroot na wijziging EJR	Realisatie 2024	Restant
1. Loonkosten formatie	13.721	15.598	13.427	2.171
2. Loonkosten boven formatief	52	52	153	-101
3. Inhuur en ziektevervang	307	607	2.970	-2.363
4. Detachering/Vergoeding	0	0	-118	118
5. Voormalig personeel	127	402*	187	215
Totaal	14.207	16.659	16.619	40

Ad 3. Inhuur en ziektevervang = inhuurkosten en ziektevervangingskosten minus door ons ontvangen uitkeringen van het UWV (ziektewet, Wazo en Wga).

Ad 5. Voormalig personeel = kosten doordat Haaksbergen eigen risicodragers is voor de WW-uitkeringen.

Peildatum	Formatiehuys	Bezetting in dienst (o.b.v. formatiehuys)
31-12-2023	154,13	145,19
31-12-2024	154,68	145,11

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel inhuurkrachten zijn ingezet in 2024. Door het jaar heen zijn in totaal 84 inhuurkrachten ingezet op verschillende projecten, openstaande vacatures en (tijdelijke) formatieplaatsen. Onder meer wegens vervanging bij ziekte, zwangerschap en niet ingevuld krijgen van vacatures. De inhuurperiode was gemiddeld 6,8 maanden.

Aantal inhuurkrachten	Gemiddeld aantal maanden inzet per kracht	Gemiddeld aantal uren per week	FTE op jaar basis
84	6,80	21,33	31,8 fte

NB: De gegevens zijn gebaseerd op het totaal aantal personen dat is ingehuurd in 2024.

Privacy en AVG-Wetgeving

Dit jaar is gewerkt aan verschillende procedures, werkinstructies en formats op het gebied van privacy. Dit zorgt ervoor dat voor iedere medewerker duidelijk is wat er van hen wordt verwacht en op welke wijze zij moeten handelen. De procedures en werkinstructies zijn in concept gereed en worden naar verwachting in 2025 vastgesteld.

Een belangrijk aandachtspunt dit jaar was het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) voor verwerkingen met een verhoogd privacyrisico. Deze risicoanalyses helpen ons de impact van gegevensverwerkingen op de privacy te beoordelen en passende maatregelen te treffen. Op basis van de resultaten zijn aanvullende beveiligingsmaatregelen genomen.

Het afgelopen jaar hebben we op grond van de AVG inzage- en verwijderingsverzoeken ontvangen.

Soort	Aantal	Afgehandeld binnen wettelijke termijn (4 weken)
Inzageverzoek	4	Ja
verwijderingsverzoek	1	Ja

Daarnaast zijn er datalekken gemeld. In alle gevallen zijn de meldingen zorgvuldig onderzocht en zijn er maatregelen genomen om herhaling te voorkomen. De meest voorkomende oorzaken

waren menselijke fouten. Door middel van trainingen blijven we werken aan het minimaliseren van dergelijke incidenten.

	Aantal	Waarvan gemeld bij AP
Datalekken	14	6

Bewustwording

In 2024 is er aandacht besteed aan bewustwording. Er zijn live trainingssessies georganiseerd voor nieuwe medewerkers en specifieke teams. Daarnaast zijn er actuele berichten op het intranet geplaatst. Ook hebben we ons georiënteerd op de aanschaf van een bewustwordingstool. Eind 2024 heeft de gemeente een tool aangeschaft, en de implementatie staat gepland voor het eerste kwartaal van 2025. De modules van deze tool zullen de bewustwording op het gebied van privacy en informatiebeveiliging binnen de gemeente verhogen.

Informatieveiligheid

Met de ICT-transitie naar de gemeente Hengelo is de kans op een cyberincident verminderd. We blijven investeren in voorlichting aan de medewerkers om de kans op incidenten (verder) te reduceren. De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt gecontinueerd.

ENSIA

In april 2024 hebben we met de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoording afgelegd over de status van de informatieveiligheid aan de Raad en wettelijke toezichthouders.

Rechtmatigheid

Status rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 is het college gehouden een verklaring omtrent rechtmatigheid af te geven. Voorheen lag het oordeel over de rechtmatigheid bij de accountant. Dit betekent dat we zelf verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van de baten en lasten in het boekjaar. We verbeteren en verbreden de controles jaarlijks. We voeren voor de meest significante stromen rechtmatigheids- en getrouwheidscontroles uit en controleren daarnaast risicogericht op overige stromen. Het interne controleplan wordt opgesteld met binnen de kaders van het normenkader. We zijn voornemens het interne controleplan 2025 als college vast te stellen.

Sociaal domein

In 2024 hebben we bij jeugdcliënten geconstateerd dat niet alle besluiten binnen het sociaal domein tijdig zijn genomen. We hebben dit in 2024 niet tussentijds met de raad gecommuniceerd omdat dit formele onrechtmatigheden betreffen die aansluiten met de bevindingen van 2023. In 2025 gaan we de bevindingen van de rechtmatigheidscontroles van het college uitdragen binnen de organisatie en een verbeterslag in het proces doorvoeren om de formele onrechtmatigheden in 2025 te verminderen (maatregelen).

Subsidies

Er zijn een aantal subsidies met betrekking tot 2024 direct vastgesteld, die conform de algemene subsidieverordening eerst hadden moeten worden toegekend om na verantwoording te worden vastgesteld. Gezamenlijk betreft dit € 222k verstrekte subsidies. Deze bevindingen zijn in 2024 niet tussentijds met de raad gecommuniceerd. De bevindingen zijn in 2025 geconstateerd naar aanleiding van aanvullende controles en daarom is ervoor gekozen de bevinding met het jaarverslag te communiceren. In 2025 wordt een subsidiecoördinator ingewerkt die het proces gaat bewaken. Daarnaast wordt een onderzoek uitgevoerd naar de aanleiding van de bevindingen en wordt het subsidieproces in kaart gebracht.

Aanvragen (tot toekenning en vaststelling) die bij de gemeente binnenkomen worden niet altijd in een formeel aanvraagformulier ingediend en voldoen ook niet in alle gevallen aan de minimaal

op te leveren stukken bij een aanvraag voor een subsidie. Deze worden wel in behandeling genomen. Ook aanvragen tot vaststelling waarbij de jaarstukken ontbreken (bij subsidies hoger dan €75.000), worden ondanks het ontbreken van de benodigde stukken vastgesteld. In 2024 zien we een verbetering ten opzichte van voorgaand boekjaar met betrekking tot het vaststellen van de subsidies. Het grootste gedeelte van de subsidies met betrekking op boekjaar 2023 is begin 2025 vastgesteld.

De bevindingen zijn op hoofdlijnen hetzelfde als voorgaand jaar. Om die reden hebben we deze niet tussentijds met de raad gedeeld. In 2025 wordt een subsidiecoördinator ingewerkt die het proces gaat bewaken. Daarnaast wordt een onderzoek uitgevoerd naar de aanleiding van de bevindingen en wordt het subsidieproces in kaart gebracht om de bevindingen in 2025 zo veel mogelijk te verbeteren.

Inkopen en aanbestedingen

Er zijn in 2024 geen nieuwe contracten geconstateerd die Europees hadden moeten worden uitgezet. Wel zijn er vanuit het verleden een aantal lopende contracten die onrechtmatig zijn. Dit betreft totaal € 184.335 aan reguliere contracten en € 15.698 aan inhuur. Deze onrechtmatigheden zijn in de loop van het jaar niet met de raad gecommuniceerd omdat deze bij de raad reeds bekend zijn. De contracten zijn aflopend en de onrechtmatigheid zal daarom in 2025 licht afnemen.

De gids proportionaliteit en het interne inkoopbeleid worden onvoldoende nageleefd. Er zijn interne beheersingsmaatregelen getroffen, die moeten leiden tot verbetering.

Begrotingsonrechtmatigheden

De onrechtmatigheden in het boekjaar 2024 bedragen € 3.002.219 dit is 3,6% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves en voorzieningen.

De onrechtmatigheden zijn met name het gevolg van begrotingsoverschrijdingen van in totaal € 2.579.865 (zie hiervoor ook bijlage 'financiële overzichten'). Van de begrotingsonrechtmatigheden is € 1.605.524 als acceptabel aangemerkt. Afwijkingen zijn acceptabel wanneer sprake is van een direct gerelateerde opbrengst, sprake is van een open-einde regeling of de afwijking binnen het beleid past, maar wordt veroorzaakt door een feit/gebeurtenis dat zich voordoet op een moment dat er geen begrotingswijziging meer kan worden vastgesteld door de raad.

De overschrijdingen die niet acceptabel zijn aangemerkt zijn met name kleine overschrijdingen op verschillende kostensoorten op taakveld overhead en verkeer en vervoer. Daarnaast heeft een overschrijding plaatsgevonden op taakveld 0.1 bestuur doordat de rekenrente voor het bepalen van de voorziening pensioenen wethouders is gedaald en daarmee de dotatie aan de voorziening hoger is uitgevallen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

We hebben geen beleid met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Als gevolg hiervan worden aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd. In 2025 scherpen we de controlewerkzaamheden met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik aan.

Frauderisico's en continuïteit

Frauderisico's

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de gemeente en kan tot grote financiële schade leiden. Het is daarom van belang om aan de beheersing van frauderisico's expliciet aandacht te besteden. Bij fraude gaat het om opzettelijke handelingen door één of meerdere personen binnen de gemeente, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Een voorbeeld is het betalen van valse facturen, waarbij één of meerdere personen binnen de gemeente betrokken zijn. Dit type fraudes wordt niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De accountant is verplicht om in zijn controleverklaring aandacht te besteden aan fraude. Het gaat dan bijvoorbeeld om de risico-inschatting ten aanzien van frauderisico's en de door gemeenten verrichtte werkzaamheden om fraude te voorkomen en op te sporen. Op het moment dat eventuele fraudegevallen financieel omvangrijk zijn, dan zijn deze fraudes onderdeel van de getrouwheidsverklaring die de accountant afgeeft.

In 2024 zijn geen meldingen of constatering gedaan omtrent fraudemeldingen van of over eigen medewerkers.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarstukken hebben wij de risico's met betrekking tot de continuïteit geëvalueerd aan de hand van de, tot het moment van vaststellen van de jaarstukken, beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio.

De gemeente beschikt over (meer dan) voldoende weerstandsvermogen om de onderkende risico's op te vangen. Voorts laat de liquiditeitsprognose zien dat wij in staat zijn om in voldoende mate aan onze directe betalingsverplichtingen te voldoen. Gelet op de onzekerheid ten aanzien van de gemeentefinanciën vanaf 2026 monitoren wij eventuele structurele tekorten met verscherpte aandacht binnen onze P&C-cyclus. Daartoe hebben wij bij de begroting 2025 een aantal zoekrichtingen bepaald waarbinnen besparingsmogelijkheden zullen worden uitgewerkt. Een verdere uitwerking wordt betrokken bij de kadernota 2026.

Op basis hiervan nemen wij het standpunt in dat er thans geen materiële onzekerheid dan wel onzekerheid bestaat rond het voortbestaan van de gemeente. In aanvulling hierop merken wij op dat de continuïteit van gemeentelijke overheden in zijn algemeenheid nimmer in het geding is, gelet op het vangnet, zoals omschreven in artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw).

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Haaksbergen een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

De vastgestelde Nota Verbonden Partijen Haaksbergen 2016, inclusief addendum bevat het beleidskader en legt de basis voor de sturing en control van en op verbonden partijen in het algemeen en het verhelderen van de overwegingen die wij maken bij de sturing, het beheer, de verantwoording en het toezicht op verbonden partijen, kortom de governance.

Onderstaand een overzicht van de verbonden partijen. In dit overzicht geven we aan welke rechtsvorm, zeggenschap, het openbare belang of doel er mee is gemoeid. Ook is, indien dat aan de orde is melding gemaakt van (financiële) risico's voor de gemeente als deelnemer. Daar waar dat van toepassing is, vermelden we het aandelenpercentage. Dit percentage geeft tevens een beeld van de invloed en de eventuele financiële risico's, dat nooit meer kan zijn dan het aandelenpercentage.

Hoewel geen verbonden partij in de letterlijke betekenis van de definitie uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in dit overzicht de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo ook opgenomen.

De verbonden partijen komen in de jaarrekening in meerdere programma's voor. Eventueel relevante risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor alle verbonden partijen tezamen is een risico opgenomen in de paragraaf risicobeheersing van € 1 mln., met een kans van optreden van 50%. Hiervoor wordt derhalve een bedrag van 500.000 opgenomen als benodigd weerstandsvermogen.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschap- pelijke Regeling SamenTwente <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. 1 lid AB (+ plv)	Het doel van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente is het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Daarvoor worden de belangen behartigd op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). In SamenTwente zijn ook de vrijwillige samenwerkingen (coalities): Twentse Koers, Samen14 en Kennispunt Twente ondergebracht. SamenTwente wordt gevormd door het grootste deel van de voormalige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. De GR is op 8 juli 2021 van start gegaan en op 2 maart 2022 is de naam SamenTwente geïntroduceerd.
Financiële risico's	De reguliere gemeentelijke bijdrage over het jaar 2024 is verhoogd, met € 3.377.000 voor heel Twente. Deze verhoging wordt met name veroorzaakt door de indexatie op loon- en prijsontwikkelingen voor in totaal € 3.099.000. Naast de jaarlijkse indexatie is de gemeentelijke bijdrage verhoogd als gevolg van een structurele voortzetting van het programma Gezonde School Aanpak (€ 183.000) en een structurele uitbreiding van de formatie voor het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag (€ 95.000). Al deze wijzigingen hebben geresulteerd in een hogere financiële bijdrage voor de gemeente Haaksbergen van € 204.880 ten opzichte van het jaar 2023.	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		Belangrijk (financieel) risico is dat openstaande vacatures moeilijk kunnen worden ingevuld, als gevolg van een extreme arbeidsmarktkrapte. Hierdoor moet de organisatie meer personeel inhuren, wat duurder is. In de financiële resultaten over het jaar 2024 is berekend dat er voor € 1,5 mio. aan structurele negatieve resultaten aanwezig zijn, die in 2024 nog gedekt kunnen worden door € 1,5 mio. aan incidentele positieve resultaten. De grootste betreffen de benodigde investering in Forensische dienstverlening en de structurele knelpunten bij Veilig Thuis Twente. Beide onderwerpen vormen een financieel risico, wanneer hier geen structurele oplossing voor kan worden gevonden. Volgens de tweede bestuursrapportage van de GR Samen Twente is de verwachting dat het financiële resultaat € 321.000 positief uitvalt. Het positieve resultaat wordt grotendeels beïnvloed door de hogere renteopbrengsten uit het schatkistbankieren ter grootte van € 807.000. Daartegenover staat dat de te verwachten CAO-ontwikkelingen voor € 535.000 negatief zullen uitvallen. Het positieve resultaat zal worden toegevoegd aan de algemene reserve, waardoor het weerstandsvermogen stijgt van 0,7 naar 0,8. Hiermee komt het weerstandsvermogen op de afgesproken ondergrens van 0,8.
Veiligheidsregio Twente Enschede	Gemeenschappelijke regeling tussen de 14 Twentse gemeenten Burgemeester lid AB	De wet Veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen schrijven deze gemeenschappelijke regeling voor. Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpdiensten en gemeenten. Samen met onze partners werken we aan een veilig Twente. Wij zijn de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening en het voorbereiden op en bestrijden van rampen en crises. De veiligheidsregio coördineert de aanpak van grote ongelukken, rampen en crises zoals grote branden, een ongeval met gevaarlijke stoffen of terrorisme. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de taken uit de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.
Stadsbank Oost Nederland Enschede	Gemeenschappelijke regeling met 20 andere gemeenten Lid AB	Op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in behoefte van geldkredieten, regelen van problematische schulden van personen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt, budgetbeheer voeren en voorlichting en advisering over al deze aangelegenheden. Daarnaast voert de SON beschermingsbewind uit en maken zij verzoekschriften Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen)
Financiële risico's		De reguliere gemeentelijke bijdrage over het jaar 2024 is niet verhoogd, met uitzondering van de indexatie voor loon- en prijsontwikkelingen. Algemeen volumebeleid gemeenten: indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van diensten van de Stadsbank, heeft dit mogelijk consequenties voor de inkomsten van de bank. De bank kan namelijk niet haar bedrijfsvoering ingrijpend aanpassen. Een substantiële daling van meer dan 20% heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt een herschikking van de formatie met zich mee. Op 1 juli 2023 is de looptijd van de wettelijke schuldsanering (Wsnp) gehalveerd van 36 naar 18 maanden als gevolg van de wijziging van de Faillissementswet. Ook de aflosperiode in de Minnelijke schuldregeling natuurlijke personen (Msnp) is verkort naar 18 maanden. Als gevolg van deze wetswijziging bestaat het risico dat het aantal diensten zal toenemen. Over 2024 heeft het risico zich geopenbaard en dit heeft geleid tot een substantiële stijging van het aantal schuldregelingen in de laatste maanden van het jaar. In de begroting was voor de gemeente Haaksbergen rekening gehouden met 9 regelingen, terwijl in werkelijkheid dit 25 regelingen bedroeg. Dit heeft geleid tot een kostenstijging van de standaard dienstverlening ter grootte van € 14.686. De Stadsbank zal samen met de gemeenten via de ingezette verbetering van de begeleiding ("Klantreis") en door middel van procesoptimalisatie hierop inspelen om de kosten te beheersen. Op basis van de Najaarsnota 2024 is de verwachting dat de Stadsbank Oost Nederland met een negatief resultaat zal eindigen. Na onttrekking van dit resultaat aan de Algemene

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	reserve komt het weerstandsvermogen uit op 1,46 (niveau 'ruim voldoende'). Hiermee komt de organisatie boven de door het Algemeen Bestuur gewenste hoogte (tussen de 1,0 en 1,4).	
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Enschede, Borne, Losser, Almelo, Oldenzaal en Twenterand. 1 bestuurder lid AB Lid DB (positie delen met Borne, Oldenzaal en Losser).	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.
Financiële risico's	Het GBT heeft geen buffers om grote financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Eventuele tegenvallers worden naar rato verdeeld over de gemeenten. Uit de risicoanalyse blijkt dat de financiële risico's beperkt zijn.	
Openbaar Lichaam Crematoria Twente / Crematoria Twente-Oost Nederland BV Enschede	Gemeenschappelijke regeling van 13 gemeenten met een Besloten Vennootschap als onderdeel. Lid AB	Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In stand houden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal. Er is een aparte BV opgericht om dividenduitkering mogelijk te maken. In 2023 is gestart met het aanpassen van de regeling aan de vernieuwde wet.
Financiële risico's	De bedrijfsrisico's zijn grotendeels afgedekt door procedures en verzekeringen.	
Omgevings-dienst Twente (ODT)	Gemeenschappelijke Regeling met de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel. Lid AB (+ plv)	Uitvoering van de, op grond van artikel 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 3.0.).
Recreatieschap Twente Enschede	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. Lid Bestuur (+vicevoorzitter)	In opdracht van 14 Twentse gemeenten exploiteert het Recreatieschap Twente de recreatieparken (Het Rutbeek, Het Lageveld, Het Hulsbeek), fietspaden en routesystemen (Routenetwerk Twente). De bedrijfsvoering van het recreatieschap wordt uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Er is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten met Samen Twente. Het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie (VTE) en het formatiebudget is ondergebracht bij Twente Board Development. Op dit moment wordt de financieringssystematiek Recreatieschap Twente onder de loep genomen. Beoogd resultaat is een duidelijk en transparant afsprakenkader over het beheer en onderhoud, in kwaliteit en kwantiteit, van de routenetwerken met een passende financieringssystematiek en een zo efficiënt mogelijke manier van onderhoud en beheer van de routes en een recreatieparken.
Financiële risico's	Niet van toepassing.	
Euregio Enschede/Gronau	Samenwerkingsverband van 104 Duitse en 26 Nederlandse gemeenten. 2 leden raad AB	Het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De ambities zijn gericht op de doelstelling: een sterke deelregio, één verzorgingsgebied, geïntegreerd en krachtig woon- en werkgebied waarin de grens niet langer een scheidende en belemmerende uitwerking heeft. Een belangrijke taak is het regionaal beheer van het EU-subsidieprogramma INTERREG.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Vertegenwoordiging is politiek gerelateerd.	De EUREGIO heeft toekomstgericht gewerkt in 2024 met projectwerk en projectontwikkeling. In de strijd tegen de georganiseerde misdaad en uitbuiting van arbeidsmigranten zijn maatregelen ingevoerd met het lopende Interreg-project "Euregionaal Netwerk Arbeidsmigranten". EUREGIO blijft voortbouwen op het project "Signal" om ondermijning door criminele organisaties tegen te gaan. EUREGIO streeft er naar om grensoverschrijdende stedelijke en landelijke mobiliteitsconcepten projectmatig efficiënter te ontwikkelen en te integreren. DE EUREGIO-raad heeft een resolutie aangenomen dat grenscontroles tijdelijk van aard moeten zijn en slechts in uitzonderlijke gevallen moet worden toegepast.
Financiële risico's	N.v.t.	

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twence Holding BV Hengelo	Besloten Vennootschap als onderdeel van een holding Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 3,77%	Het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk - en bedrijfsafval in het bijzonder. Het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen en daarmee bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: In het kader van duurzaamheid en milieu heeft Twence een CO2 afvanginstallatie gebouwd en in gebruik genomen. Een derde deel van de uitstoot wordt opgevangen en verwerkt tot herbruikbare grondstof voor de glastuinbouw. Daarnaast is een zonnepark aangelegd op de voormalige stortplaats Elhorst-Vloedbelt in Zenderen. De gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand zijn uitgetreden als aandeelhouders. Enschede, Losser en Twence hebben de aandelen aangekocht. Ondanks dit vertrek houdt Twence voor de komende jaren rekening met vollast van de verbrandingslijnen, waarin de toetreding van Münster een belangrijke rol kan spelen. Een kernvraag daarbij is of er vanuit de Haagse regelgeving obstakels worden opgeworpen voor deze grensoverschrijdende samenwerking. De minister overweegt een (tijdelijk) importverbod op al het buitenlands huishoudelijk afval in geval van een tekort aan verwerkingscapaciteit in Nederland. Dit zou de samenwerking ondermijnen.
Financiële risico's	Bij tegenvallende bedrijfsresultaten zal ook de dividenduitkering lager uitvallen.	
Twente Milieu NV Hengelo	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 4,8 %	Sinds 2018 voert Twente Milieu het onderhoud uit in de openbare ruimte. Sinds 2019 is Twente Milieu ook verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Haaksbergen zijn samen 100% aandeelhouder. Recente ontwikkelingen: De gemeente Berkelland heeft zich aangesloten bij Twente Milieu, is nu dus aandeelhouder en heeft de uitvoering van haar huishoudelijke afvalinzameling aan Twente Milieu overgedragen.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Financiële risico's	Twente Milieu kent een stabiele positieve meerjarenbegroting. Hierin wordt aangegeven dat de kans dat er zich financiële risico's zullen manifesteren als relatief klein moet worden betiteld. De solvabiliteit ligt momenteel beduidend boven het minimaal noodzakelijke niveau voor gunstige financieringsvoorwaarden. Volgens de meerjarenbegroting zal dit dalen tot net boven dit niveau hoofdzakelijk door grote investeringen in goed geïsoleerde gebouwen en elektrische voertuigen.	
Bank Nederlandse Gemeenten <i>'s-Gravenhage</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,065%	Bank van en voor overheden en instellingen die maatschappelijk belang behartigen. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut.
Financiële risico's	De financiële risico's die we lopen bij de BNG worden als nihil beschouwd.	
Enexis Holding NV <i>'s-Hertogenbosch</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,014%	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het belang van deelneming is behartigen van publiek belang van een betrouwbaar en continue transport van nutsvoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Partijen: 6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders.
Financiële risico's	De aandeelhouders lopen een zeer gering risico (een deel van) de boekwaarde van € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer en vanwege de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. is dit risico zeer gering. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen wat 10% boven de wettelijke eis ligt.	

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Groot Scholtenhagen Haaksbergen	Stichting Collegelid is voorzitter	Sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen is ontstaan dankzij een schenking door textielfabrikant Jordaan van een gedeelte van zijn grondbezit aan de gemeenschap van Haaksbergen. Het dient bij te dragen aan de mogelijkheden tot ontspanning en recreatie voor de bevolking van Haaksbergen. De Stichting Groot Scholtenhagen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gehele sport- en recreatiepark, dat onder meer bestaat uit sportvelden, fiets- en wandelpaden, park- en bosplantsoenen, kinderboerderij en monumenten. De Stichting draagt op deze wijze bij aan de realisatie van beleidsdoelen op verschillende beleidsterreinen zoals sport, kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Financiële risico's	Het park is met een legaat aan de gemeente geschonken. Voor het beheer daarvan is de Stichting Groot Scholtenhagen opgericht. Als de leden van de Stichting stoppen en de Stichting het beheer niet meer op zorgvuldige wijze kan uitvoeren, valt de verantwoordelijkheid voor het beheer terug naar de gemeente.	
Stichting Wsw Haaksbergen	Stichting Gemeente-secretaris is bestuurslid.	Doelstelling: het namens de gemeente Haaksbergen bieden van formeel werkgeverschap aan werknemers (artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening - de Wsw-medewerkers) die in de gemeente Haaksbergen wonen en voorheen werkzaam waren bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Het formeel werkgeverschap wordt ook geboden voor een aantal Wsw-medewerkers, niet woonachtig in Haaksbergen en destijds werkzaam bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Reden: evenwichtige verdeling onder deelnemers aan de GR Hameland in kader van ontmanteling.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is een overeenkomst met een door de gemeente aangewezen SW-bedrijf (SWB te Hengelo) gesloten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Overige regelingen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschap- pelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Borne en Hengelo, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen. Eens keer per 4 weken een PFO Hengelo/Haaksbergen. Eens per kwartaal een bestuurlijk overleg met de bestuurders van de deelnemen gemeenten.	Namens de colleges van Borne en Haaksbergen is de als centrumgemeente aangewezen gemeente Hengelo de Uitvoeringsorganisatie van de bevoegdheden van de Participatiewet en aanverwante wetten en regelgeving, met uitzondering van de (beleidsmatige) bevoegdheden. Laatstgenoemde bevoegdheden blijven aan de afzonderlijke raden en colleges. De omschrijving van de uitvoeringsbevoegdheden is opgenomen in vastgestelde Mandaatbesluiten samenwerking sociale zaken Borne en Hengelo en Haaksbergen en Hengelo. Exacte omschrijving werkzaamheden die de centrumgemeente Hengelo voor Haaksbergen uitvoert zijn omschreven in de vastgestelde Dienst-verleningsovereenkomst Hengelo – Haaksbergen en het afsprakenregister. Ontwikkelingen: Het klantenbestand van de klantmanagers verandert door o.a. de toename van (multi)problematiek en statushouders. Daardoor verandert de complexiteit van trajecten voor re-integratie en arbeidsontwikkeling. Dat vraagt meer van de begeleiding en coaching in de terugkeer naar (regulier) werk.
Centrumge- meenteregeling samenwerking ICT Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Oldenzaal en het openbaar lichaam SWB Midden Twente, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen.	In 2022 is Haaksbergen met centrumgemeente Hengelo en mede-deelnemers Oldenzaal en SWB Midden-Twente een samenwerking aangegaan, waarbij het beheer van ICT bij de gemeente Hengelo is ondergebracht. In het najaar van 2022 heeft de "live-gang" plaatsgevonden. De beleidsbepalende bevoegdheden en het recht om financiële kaders te stellen berusten bij de individuele deelnemers.
Financiële risico's	Met de ICT-transitie naar de gemeente Hengelo is de kans op een groot cyberincident gereduceerd. De aansprakelijkheid van partijen jegens elkaar voor schade is per kalenderjaar beperkt tot maximaal 50 % van het bedrag van de jaarlijks te betalen vergoeding voor te verrichten werkzaamheden. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2023 hebben we de uitval op applicaties in verband met een cyberaanval op € 400.000 gezet (financieel gevolg € 4.000.000 x incidentie 10%).	
Bestuursover- eenkomst Sociaal Economische Structuurver- sterking (BOK – SES) <i>Per juli 2021</i>	Bestuursovereen- komst tussen de Twentse gemeenten m.u.v. Twenterand Bestuurlijk overleg Vertegenwoordiging in Stg. Twenteboard is getrapt. Haaksbergen in cluster met Borne, Hengelo en Hof van Twente	Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten voor het versterken en verbreden en het uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente. In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld. Daarnaast wordt overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen.
Financiële risico's	In de overeenkomst is vastgelegd dat bij de start van de bestuursovereenkomst t/m het jaar 2022 elke gemeente een bedrag van € 9,01 per inwoner per jaar beschikbaar stelt. Dit	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		bedrag wordt geïndexeerd. Met dit bedrag wordt mede in de kosten van de Twente Board Development (personeel, huisvesting, materieel etc.) voorzien. In het MJP zijn voor de jaren daarna middelen gereserveerd. De afspraak is verder dat gemeenten zich ten opzichte van elkaar verbinden om zich in te spannen de besluiten die over de financiële inbreng worden gemaakt na te komen.

Kengetallen verbonden partijen		bedragen x €1.000			
Naam verbonden partij*	Eigen Vermogen 01-01-2023	Vreemd Vermogen 01-01-2023	Eigen Vermogen 31-12-2023	Vreemd Vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023*
Samen Twente	12.827	12.788	4.105	21.449	267
Recreatieschap Twente	871	4.204	790	4.043	-8
Veiligheidsregio Twente	1.963	46.027	2.504	58.013	1.374
Stadsbank Oost Nederland	1.349	15.215	1.370	11.396	289
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	756	8.715	1.652	7.783	896
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	1.611	4	2.081	5	471
Euregio	2.649	12.063	2.577	29.943	-86
Twence Holding BV	176.054	11.928	169.261	9.894	14.000
Twente Milieu NV	12.660	15.678	12.064	15.275	-208
Bank Nederlandse Gemeenten	4.600.000	107.000.000	4.721.000	110.819.000	254.000
Enexis NV	4.491.000	4.622.000	5.320.000	5.140.000	72.000
Stichting Groot Scholtenhagen	216	416	232	478	90
Stichting WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	1.727	3.246	2.036	4.576	454
ICT Hengelo	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
GR samenw. Hengelo, Borne en H'bergen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

*Cijfers uit jaarrekeningen 2023. De jaarrekeningen van de verbonden partijen voor 2024 zijn nog niet bekend.

Bijdragen aan verbonden partijen		bedragen x €1.000	
Naam verbonden partij	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Samen Twente	1.429	1.500	1.540
Recreatieschap Twente	114	93	93
Veiligheidsregio Twente	1.706	1.847	1.848
Stadsbank Oost Nederland	143	159	197
Gemeentelijk Belasting Kantoor (GBT)	619	658	658
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	0	0
Euregio	7	7	7
Twence Holding BV	0	0	0
Twente Milieu NV		3.536	3.679
Bank Nederlandse Gemeenten	0	0	0
Enexis NV	0	0	0
Stichting Groot Scholtenhagen	401	342	342
Stichting WSW	0	0	0
Omgevingsdienst Twente (ODT)	631	878	878
ICT Hengelo	1.742	1.728	1.863
GR samenw. Hengelo, Borne en H'bergen	1.343	1.397	1.594
Totaal	8.135	12.145	12.699

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de “Nota Grondbeleid 2012” en de nota “Grondprijsbeleid gemeente Haaksbergen”.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten staat benoemd welke gegevens vermeld moeten worden in de paragraaf grondbeleid. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in het rapport “Bezint eer ge begint” (Gemeente Haaksbergen, 2017) over het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen een aantal aanbevelingen gedaan om de informatiewaarde te verbeteren. Deze hebben wij in de paragraaf Grondbeleid opgenomen, voor zover mogelijk.

Overzicht complexen

In 2025 telt het grondbedrijf vier actuele complexen:

- Marktplan (centrumontwikkeling; looptijd tot en met 2030);
- Wissinkbrink (woningbouw; looptijd tot en met 2026);
- Brem 5 (woningbouw; looptijd tot en met 2026);
- Buurse De Noor Oost (woningbouw; looptijd tot en met 2028).

Stand van zaken projecten

Marktplan

Twee ontwikkelaars hebben gezamenlijk een plan ontwikkeld voor het zogenaamde ‘gat in de Markt’, inclusief het terrein van de Bron, het voormalige pand Konings en de omliggende openbare ruimte. De grondexploitatie Marktplan is exclusief de ontwikkeling van de Bron. In 2024 is met deze ontwikkelaars een koop- en realisatie overeenkomst opgesteld. Op basis van die overeenkomst is ook de grondexploitatie geactualiseerd.

Verdere afronding van deze ontwikkeling is afhankelijk van de beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan.

Wissinkbrink

In 2024 zijn vier van de vijf woningbouwkavels verkocht. In 2025 zal naar verwachting de vijfde kavel worden verkocht. Het groen rondom de kavels is door weersomstandigheden niet aangeslagen. De nieuwe aanplanting wordt in 2025 geplant. Wanneer de laatste kavel in 2025 wordt verkocht zullen we bij de jaarrekening 2025 de grondexploitatie Wissinkbrink afsluiten.

Brem 5

Eind 2023 zijn de gronden aan de Brem 5 aangekocht door de gemeente. Begin 2025 worden de gronden aanbesteed aan de markt voor de ontwikkeling van 5 patiowoningen.

Burse De Noor Oost

De grondexploitatie is op 10 jul 2024 vastgesteld, gelijktijdig met vaststelling van het bestemmingsplan. Na afronding van de beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan starten we met de voorbereidingen om deze locatie bouwrijp te maken en de gronden te verkopen.

Parameters

Per 1-1-2025 worden de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij gaan we uit van de volgende parameters:

Parameters	2025	2026	2027	2028 e.v.
Kostenstijging GWW	3,50%	2,50%	2,50%	2,00%
Kostenstijging plankosten	4%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijfsterrein	0,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente	1,18%	1,18%	1,18%	1,18%
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Eindwaarde zonder winstneming

In 2025 heeft de gemeente vier actieve grondexploitaties. Onderstaande tabel geeft allereerst aan wat de eindwaarde van de grondexploitatie is. Deze saldi zijn zonder de (conform de BBV verplichte) winstneming.

Dit is het geraamde planresultaat bij afsluiting van de grondexploitatie. Deze is ook contant gemaakt per 1-1-2025, wat betekent dat de eindwaarde conform BBV-regelgeving tegen 2% contant is gemaakt.

Exploitatieresultaat	EW	CW	Afsluiting
Marktplan	€ -2.453.274	€ -2.178.438	2030
Wissinkbrink	€ 961.501	€ 924.165	2026
Brem 5	€ -172.199	€ -165.512	2026
Buurse De Noor Oost	€ 7.802	€ 7.208	2028
Totaal	€ -1.656.170	€ -1.412.576	

Tussentijdse winstneming

Het BBV schrijft voor dat winst moet worden genomen, als daar voldoende zekerheid over bestaat. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de Percentage Of Completion methode (POC-methode) te worden gevolgd.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- Een (gedeelte van de) kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Op dit moment zijn 2 grondexploitaties winstgevend: Wissinkbrink en Buurse De Noor Oost. De winstneming voor de Wissinkbrink is bepaald op €635.897. Voor Buurse De Noor Oost is winstneming € 0, omdat er nog geen grondopbrengsten zijn gerealiseerd.

Exploitatieresultaat	Winstneming
Marktplan	€ -
Wissinkbrink	€ 635.897
Brem 5	€ -
Buurse De Noor Oost	€ -
Totaal	€ 635.897

Eindwaarde met winstneming

In onderstaande tabel zijn de eindwaarden inclusief winstneming weergegeven.

Exploitatieresultaat	EW	CW	Winstneming
Marktplan	€ -2.453.274	€ -2.178.438	€ -
Wissinkbrink	€ 310.509	€ 298.452	€ 635.897
Brem 5	€ -172.199	€ -165.512	€ -
Buurse De Noor Oost	€ 7.802	€ 7.208	€ -
Totaal	€ -2.307.162	€ -2.038.290	€ 635.897

Voorzieningen

Volgens de richtlijnen van het BBV een voorziening getroffen worden voor grondexploitaties die een voorgerecalculeerd tekort laten zien (voorziening ter hoogte van het voorgerecalculeerd tekort). Op basis van de jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatie wordt de hoogte van de voorziening herijkt.

Op dit moment hebben twee grondexploitaties een negatief resultaat. Voor het Marktplan en Brem 5 moeten voorzieningen worden opgenomen. De voorzieningen worden bepaald op basis van de eindwaarde van deze grondexploitaties. De tekorten van de Brem en het Marktplan samen leidt tot een verliesvoorziening per 31-12-2024 van €2.625.473.

Verliesvoorziening	Per 31-12-2024
Marktplan	€ -2.453.274
Brem 5	€ -172.199
Totaal	€ -2.625.473

In de jaarrekening van 2023 is een verliesvoorziening van €2.591.000 opgenomen, bestaande uit €2.420.000 voor het Marktplan en €171.000 voor de Brem. Per 31-12-2024 leiden de tekorten van de Brem en het Marktplan samen tot een verliesvoorziening van €2.625.473, bestaande uit €172.199 voor de Brem en €2.453.274 voor het Marktplan. Dit is een toename van €34.473 ten opzichte van de voorziening in de jaarrekening van 2023.

Meerjarenperspectief

Het exploitatieresultaat op eindwaarde heeft de volgende uitwerking uitgezet in de tijd:

Afsluiting grondexploitaties	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Marktplan							€ -2.453.274
Wissinkbrink			€ 310.509				
Brem 5			€ -172.199				
Buurse De Noor Oost					€ 7.802		
Totaal	€ -		€ 138.310	€ -	€ 7.802	€ -	€ -2.453.274
Inzet verliesvoorziening	€ -		€ 172.199	€ -		€ -	€ 2.453.274
Resultaat na inzet voorziening	€ -		€ 310.509	€ -	€ 7.802	€ -	€ -

Weerstandsvermogen

De IFLO-norm is vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken opgesteld om de weerstandscapaciteit te bepalen. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de grondexploitaties (10%), de nog te maken kosten (10%) en de opgenomen voorziening. De verwachtingswaarde is 50% omdat niet alle risico's zich gelijktijdig voor zullen doen. De weerstandscapaciteit per grondexploitatie is als volgt geraamd, waarvan alleen Wissinkbrink een positieve boekwaarde heeft:

Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2024	Verwachte kosten	Voorzieningen	Totaal voor risico	Risico obv IFLO norm (10% totaal)	50% IFLO- norm
Marktplan	€ 2.678.807	€ 1.032.357	€ -2.422.128	€ 1.289.036	€ 128.904	€ 64.452
Wissinkbrink	€ -142.864	€ 189.266		€ 46.402	€ 4.640	€ 2.320
Brem 5	€ 453.880	€ 75.000	€ -172.199	€ 356.681	€ 35.668	€ 17.834
Buurse De Noor Oost	€ 9.870	€ 285.238		€ 295.107	€ 29.511	€ 14.755
Totaal	€ 2.999.693	€ 1.581.860		€ 1.987.226		€ 99.361

Paragraaf openbaarheid

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is in werking getreden om de toegankelijkheid en transparantie van overheidsinformatie te vergroten. De wet voorziet in twee vormen van openbaarmaking: passieve openbaarmaking, waarbij overheidsinformatie op verzoek van burgers of bedrijven wordt verstrekt, en actieve openbaarmaking, waarbij de overheid uit eigen beweging informatie openbaar maakt, zonder dat hierom wordt gevraagd.

Passieve openbaarmaking

In 2024 heeft de gemeente Haaksbergen 17 Woo-verzoeken ontvangen. De resultaten van de behandeling waren als volgt:

- 10 verzoeken zijn gevolgd door besluiten waarbij documenten zijn verstrekt.
- 2 verzoeken zijn informeel afgehandeld.
- 1 verzoek heeft geen documenten opgeleverd.
- 1 verzoek is ingetrokken door de verzoeker.
- 3 verzoeken waren per 31 december 2024 nog niet afgerond.

Een belangrijk onderdeel bij het behandelen van Woo-verzoeken is het anonimiseren van gegevens. Persoonsgegevens moeten bijvoorbeeld onleesbaar worden gemaakt. Gemeente Haaksbergen is gestart met het ontwikkelen van een richtlijn voor het anonimiseren van gegevens. Dit bevordert dat documenten consequent geanonimiseerd worden. Daarnaast is in 2024 een nieuwe tool aangeschaft en uitgerold die het anonimiseren technisch ondersteunt en vereenvoudigt.

Actieve openbaarmaking

De Woo verplicht overheden om zeventien categorieën van informatie gefaseerd actief openbaar te maken. Voor gemeenten geldt dat vanaf 1 november 2024 de eerste vier categorieën actief beschikbaar moeten zijn. Dit gaat om:

1. Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
2. overige besluiten van algemene strekking;
3. organisatie en werkwijze;
4. bereikbaarheidsgegevens.

Gemeente Haaksbergen heeft deze categorieën per 1 november 2024 op de gemeentelijke website geplaatst. De resterende categorieën zijn op dit moment nog niet verplicht, maar volgen in later fases.

Om de toegankelijkheid van deze informatie te waarborgen, is dit jaar op de gemeentelijke website een platform ingericht voor specifiek Woo-informatie. Dit platform stelt inwoners van Haaksbergen en andere belanghebbenden in staat documentatie op één centrale plek te vinden.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

(bedragen x € 1.000)

PROGRAMMA			Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar na wijzigingen			Verschil
			LASTEN basis	BATEN basis	SALDO basis	LASTEN totaal	BATEN totaal	SALDO totaal	LASTEN werkelijk	BATEN werkelijk	SALDO werkelijk	begroot na wijz./ werkelijk
1. Exploitatie	0	Bestuur en Ondersteuning	3.186	1.437	-1.749	3.586	1.025	-2.560	4.150	1.208	-2.942	-381
	1	Veiligheid	2.749		-2.749	2.606		-2.606	2.606		-2.606	1
	2	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.441	151	-4.289	4.032	232	-3.799	4.337	307	-4.030	-231
	3	Economie	1.025	206	-818	897	235	-662	953	207	-746	-84
	4	Onderwijs	2.944	387	-2.557	3.002	575	-2.428	3.514	871	-2.643	-215
	5	Sport, cultuur en recreatie	5.221	645	-4.576	5.480	1.077	-4.404	5.753	1.426	-4.327	76
	6	Sociaal domein	29.993	6.556	-23.437	35.144	11.825	-23.319	34.595	12.539	-22.056	1.263
	7	Volksgesondheid en milieu	8.576	7.598	-978	8.630	7.700	-930	8.814	7.876	-938	-7
	8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	4.227	1.312	-2.914	4.402	1.476	-2.926	4.801	2.563	-2.237	689
		Totaal	62.361	18.294	-44.067	67.779	24.144	-43.635	69.523	26.997	-42.525	1.110
2. Overhead	Overhead	11.834	56	-11.779	12.961	222	-12.740	13.231	771	-12.460	280	
3. VPB	Vennootschapsbelasting	17		-17	149		-149	166		-166	-17	
5. Alg. dekkingsm.	Algemene dekkingsm. Programma 0	0	55.631	55.631	0	57.766	57.766	0	58.320	58.320	554	
	Algemene dekkingsm. Programma 3	0	213	213	0	256	256	0	248	248	-8	
Totaal saldo baten en lasten			74.212	74.193	-19	80.890	82.387	1.498	82.920	86.336	3.417	1.919
5. Reserves	Reserves	0	400	400	647	1.563	-916	647	1.563	-916	0	
Totaal gerealiseerde resultaat			74.212	74.593	381	81.537	83.950	2.413	83.567	87.899	4.333	1.919

Toelichting overzicht van baten en lasten

We sluiten het jaar met een positief resultaat van € 4.333.000. In de Eindejaarsrapportage 2024 werd een voordeel geraamd van € 2.413.000.

Ten opzichte van het geschetste beeld bij de eindejaarsrapportage is dit een resultaatverbetering van € 1.919.000.

Algemene toelichting:

- de baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- positieve resultaten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- duurzame middelen met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden ineens ten laste van het resultaat gebracht. Uitgezonderd van gronden, die worden altijd geactiveerd.

Verklaring verschillen begroot en werkelijk

Hier geven we een gedetailleerd inzicht in de herkomst en oorzaak van de verschillen tussen de Begroting 2024 (na wijzigingen) en de werkelijke cijfers. Wij verklaren hier alleen de verschillen op het saldo per taakveld die afgerond € 15.000 overstijgen. Als er grote verschillen zijn op afzonderlijk lasten en baten (> € 100.000) die elkaar opheffen in het netto saldo, lichten wij die ook toe. Indien er op een taakveld geen verschillen te verklaren zijn, wordt dit taakveld niet in de tekst benoemd. In de tabellen zijn ook de bijstellingen ten opzichte van de primitieve begroting weergegeven.

Alle bedragen in de tabellen zijn x € 1.000. In de tabellen staat per programma een totaaloverzicht van de verschillen op de taakvelden van dat programma.

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	1.519	-17	1.501	1.963	-462
0.2	Burgerzaken	644	21	665	807	-142
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	117	-4	113	135	-22
0.4	Overhead	11.834	1.127	12.961	13.231	-270
0.5	Treasury	163	409	572	575	-3
0.64	Belastingen overig	631	-71	561	514	46
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	112	62	173	155	18
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	17	132	149	166	-17
0.10	Mutaties reserves	0	647	647	647	0
Totaal		15.037	2.306	17.343	18.194	-851

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	0	0	0	-39	-39
0.2	Burgerzaken	372	0	372	539	167
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	80	0	80	107	27
0.4	Overhead	56	166	222	771	549
0.5	Treasury	504	380	884	919	35
0.61	OZB woningen	4.383	16	4.399	4.403	4
0.62	OZB niet-woningen	3.191	132	3.323	3.329	6
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	1	1
0.64	Belastingen overig	46	-10	36	38	2
0.7	Algemene uitkering	48.472	1.205	49.677	50.221	544
0.8	Overige baten en lasten	20	0	20	10	-10
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	400	1.163	1.563	1.563	0
Totaal		57.524	3.052	60.576	61.862	1.287

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-1.519	17	-1.501	-2.002	-501
0.2	Burgerzaken	-272	-21	-293	-268	25
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-37	4	-34	-28	5
0.4	Overhead	-11.779	-961	-12.740	-12.460	280
0.5	Treasury	342	-29	312	344	32
0.61	OZB woningen	4.383	16	4.399	4.403	4
0.62	OZB niet-woningen	3.191	132	3.323	3.329	6
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	1	1
0.64	Belastingen overig	-585	61	-525	-476	48
0.7	Algemene uitkering	48.472	1.205	49.677	50.221	544
0.8	Overige baten en lasten	-92	-62	-153	-146	8
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-17	-132	-149	-166	-17
0.10	Mutaties reserves	400	516	916	916	0
Totaal		42.486	746	43.232	43.668	436

0.1 Bestuur

Toelichting op het saldo van € 501.000 nadeel

Burgemeester en wethouders (€ 504.000 nadeel)

De gemeente heeft een voorziening opgenomen voor de pensioenen van (oud-)wethouders. De hoogte van deze voorziening wordt jaarlijks herzien op basis van actuariële berekeningen, waarbij de rekenrente een belangrijke rol speelt.

In 2024 is de rekenrente gedaald van 3,16% (2023) naar 2,325%. Een lagere rekenrente betekent dat toekomstige pensioenverplichtingen tegen een lagere disconteringsvoet contant worden gemaakt, waardoor de benodigde voorziening stijgt met € 287.000.

Daarnaast is gebleken dat het partnerpensioen niet was meegenomen in de berekening van voorgaande jaren, wat heeft geleid tot een extra dotatie van € 224.000 aan de voorziening.

Beide resulteren in een extra dotatie van € 511.000 aan de voorziening. Dit zorgt voor een nadelig effect op het saldo binnen het taakveld Bestuur.

Overige verschillen € 4.000 voordeel

0.2 Burgerzaken

Toelichting op het saldo van € 25.000 voordeel

Leges paspoorten (€ 30.000 voordeel)

Het aantal aangevraagde reisdocumenten was door de paspoortpiek hoger dan verwacht. Hierdoor zijn de inkomsten uit de leges voor reisdocumenten hoger dan begroot.

Daarnaast heeft er door een inrichtingsprobleem met het klantgeleidingssysteem in 2024 een financieel-technische wijziging in de financiële administratie plaatsgevonden met betrekking tot de leges paspoorten. De herinrichting, die in het einde van 2024 heeft plaatsgevonden, zorgt voor een andere presentatie van baten en lasten, die budgettair neutraal is. Tegenover de overschrijding op de lasten staan directe baten, namelijk de gegenereerde inkomsten uit leges paspoorten.

Overige verschillen € 5.000 nadeel

0.3 Beheer overige gebouwen

Opbrengsten verhuur (€ 27.000 voordeel)

De opbrengsten uit verhuur van het gemeentepand geven een voordeel van € 27.000.

Onderhoudskosten (€ 22.000 nadeel)

De onderhoudskosten van het gemeentehuis geven een nadeel van € 15.000. Daarnaast hebben we € 7.000 meer aan verzekeringspremies betaald dan was geraamd.

0.4 Overhead

Toelichting op het saldo van € 280.000 voordeel

Informatiemanagement (€ 245.000 voordeel)

In 2023 zijn middelen in de begroting beschikbaar gesteld om het informatiemanagement te versterken. Voor drie jaren is € 400.000 per jaar (2024, 2025 en 2026) incidenteel beschikbaar gesteld. De omvang van deze middelen betrof een grove inschatting, omdat bij het opstellen van de begroting nog geen concreet beeld geboden kon worden voor de incidentele inhaalslag die in eigen bedrijfsvoering gemaakt moet worden als ook de kosten voor een eventuele samenwerking op IM. In het eerste kwartaal van 2024 is bestuurlijk een intentieovereenkomst met Hengelo aangegaan dat ziet op de uitvoering van vijf pilots om de samenwerking op IM tussen Hengelo en Haaksbergen te verkennen. De incidenteel beschikbare middelen zijn hiervoor ingezet als ook voor het verder in huis versterken van het informatiemanagement (uitvoering project 'procesmanagement op orde' en het verder optimaliseren van het IBT-domein 'informatie- en archiefbeheer'). Vanwege onder meer de prioriteitstelling op de ombuigingen als de beperkt beschikbare capaciteit van de ambtelijke organisatie, zijn geen aanvullende activiteiten in het kader van IM opgepakt. De incidenteel beschikbare middelen voor de uitvoering van deze activiteiten blijken ruim voldoende. Om die reden hebben wij een incidenteel voordeel van € 245.000.

ICT (€ 247.000 nadeel)

De overschrijding van € 247.000 binnen het ICT-budget is het gevolg van hogere kosten dan oorspronkelijk begroot. Deze overschrijding heeft een incidenteel karakter en wordt gecompenseerd binnen het totale budget van taakveld 0.4 Overhead, waardoor deze niet in de eindejaarsrapportage is opgenomen.

Voorziening verlofsparen (€295.000 voordeel)

De voorziening verlofsparen van gemeenten stelt medewerkers in staat om bovenwettelijke vakantie-uren te sparen voor toekomstig gebruik, zoals voor een sabbatical of vervroegd pensioen. Gemeenten treffen hiervoor een financiële voorziening om de verplichtingen te dekken. In 2024 is de methodiek voor de berekening van de voorziening verlofsparen herzien. Voorheen werd het bovenwettelijk verlof, het aangekochte verlof (bovenwettelijk IKB verlof) en de verlofsparen component volledig meegenomen in de berekeningsgrondslag. Deze benadering leidde tot een relatief hoge voorziening, die niet meer in verhouding stond tot het daadwerkelijke benuttingsrisico van verlofrechten. In 2024 is een deel van de voorziening vrijgevallen.

Overige verschillen (€13.000 nadeel)

0.5 Treasury

Ontvangen rente schatkistbankieren (voordeel € 32.000)

De rentevergoeding op het schatkistbankieren heeft een extra voordeel opgeleverd van € 32.000.

0.61 OZB woningen

Geen verschillen te verklaren.

0.62 OZB niet-woningen

Geen verschillen te verklaren.

0.64 Belastingen overig

Toelichting op het saldo van € 48.000 voordeel

De kosten voor no-cure-no-pay bedrijven vielen lager uit dan geraamd. Aangezien het Rijk de vergoedingen voor deze bedrijven naar beneden heeft bijgesteld, zijn er aanzienlijk minder bezwaren ingediend en daarmee ook minder rechtszaken gevoerd.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting op het saldo van € 544.000 voordeel

In de raadsinformatiebrief over de decembercirculaire is aangegeven dat we € 544.000 extra middelen uit het gemeentefonds ontvangen.

0.8 Overige baten

Geen verschillen te verklaren.

0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Toelichting op het saldo van € 17.000 nadeel

Het te betalen bedrag bij de aangifte vennootschapsbelasting viel hoger uit dan geraamd.

0.10 Mutaties reserve

Geen verschillen te verklaren.

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.893	-4	1.889	1.890	-1
1.2	Openbare orde en veiligheid	856	-139	717	716	1
Totaal		2.749	-143	2.606	2.606	0

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0
Totaal		0	0	0	0	0

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.893	4	-1.889	-1.890	-1
1.2	Openbare orde en veiligheid	-856	139	-717	-716	1
Totaal		-2.749	143	-2.606	-2.606	0

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Geen verschillen te verklaren

1.2 Openbare orde en veiligheid

Geen verschillen te verklaren

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	4.347	-437	3.910	4.233	-323
2.2	Parkeren	40	0	40	40	0
2.5	Openbaar vervoer	54	27	81	65	17
Totaal		4.441	-409	4.032	4.337	-306

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	115	52	167	228	61
2.2	Parkeren	0	0	0	5	5
2.5	Openbaar vervoer	36	29	65	75	9
Totaal		151	81	232	307	75

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	-4.232	489	-3.743	-4.005	-262
2.2	Parkeren	-40	0	-40	-35	5
2.5	Openbaar vervoer	-18	1	-16	10	26
Totaal		-4.289	490	-3.799	-4.030	-231

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting op het saldo van €262.000 nadeel

Verlichting (€ 220.000 nadeel)

Het nadeel wordt veroorzaakt door een afrekening van de energielasten. Door een meterstoring is het saldo van meerdere jaren in één keer gefactureerd. In voorgaande jaren hebben wij hier een voordeel gehad.

Wegen en onderhoud (€ 106.000 nadeel)

Er staat onterecht een opbrengst van € 60.000 begroot, deze wordt niet gerealiseerd.

Verder is er een overschrijding doordat er meer onderhoud noodzakelijk bleek en deze kosten sterk gestegen zijn.

Verkeersveiligheid (€ 52.000 voordeel)

Niet alle begrote kosten zijn gemaakt. Daarnaast hebben we een subsidie uit 2023 meegenomen naar 2024, een deel van de kosten zijn al in 2023 gemaakt. Hierdoor hebben we in 2024 een voordeel.

Straatreiniging (€ 21.000 voordeel)

Er was sprake van minder vuil op straat, hierdoor vallen deze kosten lager uit dan begroot.

Overige verschillen € 9.000 nadeel

2.2 Parkeren

Geen verschillen te verklaren.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting op het saldo van €26.000 voordeel

De opbrengst vanuit de exploitatieovereenkomst voor de abri's is hoger dan begroot. Verder zijn niet alle begrote kosten volledig gemaakt.

Programma Economie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	551	-65	486	498	-12
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	54	0	54	53	1
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	140	0	140	184	-45
3.4	Economische promotie	280	-63	217	217	0
Totaal		1.025	-128	897	953	-56

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	74	-36	38	40	2
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	30	0	30	0	-30
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	20	122	124	2
3.4	Economische promotie	213	88	301	291	-10
Totaal		419	72	491	455	-36

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	-476	28	-448	-458	-10
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-24	0	-24	-53	-29
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	20	-18	-60	-43
3.4	Economische promotie	-67	151	84	74	-10
Totaal		-605	199	-406	-498	-92

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting op het saldo van €29.000 nadeel

Exploitatie Stepelerveld (€ 29.000 nadeel)

Er was een opbrengst begroot, doordat deze grondexploitatie in 2023 is afgerond is deze opbrengst hier niet ontvangen.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Toelichting op het saldo van €43.000 nadeel

Actieplan centrum (€ 20.000 nadeel)

Dit betreffen facturen voor de afwikkeling van dit project die niet waren begroot.

Uitgaven Markt (€ 13.000 nadeel)

Door de gestegen energie prijzen zijn deze kosten hoger dan begroot.

Overige verschillen (€ 10.000 nadeel)

3.4 Economische promotie

Geen verschillen te verklaren.

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	131	17	148	137	11
4.2	Onderwijshuisvesting	1.046	336	1.382	2.115	-732
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.767	-295	1.472	1.263	209
Totaal		2.944	58	3.002	3.514	-512

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	47	99	147	592	445
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	340	88	428	279	-149
Totaal		387	188	575	871	296

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-131	-17	-148	-137	11
4.2	Onderwijshuisvesting	-998	-237	-1.235	-1.522	-287
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.428	383	-1.044	-984	60
Totaal		-2.557	129	-2.428	-2.643	-215

4.1 Openbaar basisonderwijs

Geen verschillen te verklaren.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting op het saldo van € 287.000 nadeel

Kapitaallasten voormalige basisschool De Weert (€ 333.000 nadeel)

Als gevolg van de vervroegde afschrijving van de voormalige basisschool De Weert aan de Bartokstraat zijn de kapitaallasten met € 333.000 hoger uitgevallen. Het pand wordt gesloopt voor de plaatsing van chalets voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Lagere energielasten (€ 31.000 voordeel)

Het voordeel wordt met name veroorzaakt door de lagere gasprijzen ten opzichte van het jaar 2023. In de laatste maanden van 2024 hebben we wel weer een stijging van de prijzen gezien.

Overige verschillen: € 15.000 voordeel

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Toelichting op het saldo van € 60.000 voordeel

Leerlingenvervoer (€ 16.000 voordeel)

De kosten voor het aangepast leerlingenvervoer is met 1,8% lager uitgevallen dan was geprognostiseerd. Hiermee zijn de kosten met € 16.000 lager uitgevallen. Deze lagere kosten wordt veroorzaakt doordat minder ritten zijn gemaakt dan in de laatste prognose was opgenomen. Het aantal kinderen en de gemiddelde afstand per rit zijn wel nagenoeg gelijk aan de prognose. Het lager aantal ritten vindt zijn oorzaak in een hoger (langdurige) ziekte.

Reguliere peuteropvang (€ 25.000 voordeel)

Het voordeel op de reguliere peuteropvang wordt veroorzaakt door een lagere vaststelling van subsidies uit 2023 (€ 12.000 voordeel) en doordat in 2024 minder subsidie voor de reguliere peuteropvang is verstrekt (€ 10.000 voordeel). Bij de vaststelling van de subsidie over het jaar 2023 is gebleken dat minder gesubsidieerde reguliere peuteropvang is afgenomen dan voorafgaand aan het jaar de verwachting was van opvangaanbieders die hiervoor subsidie hebben aangevraagd en ontvangen. Voor

het jaar 2024 zijn om herhaling hiervan te voorkomen daarom in sommige gevallen de beschikkingen herzien en naar beneden bijgesteld.

Doorstroompunt (RMC) (€ 17.000 voordeel)

De centrumgemeente Enschede heeft van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een herziene beschikking ontvangen die hoger is uitgevallen dan de eerder ontvangen beschikking. Hierdoor heeft de gemeente Enschede op 17 december 2024 de subsidiebeschikking voor het Doorstroompunt aangepast, waardoor de ontvangen subsidie hoger is uitgevallen.

Overige verschillen: € 2.000 voordeel

Programma Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	598	59	657	662	-5
5.2	Sportaccommodaties	550	-15	536	885	-349
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cu	715	222	938	726	212
5.4	Musea	127	0	127	125	2
5.5	Cultureel erfgoed	57	0	57	41	16
5.6	Media	542	0	542	546	-3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.631	-8	2.624	2.770	-146
Totaal		5.221	259	5.480	5.753	-273

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	17	158	175	191	16
5.2	Sportaccommodaties	318	-10	308	692	384
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cu	224	283	507	344	-164
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	9	0	9	15	7
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	78	0	78	184	107
Totaal		645	431	1.077	1.426	349

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	-581	99	-482	-471	11
5.2	Sportaccommodaties	-232	5	-227	-193	34
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cu	-492	61	-431	-382	49
5.4	Musea	-127	0	-127	-125	2
5.5	Cultureel erfgoed	-49	0	-49	-26	23
5.6	Media	-542	0	-542	-546	-3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.554	8	-2.546	-2.585	-39
Totaal		-4.576	172	-4.404	-4.327	76

5.1 Sportbeleid en activering

Geen verschillen te verklaren.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting op het saldo van € 34.000 voordeel

Sportaccommodaties (€ 26.000 voordeel)

In 2024 zijn er geen aanzienlijke uitgaven gedaan voor de sportaccommodaties. Een voorbeeld hiervan is de belijning van de atletiekbaan van de atletiekvereniging Haaksbergen. Na de keuring door de atletiekbond bleek dat deze niet opnieuw belijnd hoefde te worden, terwijl dit wel verwacht en begroot was. Dit resulteert in een incidenteel voordeel binnen het budget.

Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (Neutraal)

Deze specifieke uitkering is een regeling die gemeenten tegemoetkomt bij het compenseren van de gestegen energiekosten voor openbare zwembaden in 2022 en 2023. In 2023 hebben wij een voorschot van € 622.067 ontvangen. In 2024 hebben wij inzicht gekregen in de daadwerkelijke meerkosten en hebben op basis van dit inzicht € 300.671 uitgekeerd. Het resterende bedrag van € 321.396 dient te worden terugbetaald (in 2025).

Overige verschillen € 8.000 voordeel

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Toelichting op het saldo van € 49.000 voordeel

Coöperatie de Kappen (€ 25.000 voordeel)

Op 1 juli 2024 is De Kappen officieel getransformeerd tot het Huis van Haaksbergen. Om eventuele kosten voor deze transformatie te dekken, was € 30.000,- voor 2024 begroot met als doel de vertaling van het ontwerp en plan naar aanleiding van de kadernota. Dankzij de constructieve samenwerking tussen de partijen Wijkkracht, Stichting De Kappen en de Bibliotheek Enschede-Haaksbergen zijn de kosten lager dan begroot. Hierdoor zien wij een financieel voordeel binnen dit budget.

Brede regeling combinatiefuncties (neutraal)

De discrepantie in baten en lasten onder Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie heeft betrekking op de specifieke uitkering brede regeling combinatiefunctionarissen. Het technische verschil komt voort uit lasten waar een directe baat tegenover staat. Hierdoor vallen de baten en lasten tegen elkaar weg, wat resulteert in een neutraal effect op het budget.

Muziekonderwijs (€ 20.000 voordeel)

Naast de verstrekking van subsidies voor amateurkunst, ontvangen wij een vergoeding voor uitgeleend personeel met betrekking tot het muziekonderwijs in Haaksbergen. Deze inkomsten zijn niet begroot (incidenteel), waardoor wij een voordeel zien binnen het budget voor muziekonderwijs.

Overige verschillen € 4.000 voordeel

5.4 Musea

Geen verschillen te verklaren.

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting op het saldo van € 23.000 voordeel

Dit betreffen diverse kleine verschillen van in totaal € 23.000.

5.6 Media

Geen verschillen te verklaren.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting op het saldo van € 39.000 nadeel

Groenuitgifte (€ 24.000 nadeel)

Het nadeel van € 24.000 met betrekking tot groenuitgifte is te wijten aan lagere opbrengsten uit grondverkoop dan geraamd. Hoewel er per 31 december 2024 koopovereenkomsten bij de notaris lagen met een gezamenlijke waarde van € 102.000, konden niet alle leveringsakten voor het einde van het jaar worden getekend. Hierdoor zijn de geraamde inkomsten niet volledig gerealiseerd binnen 2024.

Stichting Groot Scholtenhagen (neutraal)

De discrepantie in baten en lasten onder Openbaar groen en (openlucht) recreatie hebben voornamelijk betrekking op Stichting Groot Scholtenhagen. Het technische verschil komt voort uit lasten waar een directe baat tegenover staat. Hierdoor vallen de baten en lasten tegen elkaar weg, wat resulteert in een neutraal effect op het budget.

Overige diverse verschillen € 15.000 nadeel

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.584	3.105	5.689	4.568	1.121
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	900	-27	874	846	28
6.3	Inkomensregelingen	8.368	405	8.773	9.274	-501
6.4	WSW en beschut werk	2.570	44	2.614	2.544	70
6.5	Arbeidsparticipatie	435	585	1.020	799	220
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.441	81	1.522	1.502	21
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.699	349	3.048	3.177	-129
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.124	-310	1.814	1.879	-65
6.71C	Dagbesteding (WMO)	542	74	616	608	8
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	7	0	7	0	7
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	1.679	392	2.071	1.991	80
6.72B	Jeugdhulp behandeling	3.587	160	3.747	3.670	77
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	547	-3	544	520	23
6.73A	Pleegzorg	393	32	425	412	13
6.73B	Gezinsgericht	243	181	424	416	8
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	433	130	563	584	-22
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	159	-96	62	104	-42
6.74C	Gesloten plaatsing	524	-26	498	467	31
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	259	21	280	675	-395
6.82A	Jeugdbescherming	473	47	521	523	-3
6.82B	Jeugdreclassering	26	7	33	35	-2
Totaal		29.993	5.151	35.144	34.595	549

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	30	4.517	4.547	4.649	101
6.3	Inkomensregelingen	5.782	221	6.003	6.333	330
6.4	Begeleide participatie	566	0	566	375	-190
6.5	Arbeidsparticipatie	0	512	512	236	-276
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	3	3	4	1
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	178	15	194	198	4
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	744	744
Totaal		6.556	5.269	11.825	12.539	714

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.554	1.412	-1.142	80	1.222
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-900	27	-874	-846	28
6.3	Inkomensregelingen	-2.586	-184	-2.770	-2.941	-171
6.4	WSW en beschut werk	-2.004	-44	-2.048	-2.168	-120
6.5	Arbeidsparticipatie	-435	-73	-508	-563	-55
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.441	-78	-1.519	-1.498	21
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.520	-334	-2.854	-2.979	-125
6.71B	Begeleiding (WMO)	-2.124	310	-1.814	-1.879	-65
6.71C	Dagbesteding (WMO)	-542	-74	-616	-608	8
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-7	0	-7	0	7
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-1.679	-392	-2.071	-1.991	80
6.72B	Jeugdhulp behandeling	-3.587	-160	-3.747	-3.670	77
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-547	3	-544	-520	23
6.73A	Pleegzorg	-393	-32	-425	-412	13
6.73B	Gezinsgericht	-243	-181	-424	-416	8
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-433	-130	-563	-584	-22
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-159	96	-62	-104	-42
6.74C	Gesloten plaatsing	-524	26	-498	-467	31
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	-259	-21	-280	69	349
6.82A	Jeugdbescherming	-473	-47	-521	-523	-3
6.82B	Jeugdreclassering	-26	-7	-33	-35	-2
Totaal		-23.437	118	-23.319	-22.056	1.263

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting op het saldo van € 1.222.000 voordeel

Kinderopvang Sociaal Medische indicatie (€ 53.000 voordeel)

Sociaal medische indicatie (SMI) Kinderopvang is een vangnet om ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang, wanneer zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in staat zijn voor hun kind te zorgen. Het aantal verstrekkingen is fors gedaald ten opzichte de verwachtingen. In 2023 zijn nog 24 indicaties verstrekt, terwijl in 2024 10 indicaties zijn verstrekt. Dit heeft geresulteerd in een positief hoeveelheidseffect ter grootte van € 109.000. Daartegenover staat dat de gemiddelde indicatie in 2024 € 13.000 heeft gekost ten opzichte van € 7.800 in 2023, wat tot een nadelig prijseffect heeft geleid ter grootte van € 52.000. De hogere gemiddelde indicatiekosten wordt veroorzaakt door enerzijds de jaarlijkse indexatie en anderzijds doordat de gemiddelde indicatieduur langer was dan in eerste instantie werd verwacht.

Opvang ontheemden (€ 1.172.000 voordeel)

In de eindejaarsrapportage hebben we al een voordeel op de opvang van ontheemden gemeld van € 1.247.000. Uiteindelijk is dit voordeel uitgekomen op € 2.422.000. € 1.175.000 meer voordeel dan in de eindejaarsrapportage is opgenomen. Het voordeel bestaat voor een bedrag van € 255.000 uit een nabetaling voor het jaar 2023. Dit bedrag is ontvangen na het opstellen van de eindejaarsrapportage. Daarnaast is een voordeel van € 359.000 ontstaan doordat de vergoeding vanuit het Rijk erg ruimhartig was. De landelijke vergoeding van het Rijk was in 2024 € 61 per persoon per dag. Uit nadere berekeningen door het Rijk bleek deze vergoeding toch wat aan de hoge kant. Per 1 januari 2025 is deze daarom naar beneden bijgesteld tot € 44 per persoon per dag. Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen hebben wij in 2023 chalets aangeschaft. Conform raadsbesluit zouden deze chalets versneld worden afgeschreven in twee jaar. Het begin van afschrijvingen heeft in 2023 plaatsgevonden. Echter de accountant heeft ons erop gewezen dat dit niet conform de voorschriften is toegestaan en pas vanaf 2024 mag worden afgeschreven. Daardoor zijn de eerder geboekte

afschrijvingslasten gecorrigeerd en heeft dit geleid tot een lagere afschrijvingslast van € 561.000 dan begroot.

Maatschappelijke begeleiding (€ 32.000 nadeel)

De kosten van de maatschappelijke begeleiding zijn hoger uitgevallen, mededoor de toegekende subsidie voor het tweede half jaar van 2024 aan het Huis van Haaksbergen.

Overige verschillen: € 29.000 voordeel

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Toelichting op het saldo van € 28.000 voordeel

Uitvoeringskosten toegang Sociaal Domein (€ 13.000 voordeel)

De uitvoeringskosten zijn met € 13.000 lager uitgevallen dan werd begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er meer ambtelijke inzet vanuit de gemeente Haaksbergen heeft plaatsgevonden voor de Twentse samenwerking. Hierdoor zijn de kosten die in rekening worden gebracht door de GR Samen Twente lager uitgevallen dan in eerste instantie werd verwacht.

Huisverboden (€ 10.000 voordeel)

Een huisverbod voorziet in een noodsituatie van een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen. De uitvoering hiervan door de gemeente is een wettelijke verplichting. Jaarlijks wordt rekening gehouden met 2 opgelegde huisverboden. In het jaar 2024 is één huisverbod opgelegd, waardoor een voordeel in het resultaat is ontstaan.

Overige verschillen: € 5.000 voordeel

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting op het saldo van € 171.000 nadeel

Inkomensregeling oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) (€ 17.000 voordeel)

Deze regeling wordt voor ons uitgevoerd door de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen. Uit de meest recente cijfers vanuit de Uitvoeringsorganisatie blijkt dat het aantal inwoners met een IOAZ uitkering is gedaald. Hierdoor is een voordeel ontstaan ter grootte van € 17.000.

Loonkosten subsidie (€ 61.000 nadeel)

Op basis van de gegevens die tijdens de opstelling van de eindejaarsrapportage beschikbaar waren, was een daling van de kosten waargenomen. Hierdoor heeft in de eindejaarsrapportage een aframing van het budget plaatsgevonden. Echter in de laatste maanden van 2024 (oktober t/m december) zijn het aantal verstrekte loonkostensubsidies gestegen, wat uiteindelijk tot een nadeel van € 61.000 heeft geleid.

Bijstand aan thuiswonende personen < 65 jaar (€ 60.000 voordeel)

Tijdens de eindejaarsrapportage hebben wij u geïnformeerd over de forse stijging van het aantal bijstandsgerechtigden binnen deze groep bijstandsgerechtigden, waardoor de kosten met € 421.000 zijn bijgeraamd. Per jaareinde hebben wij geconstateerd dat dit inderdaad het geval is geweest. Op basis van de gegevens van de laatste maanden vallen in totaal de kosten € 60.000 lager uit dan eerder werd verwacht.

Algemene kosten bijstand (€ 210.000 nadeel)

Dit betreffen onder andere de kosten voor de uitvoering van de bijstandsregeling. De gemeente Haaksbergen krijgt gelden vanuit het Rijk (BUIG-budgetten) om aan bijstandsgerechtigden de

uitkering te betalen. Deze stap wordt uitgevoerd door de Uitvoeringsorganisatie. De in Haaksbergen ontvangen BUIG- budgetten worden doorbetaald aan de Uitvoeringsorganisatie. In oktober 2024 zijn de definitieve budgetten hiervoor bekendgemaakt. Deze budgetten zijn lager uitgevallen dan was geprognostiseerd in de eindejaarsrapportage.

Bijstand aan startende zelfstandigen (€ 34.000 nadeel)

Het nadeel wordt veroorzaakt door het budget met € 20.000,- naar beneden bij te stellen tijdens de eindejaarsrapportage. Dit was gebeurd op basis van rapportage van de Uitvoeringsorganisatie, waarin stond vermeld dat de prognose zal zijn dat er € 20.000 minder uitgaven zullen zijn dan begroot. Bij deze aframing was toen geen rekening gehouden met het reeds af geraamde bedrag van € 22.340 bij de eerste bestuursrapportage. Hierdoor is per jaareinde een nadeel ontstaan.

BBZ Kapitaalverstrekingen (€ 60.000 voordeel)

Op deze grootboekrekening komen invorderingen van kredietverstrekingen van het oude BBZ regime vóór 2019 terecht. Er zijn aflossingen en afdrachten rente geweest van oude kapitaalverstrekingen, wat een voordeel oplevert van € 60.000.

Overige verschillen: € 7.000 nadeel

6.4 WSW en beschut werk

Toelichting op het saldo van € 120.000 nadeel

Tijdens de eindejaarsrapportage was de verwachting dat de loonkosten met ca. € 51.000 zouden meevallen. Hierop zijn de begrote lasten naar beneden vastgesteld. Echter uit de gerealiseerde loonkosten is juist gebleken dat de loonkosten met € 61.000 hoger zijn uitgevallen ten opzichte van de herziene begroting. Hierdoor is een nadeel ontstaan ter grootte van € 120.000.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting op het saldo van € 55.000 nadeel

Inburgering Onderwijsroute (€ 64.000 nadeel)

Van het Rijk ontvangen wij voor de uitvoering van de Onderwijsroute een specifieke uitkering. De lasten die hier ten laste van kunnen worden gebracht, waren in de administratie nog niet verwerkt. Hierdoor laat de administratie momenteel een nadelig resultaat zien ter grootte van € 64.000. De lasten zullen alsnog ten laste van de specifieke uitkering worden gebracht, waardoor het nadelig resultaat komt te vervallen.

Overige verschillen: € 9.000 voordeel

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Toelichting op het saldo van € 21.000 voordeel

Wmo hulpmiddelen en woonvoorzieningen (€ 10.000 voordeel)

De in de eindejaarsrapportage verwachte lagere kosten voor woonvoorzieningen en verstrekkingen van rolstoelen hebben zich per jaareinde voorgedaan. Het geprognostiseerde voordeel is met € 10.000 (1,3%) hoger uitgevallen.

Vervoer ondersteuning maatschappelijke deelname (€ 11.000 voordeel)

Gedurende het jaar is een stijging waargenomen van het aantal vervoersbewegingen per cliënt. In de eindejaarsrapportage hebben wij u hiervoor geïnformeerd. Het nadelig effect is lager uitgevallen dan was voorzien, waardoor een voordeel van € 11.000 is geboekt ten opzichte van de laatste afgegeven begroting.

6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)

Toelichting op het saldo van € 125.000 nadeel

Wmo huishoudelijke ondersteuning – zorg in natura (€ 135.000 nadeel)

Zoals in de eindejaarsrapportage is opgenomen hebben wij gedurende het jaar een stijging in het aantal cliënten dat een beroep op huishoudelijke ondersteuning doet gezien. In de zwaarte van de afgegeven indicaties zien wij geen grote fluctuaties. De aanzienlijke stijging van het aantal cliënten ligt in lijn met de landelijke trend, die gezien wordt sinds de invoering van het abonnementstarief halverwege 2019. In de eindejaarsrapportage hebben we een lager bedrag voor de Huishoudelijke ondersteuning bijgeraamd dan op basis van de stijging van het aantal cliënten had moeten gebeuren. Dit leidt per jaareinde tot een nadeel ter grootte van € 149.000.

Overige verschillen: € 10.000 voordeel

6.71b t/m d Individuele voorzieningen (WMO)

Toelichting op het saldo van € 50.000 nadeel

In de laatste maanden van het jaar zien wij een stijging van de intensiteit bij de ondersteuningsbehoefte 2. Deze voorziening wordt ingezet voor ondersteuning bij de dagelijkse handelingen en vaardigheden. Met name in de maanden oktober en november is deze stijging waargenomen. Het aantal cliënten is hetzelfde gebleven. Daarnaast is in de laatste maanden een cliënt ingestroomd, waarvoor een verblijf moest worden geregeld met begeleiding. Dit is een relatief dure voorziening en heeft geleid tot € 14.000 aan extra kosten in de laatste paar maanden. De verhoging van de intensiteit en de instroom van een cliënt met verblijf heeft ertoe geleid dat de kosten hoger zijn uitgevallen dan in de eindejaarsrapportage was voorspeld.

6.72a t/m 6.74c Individuele voorzieningen (Jeugdhulp)

Toelichting op het saldo van € 168.000 voordeel

Persoonsgebonden Budget (PGB) Jeugd (€ 61.000 nadeel)

Het nadeel wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde hoogte van de indicatie per kind fors hoger uitvalt dan was geprognostiseerd. De gemiddelde hoogte van de indicatie is gestegen van € 8.000 naar € 14.500 per kind. Dit heeft geresulteerd in een nadelig effect van € 77.000. Daartegenover staat dat het aantal kinderen dat een voorziening krijgt vanuit een PGB is gedaald van 12 kinderen naar 10 kinderen. Dit heeft een positief hoeveelheidseffect opgeleverd ter grootte van € 16.000.

Jeugdhulp Maatwerkvoorzieningen Zorg in natura (€229.000 voordeel)

In de Eindejaarsrapportage hebben wij u geïnformeerd over een te verwachten forse stijging van de lasten. De realisatie tot en met het einde van het jaar, laat zien dat deze waargenomen stijging zich inderdaad heeft voorgedaan, echter niet in die mate. De eerder voorspelde verschuiving van begeleiding naar de zwaardere vorm van behandeling heeft zich niet in die mate voorgedaan dan eerder was verwacht.

6.81a Beschermd wonen (Wmo)

Toelichting op het saldo van € 349.000 voordeel

Indien de regionale reserve voor Beschermd Wonen de vooraf vastgestelde bovengrens bereikt heeft, krijgt de gemeente Haaksbergen een proportioneel deel van het overschot. Pas laat op 20 februari 2025 hebben wij van de centrumgemeente doorgekregen wat het voorlopige resultaat is die wij ontvangen. Dit bedrag kan echter nog wijzigen en het is pas definitief nadat de gemeenteraad van Enschede heeft ingestemd met de Jaarrekening 2024.

6.82a t/m b Jeugdbescherming- en reclassering

Geen verschillen te verklaren.

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	1.158	131	1.289	1.165	124
7.2	Riolering	3.182	-66	3.116	3.118	-2
7.3	Afval	2.290	-1	2.289	2.214	75
7.4	Milieubeheer	1.615	-10	1.605	1.954	-348
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	331	0	331	363	-32
Totaal		8.576	54	8.630	8.814	-184

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	0	115	115	-13	-128
7.2	Riolering	4.150	0	4.150	4.152	2
7.3	Afval	2.679	0	2.679	2.604	-75
7.4	Milieubeheer	584	-14	571	921	350
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	185	0	185	211	26
Totaal		7.598	102	7.700	7.876	176

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	-1.158	-16	-1.174	-1.177	-4
7.2	Riolering	968	66	1.034	1.034	0
7.3	Afval	389	1	390	390	0
7.4	Milieubeheer	-1.031	-4	-1.035	-1.033	2
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-146	0	-146	-152	-6
Totaal		-978	47	-930	-938	-7

7.1 Volksgezondheid

Geen verschillen te verklaren.

7.2 Riolering

Toelichting op het saldo van € 0.

Op het taakveld riolering is een voordeel ontstaan van € 74.000. Dit saldo wordt aan de egalisatievoorziening rioolheffing toegevoegd. Per saldo is het resultaat daarom neutraal.

Met de egalisatievoorziening rioolheffing kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de riolering voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat. Met de toevoeging van € 74.000 aan de egalisatievoorziening rioolheffing is de nieuwe stand € 1.118.000.

7.3 Afval

Toelichting op het saldo van € 0.

Op het taakveld afval is een voordeel ontstaan van € 47.000. Door dit saldo aan de voorziening afvalstoffenheffing toe te voegen, is het resultaat per saldo neutraal.

Het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing wordt aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). Met deze voorziening kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de

afvalstoffen voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een eventueel nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat. Met de toevoeging van € 47.000 aan de voorziening afvalstoffenheffing is de nieuwe stand € 1.412.000.

7.4 Milieubeheer

Toelichting op het saldo van € 2.000 voordeel

Bij de asbestsanering is zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant een verschil ontstaan van € 348.000. Het betreft hier het niet ingezette deel van een subsidie vanuit de provincie, die terugbetaald is.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Toelichting op het saldo van € 6.000 nadeel

Bij de uitgaven is een nadeel van € 25.000 ontstaan bij de GGD. Het betreft een extra kostenpost van € 25.000 door het tekort aan schouwartsen. Deze moeten nu worden ingehuurd uit andere regio's.

Het onderhoud van software Burgerzaken gaf een nadeel van € 6.000. De overige nadelen zijn € 1.000.

Bij de inkomsten hebben we € 26.000 meer ontvangen dan begroot. Het aantal begrafenissen is dit jaar toegenomen en zijn er ook diverse (natuur-)graven gereserveerd. Verder zijn de aanvragen voor asbestemmingen op de beide begraafplaatsen toegenomen.

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	1.593	229	1.822	1.757	64
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	74	-48	26	256	-230
8.3	Wonen en bouwen	2.559	-6	2.554	2.787	-233
Totaal		4.227	175	4.402	4.801	-399

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	140	121	261	194	-67
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	15	0	15	897	882
8.3	Wonen en bouwen	1.158	42	1.200	1.472	272
Totaal		1.312	163	1.476	2.563	1.088

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.453	-108	-1.561	-1.563	-3
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-59	48	-11	641	652
8.3	Wonen en bouwen	-1.402	48	-1.354	-1.315	39
Totaal		-2.914	-12	-2.926	-2.237	689

8.1 Ruimte en leefomgeving

Toelichting op het saldo van €3.000 nadeel

Gronden (€102.000 nadeel)

In de eindejaarsrapportage 2024 hebben we een opbrengst voor de verkoop van het laatste perceel binnen het plangebied Hassinkborg opgenomen. Echter heeft de overdracht eind 2024 nog niet plaatsgevonden waardoor wij hier een nadeel hebben. In 2025 zullen we deze opbrengst alsnog ontvangen.

Nutsvoorzieningen (€ 35.000 voordeel)

Doordat er meer werkzaamheden zijn uitgevoerd zijn er meer leges ontvangen.

Omgevingswet (€70.000 voordeel)

De kosten voor de implementatie van de omgevingswet zijn lastig te plannen. Hierdoor hebben we in 2024 minder uitgegeven dan verwacht.

Ruimtelijke ordening (€24.000 voordeel)

Er zijn meer inkomsten uit exploitatiebijdragen en planschadevergoedingen.

Leefbaar buitengebied, leader en NLPG (€17.000 nadeel)

In de begroting is een te ontvangen subsidie meegenomen. Alleen zijn niet alle kosten waar deze subsidie voor bedoelt is in 2024 gemaakt waardoor een deel van de subsidie mee is genomen naar 2025.

Overige verschillen (€10.000 nadeel)

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting op het saldo van €652.000 voordeel

Wissinkbrink (€635.000 voordeel)

Voor deze exploitatie zijn percelen verkocht en hierdoor hebben we een tussentijdse winstneming.

Overige verschillen (€17.000 voordeel)

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting op het saldo van €39.000 voordeel

Duurzaamheid en Energietransitie (46.000 voordeel)

Vanuit de Rijksoverheid ontvangen we sinds 2023 de subsidie CDOKE. Dit is een tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid. Deze is bedoeld voor de inhuur van personeel en diensten ten behoeve van de energietransitie. Een groot gedeelte van de kosten die we in 2024 in het kader van duurzaamheid hebben gemaakt zijn ten lasten van deze subsidie gebracht.

Overige verschillen (€7.000 nadeel)

Balans

Balans per 31 december 2024 in duizend tallen			
ACTIVA	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024
Immateriële vaste activa	1.620	1.620	1.554
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.533	1.533	1.452
- Kosten onderzoek	86	86	102
Materiële vaste activa	46.985	47.423	51.884
- Investerings met een economisch nut	19.487	19.925	24.754
<i>Waarvan activa bedrijfsgeb. nog in ontwikkeling</i>	0	0	0
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven gronden</i>	35	35	35
- Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	10.043	10.043	10.453
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	17.455	17.455	16.677
Financiële vaste activa	5.286	5.286	4.870
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	646	646
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	36	36	36
- Leningen aan:			
- Overige verbonden partijen	83	83	78
- Overige langlopende leningen u/g	4.521	4.521	4.110
Totaal vaste activa	53.890	54.328	58.308
Voorraden	1.015	1.015	388
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0
- Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	1.015	1.015	388
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	22.366	22.366	21.561
- Vorderingen op openbare lichamen	5.469	5.469	5.894
- Overige vorderingen	1.550	1.550	1.692
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd <= 1 jaar	15.288	15.288	13.733
- Rekeningcourant-verhoudingen met niet-financiële instellingen	59	59	241
Liquide middelen	432	432	481
- Kassaldi	6	6	11
- Bank- en giroaldi	426	426	470
Overlopende activa	1.153	1.153	1.479
- Nog te ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamenen	764	764	1.298
- Overige nog te ontvangen bedragen	301	301	110
- Vooruitbetaalde bedragen	88	88	70
Totaal vlottende activa	24.966	24.966	23.908
Totaal activa	78.856	79.294	82.216

Balans per 31 december 2024 in duizend tallen			
PASSIVA	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	21.740	22.307	25.157
- Algemene reserve	14.790	14.790	20.164
- Bestemmingsreserves			
- Overige bestemmingsreserves	2.039	2.039	660
- Gerealiseerd resultaat	4.911	5.479	4.333
Voorzieningen	11.371	11.241	11.609
- Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.987	2.857	3.016
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	7.315	7.315	8.368
- Onderhoudsregalisatie voorzieningen	1.069	1.069	225
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	31.732	31.732	26.831
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov fin. Instellingen	31.732	31.732	26.831
Totaal vaste passiva	64.843	65.281	63.598
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	7.730	7.730	8.801
- Crediteuren	6.270	6.270	6.403
- Overige Kasgeldleningen	0	0	0
- Bank- en giroaldi (s)	0	0	0
- Overige schulden	1.460	1.460	2.399
Overlopende passiva	6.283	6.283	9.817
- Nog te betalen bedragen	2.148	2.148	2.478
- Vooruitontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	4.044	4.044	7.290
- Overige vooruitontvangen bedragen	91	91	50
Totaal vlottende passiva	14.013	14.013	18.618
Totaal passiva	78.856	79.294	82.216

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 21 december 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van de component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercircular. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de

meicirculaire van het verslagjaar worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividend wordt verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarstukken opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals opgenomen in het controleprotocol en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk (hierna: M&O) gebruik criterium omvat:
 - o voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 maart 2025 door de raad is vastgesteld;
 - o voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt, indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium ontbreekt een M&O beleid, maar zijn tijdens de controlewerkzaamheden extra werkzaamheden verricht om dit criterium te toetsen. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 2.503.620) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

een rapporteringstolerantie van 15% (zijnde € 375.543) van de verantwoordings-grens is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemeen

Hieronder is bij diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen van derden, jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- de uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitatie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 5.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd. Met uitzondering van gronden, die worden altijd geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten en rente), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het

actief, jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven, geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening, zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering van 21 december 2016. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten op het moment vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

De afschrijvingstermijnen van activa zijn in bijlage 'afschrijvingstermijnen' opgenomen.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt het percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

0. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
1. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
2. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde (indien gewaardeerd op contante waarde). De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2024: 2%).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen, die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Met uitzondering van de voorliësvoorzieningen ten gevolge van de grondexploitatie. Deze worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Kosten in verband met geldleningen, kosten van ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen als immateriële vaste activa worden opgenomen. De opgenomen bijdragen betreffen bijdragen aan medeoverheden en particulieren. Hiermee worden initiatieven ondersteund, die bijdragen aan het welzijn in brede zin van onze inwoners. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn, die overeenkomt met de afschrijvingstermijn die gehanteerd wordt als de gemeente zelf eigenaar van het actief zou zijn.

Het boekwaardeverloop van de immateriële vaste activa is in de volgende tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

Soort immaterieel activum	Boekwaarde 01-01-2024	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bedrag Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdrage activa derden	1.533	0	0	81	0	1.452
Kosten onderzoek	86	15	0	0	0	102
Totaal	1.620	15	0	81	0	1.554

In het verleden is bijgedragen in sportaccommodaties, gemeenschapshuizen, schaatsbaan, IVN-gebouw, Pancratiuskerk en ontwikkelings-/voorbereidingskosten voor de afwaardering van de 'oude N18'. In 2024 is er voor € 15.000 aan kosten gemaakt op het voorbereidingskrediet Stepelerveld II.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, jaarlijkse afschrijvingslasten en (indien van toepassing) afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Hierbij worden de nieuwe BBV regels gehanteerd. Er wordt afgeschreven over de waarde met ingang van het jaar volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen vinden plaats op basis van de lineaire methode en zijn gebaseerd op de economische levensduur, conform de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 8 van de financiële verordening. De levensduur van gronden en terreinen is bepaald als oneindig, hierop wordt niet afgeschreven (met uitzondering van renovatie sportvelden).

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats, indien de directe opbrengst-waarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengst-waarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De materiële vaste activa worden in het volgende overzicht gespecificeerd, waarbij tevens het waarde verloop wordt toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 01-01-2024	Invester- ingen	Des investering	Afschrijving 2024	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	2.509	2.509	0	0	106	0	2.403
In erfpacht uitgegeven gronden	35	35	0	0	0	0	35
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	15.841	16.279	7.221	323	1.404	875	20.898
Machines, apparaten en installaties	911	911	532	0	213	0	1.230
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	191	191	0	0	3	0	187
Materiële vaste activa met economisch nut	19.487	19.925	7.752	323	1.725	875	24.754
Afval	84	84	0	0	21	0	63
Riolering	9.959	9.958,5	1.249	0	578	239	10.390
Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	10.043	10.043	1.249	0	599	239	10.453
Gronden en terreinen	148	148	211	0	6	0	352
Waterbouwkundige werken	0	0	0	0	0	0	0
Wegenbouwkundige werken	16.275	16.275	1.123	0	1.054	1.018	15.326
Straatverlichting en meubilair	992	992	37	0	67	0	962
Overige materiële vaste activa	41	41	0	0	4	0	37
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	17.456	17.456	1.370	0	1.131	1.018	16.678
<i>Waarvan investering MVA maatschappelijk nut voor 01-01-2017</i>	9.111	9.111	0		854	0	8.258
Totaal materiële vaste activa	46.985	47.423	10.371	323	3.455	2.132	51.884

* In boekjaar 2023 is onterecht € 438k afgeschreven op de in 2023 aangekochte chalets (bedrijfsgebouwen). Dit is in de boekwaarde per 01-01-2024 aangepast.

De activa worden onderscheiden naar activa met een economisch nut of activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Als voor de categorie activa met economisch nut heffingen of rechten gevraagd kunnen worden, is er sprake van een derde categorie: economisch nut met heffing.

Materiële vaste activa met economisch nut

Bedrijfsgebouwen

Dit betreft de investering in basisschool het Palet en investeringen in chalets voor de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne. Voor de transitiekosten voor de nieuwe chalets is een subsidie ontvangen van € 875.000.

Machines, apparaten en installaties

Het betreffen investeringen in hard- en software, speelvoorzieningen en huisvestingskosten gemeentehuis.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

De investeringen in de riolering betreffen voornamelijk investeringen conform het geldende GRP.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Gronden en terreinen

Dit betreft een investering in begraafplaatsen.

Wegenbouwkundige werken

Het betreffen investeringen in de afwaardering van de N18, herinrichting 't Kemke, Beckummerweg, Dr. Prinsstraat en de Hengelsestraat.

Straatverlichting en meubilair

In 2024 is voor de openbare verlichting geïnvesteerd in energiezuinige led verlichting.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)

Financiële vaste activa	31-12-2023	31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	646
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	36	36
Leningen aan:		
- Deelnemingen	-	-
- Overige verbonden partijen	83	78
- Overige langlopende leningen u/g	4.521	4.110
Totaal financiële vaste activa	5.286	4.870

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa weer gedurende het jaar 2024:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Afschrij- ving	Aflossing	Mutatie Debiteuren BBZ	Mutatie voorziening dubieus BBZ	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	0	0	0			646
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling	36	0	0	0			36
Leningen aan overige verbonden partijen	83	0	0	5			78
Personeelshypotheke	3.777	0	0	365			3.411
Overige langlopende leningen	745	0	0	0	264	218	699
Totaal financiële vaste activa	5.286	0	0	370	264	218	4.870

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

We bezitten aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten, Enexis Holding NV, Twence, en Twente Milieu. Door verplichte waardering tegen verkrijgingsprijs ontstaat een stille reserve, omdat de waarde in het economisch verkeer vele malen hoger ligt dan de verkrijgingsprijs (zie verder paragraaf financieringen).

Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling

Het betreft een verstrekking aan de Intergemeentelijke kredietbank (IKB). In de IKB nemen 33 regionale gemeenten deel. De IKB voorziet op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze in kredieten en bemiddelt in regeling van schulden voor personen die in financiële moeilijkheden verkeren.

Leningen aan overige verbonden partijen

Dit betreft een geldlening aan Stichting Groot Scholtenhagen, waarop in jaarlijkse termijnen wordt opgelost.

Personeelshypotheke

Leningen zijn verstrekt op grond van de woningfinancieringsregeling gemeentepersoneel (hypotheekrecht als onderpand). Vanaf 2009 worden er geen nieuwe hypotheekleningen meer verstrekt, waardoor het totaal aan uitstaande leningen jaarlijks afneemt.

Overige langlopende leningen

Aan het Stimuleringsfonds is een lening verstrekt van € 250.000. Dit bedrag heeft het Stimuleringsfonds als kapitaal voor de verstrekking van startersleningen gebruikt en is geheel ingezet in de vorm van startersleningen.

Daarnaast worden hier de debiteuren BBZ gerubriceerd. De mutaties die hier op plaatsvinden zijn nieuwe verstrekkingen (in kolom investering), aflossingen, buiten invordering stellingen en

omzettingen om niet (kolom mutatie) en bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren BBZ.

Vlottende activa

Voorraden

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie, te onderscheiden in “in exploitatie genomen complexen”. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden van de complexen over 2024 weergegeven. In dit overzicht zijn de gevormde voorzieningen verwerkt. Daarmee sluit dit overzicht aan bij de waardering op de balans. Daarna volgt een overzicht van de gevormde voorzieningen. Voor de toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Op advies van de rekenkamercommissie is de informatie over de grondexploitatie daar bij elkaar gebracht voor een beter totaaloverzicht.

Verloopoverzicht boekwaarden grondexploitatie

(bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde 31-12-2023 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toev. Voorz. grond- exploitaties	Waarde vermindering	Winst realisatie 2024	Boekwaarde 31-12-2024 incl. voorziening
Marktplan	189	63		14			239
Wissinkbrink	567	173	1.519			-636	-143
Stepelerveld	-20	0			-20		0
Brem 5	278	5		1			282
Buurse De Noor Oost	0	10					10
Boekwaarde verloop	1.015	251	1.519	15	-20	-636	388

Verloopoverzicht voorzieningen

(bedragen x €1.000)

Complex	Voorziening 31-12-2023	Bijstelling	Voorziening 31-12-2024
Marktplan	2.421	14	2.435
Brem 5	171	1	172
Totaal voorziening	2.592	15	2.607

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

(bedragen x €1.000)

<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	5.469	5.894
Overige vorderingen	1.550	1.692
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd ≤ 1 jaar	15.288	13.733
Rekeningcourant-verhoudingen met niet-financiële instellingen	59	241
Totaal	22.367	21.560

Vorderingen op openbare lichamen

(bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Debiteuren overheden	14	259
Vordering belastingdienst (BTW)	108	
Vordering belastingdienst (BCF)	5.347	5.635
Totaal vorderingen openbare lichamen	5.469	5.894

De vordering op de belastingdienst betreft de vordering op het Btw compensatiefonds (BCF) uit hoofde van compensabele Btw van € 5.635.000.

Overige vorderingen

De debiteurenpositie is na onttrekking van de vorderingen op openbare lichamen als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)

Soort vordering	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
1. Debiteuren algemeen	304	588
2. Debiteuren belastingen	713	568
3. Debiteuren bijstand	528	522
Totaal debiteuren	1.545	1.678
4. Overige vorderingen	5	13
Totaal overige vorderingen	1.550	1.691

De debiteuren zijn in de volgende tabel naar ouderdom verdeeld.

(bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Saldo 31-12-2024 totaal	In voorziening dubieuze debiteuren	Per saldo
2021	62	0	62
2022	2	0	2
2023	1.481	0	1.481
2024	62	0	62
Totaal debiteuren algemeen	588	0	588
Totaal debiteuren belastingen	568	0	568
Totaal debiteuren bijstand	816	294	522
Totaal debiteuren excl. openb. lichamen	1.972	294	1.678

Debiteuren algemeen

Er staat nog voor € 516.000 aan debiteuren open (debiteuren algemeen).

Debiteuren belastingen

De belastingen zijn opgelegd en worden geïnd door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) te Hengelo.

Debiteuren bijstand

De debiteuren bijstand zijn ontstaan uit het verstrekken van krediethypotheek, leenbijstand, terugvordering en verhaal. Deze vorderingen zijn volledig opgenomen. Dit geeft meer inzicht in de omvang van de debiteurenpositie in zijn geheel. Binnen de Participatiewet wordt uitgegaan van een hogere oninbaarheid dan bij vorderingen in het algemeen. Deze doelgroep heeft minder financiële draagkracht en biedt minder zekere verhaalsmogelijkheden. Dit resulteert in een hoge vaststelling van de voorziening voor deze debiteuren. Deze werkwijze voorkomt dat de resultaten positief beïnvloed worden door het opnemen van te hoge

vorderingen. Tevens is rekening gehouden met een terugbetaalverplichting aan het Rijk, als bepaalde vorderingen tegen de verwachting in alsnog worden geïnd.

(bedragen x € 1.000)

Vorderingen per 31 december 2024 op grond van P-wet en Bbz	Debiteuren	Voorziening Debiteuren	Saldo
Krediethypotheke	112	99	14
Bijzondere bijstand / leenbijstand	209	10	199
Minimabeleid	2	0	2
Re-integratie	0	0	0
Verhaal	22	10	12
Terugvordering	138	41	97
Terugvordering IOAW/IOAZ	2	0	2
Fraude PW	307	121	186
Loonkostensubsidie	8	0	8
Fraude IOA	0	0	0
Boete	15	13	2
Terugvordering voorschot	1	0	1
Totalen	816	293	522
Overige vorderingen P-wet	0	0	0
Totaal overige vordering	0	0	0
Totalen P-wet	816	293	522

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stalen. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 400.000 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afroaming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2024 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 13.733.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In 2024 hebben daarom geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2024 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1617,8			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	-
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.618	1.618	1.618	1.618
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	80.890			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	80.890			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag	1.618		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	-	-	-
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	-

Rekeningcourant verhoudingen met niet-financiële instellingen

De bijstandsadministratie is belegd bij de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen. De bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ) is belegd bij het ROZ. Voor de bijstandsadministratie en BBZ bestaat een rekeningcourantverhouding met de gemeente Hengelo. Er is ook een rekeningcourantverhouding met het gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT).

(bedragen x € 1.000)		
Soort rekeningcourant	31-12-2023	31-12-2024
Rekeningcourant bijstandsadministratie en BBZ en Tozo	59	241
Totaal rekeningcourant verhouding met niet financiële instellingen.	59	241

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen uitsluitend kassaldi en positieve banksaldi. Negatieve banksaldi worden onder de vlottende passiva opgenomen.

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)		
Rubriek	31-12-2023	31-12-2024
Kassaldi	6	11
Banksaldi	426	470
Totaal liquide middelen	432	481

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de gemeente.

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2024
Nog te ontvangen van Europese en Nederlandse Overheidslichamen	764	1.298
Overige nog te ontvangen bedragen	301	110
Vooruitbetaalde bedragen	88	70
Totaal	1.153	1.479

De overlopende activa zijn als volgt gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2024
Algemene Uitkering gemeentefonds	23	124
Terug te vorderen dividendbelasting	96	52
Rente KGL 4e kwartaal 2024	-	128
Tegemoetk. SEFE Energy	-	170
Omzetbelasting	114	-
Toeslagenaffaire	11	16
Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen en Rijk	243	490
Beschermde wonen 2023	395	349
Eigen bijdrage CAK	14	16
Afrekeningen ODT	44	-
Bijdrage Vloedstegenbrug	67	-
Vergoeding BAS kosten 2024	-	443
Nog te ontvangen van overige overheid	521	808
Rente leningen aan verbonden partijen	162	4
Verlenging bevoorschotting Jarabee	49	-
Verpakkingsafval BF	61	-
Overig	29	106
Nog te ontvangen van niet-overheid	301	110
Jaarabonnementen leerlingenvervoer	21	21
Verlenging bevoorschotting Jarabee	-	49
Overig	67	-
Vooruitbetaalde kosten	88	70
Totalen	1.153	1.479

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024
Algemene reserve	14.790	14.790	20.164
Bestemmingsreserves			
- overige bestemmingsreserves	2.039	2.039	660
Gerealiseerd resultaat	4.911	5.479	4.333
Totaal Eigen vermogen	21.739	22.308	25.157

*Naar aanleiding van aantal wijzigingen in de beginbalans op de materiele vaste activa en de voorzieningen, is het resultaat 2023 ook gewijzigd in de beginbalans. De wijzigingen worden bij de verschillende balansposten nader toegelicht.

De mutaties in het eigen vermogen staan hieronder weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Aard van de reserve	Saldo per 31-12-2023	Saldo per 1-1-2024	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2024
Algemene reserve vrij inzetbaar	14.790	14.790	4.911	863	400	20.164
Totaal Algemene reserve	14.790	14.790	4.911	863	400	20.164
Bestemmingsreserves						
-Budgetoverheveling	1.163	1.163		647	1.163	647
-Aankoop kunstwerken	13	13				13
-Ontheemden	863	863			863	0
Totaal Bestemmingsreserve	2.039	2.039	0	647	2.026	660
Totaal van de reserves	16.828	16.828	4.911	1.510	2.426	20.824
Bestemmingen resultaat en reserves						
-Resultaat 2023	4.911	5.479	568		4.911	0
-Resultaat 2024				4.333		4.333
Totaal Eigen vermogen	21.739	22.308	5.479	5.843	7.337	25.157

*Naar aanleiding van aantal wijzigingen in de beginbalans op de materiele vaste activa en de voorzieningen, is het resultaat 2023 ook gewijzigd in de beginbalans. De wijzigingen worden bij de verschillende balansposten nader toegelicht.

Toelichting aard en mutaties reserves

Algemene reserve vrij inzetbaar

Het resultaat over 2023 bedroeg een voordeel van € 4.911.000. Dit gehele bedrag is conform het raadsbesluit over de jaarstukken toegevoegd aan de algemene reserve. De bestemmingsreserve ontheemden is opgeheven. Het saldo is overgeboekt naar de algemene reserve. Voor een investering in het informatiemanagement is € 400.000 onttrokken uit de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves, die door de raad speciaal in het leven zijn geroepen om een bepaald doel te dienen. De raad kan deze bestemmingen wijzigen/opheffen.

Bestemmingsreserve aankoop kunstvoorwerpen

In 2024 is deze bestemmingsreserve niet ingezet voor dit doel.

Bestemmingsreserve budgetoverheveling

Er wordt conform het raadsbesluit bij de Eindejaarsrapportage 2024 € 647.000 overgeheveld naar 2025.

Bestemmingsreserve Ontheemden

Deze bestemmingsreserve is opgeheven. Het saldo is overgeboekt naar de algemene reserve.

Voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

(bedragen x €1.000)

Voorziening	31-12-2024	01-01-2024	31-12-2024
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's*	2.987	2.857	3.016
Door derden bekleemde middelen	7.315	7.315	8.368
Onderhoudsegalisatie voorziening	1.069	1.069	225
Totaal	11.371	11.241	11.609

*De balans per 1-1-2024 is aangepast voor de Voorziening verplichtingen, verliezen en risico's. Onder onderstaande tabel wordt dit nader toegelicht.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2024:

(bedragen x € 1.000)

Aard van de voorziening	Saldo per 31-12-2023	Saldo per 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo per 31-12-2024
Pensioenen wethouders*	1.993	2.158	346	0	76	2.428
De Greune	71	71	0	0	8	64
Verlofsparen*	723	427	50	20	0	458
Afronding Stepelerveld	200	200	0		134	66
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.987	2.857	396	20	217	3.016
Egalisatie riolering	5.950	5.950	1.006	0	0	6.956
Egalisatie afvalstoffen	1.365	1.365	47	0	0	1.412
Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	7.315	7.315	1.053	0	0	8.368
Onderhoud gemeentelijke panden	678	678	297	0	924	50
Wegenfonds	391	391	734	0	950	175
Voorzieningen ten behoeve van gelijkmatige verdeling van lasten over begotingsjaren	1.069	1.069	1.031	0	1.875	225
Totaal voorzieningen	11.371	11.241	2.480	20	2.092	11.609

*Zowel voor de voorziening Pensioen wethouders en voor de voorziening verlofsparen is een gewijzigde methodiek toegepast voor het bepalen van de omvang van de voorziening. In de voorziening Pensioenen wethouders is het partner pensioen per 1-1-2024 meegenomen. Voor de voorziening verlofsparen geldt dat per 1-1-2024 enkel het spaarverlof en overmatige verlof worden meegenomen in het saldo van de voorziening.

Binnen de onderhanden werken/grondcomplexen worden indien noodzakelijk voorzieningen getroffen. Deze worden aan de debetzijde van de balans (rubriek voorraden) gepresenteerd en daar ook toegelicht.

Toelichting aard en mutaties voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

Het doel is op elk moment te kunnen voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen. Voorheen lag dit tijdstip bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Binnen de nu geldende wet APPA bestaat voor wethouders ook het recht op pensioenoverdracht na afloop van de wethouders- en/of wachtgeldperiode. Het is mogelijk dat in de toekomst een externe (landelijke) pensioenregeling voor wethouders wordt voorgesteld, in welk geval alle pensioenverplichtingen ineens afgekocht moeten worden. Verder worden jaarlijks de pensioenbetalingen van voormalig bestuurders aan de voorziening onttrokken.

De aanwendungen betreffen voor een bedrag van € 76.000 pensioenbetalingen aan gepensioneerden. Deze gaan rechtstreeks ten laste van de voorziening. Dit bedrag wordt jaarlijks uit de exploitatie toegevoegd aan de voorziening.

De Greune

Voor de afwikkeling van de inrichting van De Greune, Stepelo en Hoeve is in 2018 een voorziening gevormd. In 2024 is een bedrag van € 8.000 aangewend.

Verlofsparen

Deze voorziening dient voor de dekking van toekomstige lasten, wanneer medewerkers voor een langere periode verlof opnemen. In 2024 is de voorziening geactualiseerd. Hierdoor is er € 37.000 vrijgevallen.

Egalisatievoorziening rioolbeheer

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de rioleringen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Vanuit de regelgeving, transparantie en periodieke bijstelling van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het van belang, dat in de voorziening egalisatie riolering inzicht kan worden verkregen in het onderscheid tussen onderhoud en spaarcomponent vervangingsinvesteringen.

Egalisatie, onderhoud en spaarcomponent riolering

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel voorziening	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2024
Egalisatie riolering	1.044	74	0	1.118
Kapitaalslasten vervangingsinvesteringen	4.906	932	0	5.838
Totaal	5.950	1.006	0	6.956

Afronding Stepelerveld

Voor de afwikkeling van de inrichting van de grondexploitatie Stepelerveld fase 1 is in 2023 een voorziening gevormd. In 2024 is er € 134.000 aangewend.

Egalisatievoorziening afvalstoffen

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Verder wordt het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing aan deze voorziening toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). In 2024 is er een positief resultaat van € 47.000 aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening onderhoud gemeentelijke panden

Toevoeging aan de voorziening is zoals geraamd in de Begroting 2024 en conform het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. In 2024 is er € 932.000 onttrokken uit de voorziening.

Voorziening wegenfonds

Het wegenfonds is ingesteld om te anticiperen op komende grote investeringen in onderhoud. Conform de begroting is € 734.000 aan de voorziening toegevoegd. Er is € 950.000 onttrokken uit deze voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar.

(bedragen x € 1.000)

Soort lening	Saldo 31-12-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en financiële instellingen	31.732	0	4.901	26.831
Totaal	31.732	0	4.901	26.831

De balanspositie geeft ultimo 2024 de werkelijke waarde van de schulden op dat moment aan. In 2024 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en is er voor een bedrag van € 4.901.000 afgelost. Voor 2024 is voor alle leningen 882.632 betaald aan rente. Voor een specificatie van de langlopende leningen met bijbehorende rente wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

Onder vlottende schulden zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000)		
Rubriek	31-12-2024	31-12-2024
Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	7.730	8.802
Overlopende passiva	6.282	9.742
Totaal vlottende passiva	14.012	18.544

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)		
Rubriek	31-12-2024	31-12-2024
Crediteuren	6.270	6.403
Overige schulden	1.460	2.399
Totaal kortlopende schulden	7.730	8.802

De balanspositie overige schulden per 31 december 2024 is verder gespecificeerd in de onderstaande tabel:

(bedragen x € 1.000)		
Rubricering overige schulden	31-12-2024	31-12-2024
Verplichtingen administratie sociaal domein	11	10
Sociale lasten, pensioenen en loonbelasting	946	1.110
Schulden aan overheden	495	1.279
Overige kortlopende schulden	8	1
Totaal overige schulden	1.460	2.399

De verplichtingenadministratie sociaal domein betreffen met name declaraties Jeugd en Wmo die al wel in december 2024 verwerkt zijn, maar pas betaald in januari 2024. De declaraties voor Jeugd en Wmo gaan niet via de crediteurenadministratie en staan daarom als overige schuld.

De schuld aan overheden bestaat voor het grootste gedeelte uit een schuld in verband met het in de toekomst moeten terugbetalen aan het Rijk van BBZ- en TOZO-kredieten, nadat deze door de debiteuren aan ons zijn afgelost. Voor BBZ geldt een terugbetalingspercentage van 75% en voor TOZO van 100%.

Waar wij onder de financiële activa de debiteuren waarderen (na vermindering van de een voorziening dubieuze debiteuren BBZ), nemen wij hier het terug te betalen bedrag (naar rato) op.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn te onderscheiden in:

(bedragen €1.000)

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2024
Nog te betalen bedragen	2.148	2.478
Vooruitontv. bedragen van overheidslichamen	4.044	7.290
Overige vooruitontvangen bedragen	91	50
Totaal overlopende passiva	6.283	9.817

De in de balans opgenomen nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2024
Rente leningen	200	197	200	-	197
NTB facturen greenchoice	-	233	-	-	233
Doorgeschoven BTW samen twente	42	56	42	-	56
NTB Inzet mensen 2023 GR Samen Twente	73	35	73	-	35
NTB Afwikkeling Bbz 2004	-	57	-	-	57
NTB Brede SPUK GALA 2024	-	115	-	-	115
NTB werkcoach SWB 2024	-	72	-	-	72
NTB Fee Overname Werknemer	-	272	91	-	181
NTB RAET Wierden	-	50	-	-	50
NTB Gas Vattenval 2024	-	29	-	-	29
NTB Subs. De kappen Q3+Q4	-	159	-	-	159
NTB Externe inhuur december	-	60	-	-	60
NTB declaraties JW en WMO 2024	-	58	-	-	58
Gem Hengelo bijdrage sms december	-	132	-	-	132
Gem Hengelo bijdrage sms oktober	-	137	-	-	137
Gem Hengelo bijdrage sms november	-	132	-	-	132
NTB Budgetsubsidie 3e+4e kwartaal De kappen	-	83	-	-	83
NTB Portuur Subsidie (20%) Ventilatie in scholen	-	60	-	-	60
Mediant Inloopvoorziening ZIENS 2024	-	25	-	-	25
SVB Afrekening prognose PGB 2024	-	36	-	-	36
OZJT Verrekening Inzet in Kind 2024	-	49	-	-	49
NTB subsidie Wijkkracht	-	158	-	-	158
Overige nog te betalen (< € 25.000 per post)	363	363	363	-	363
Afrekening ODT	53	-	53	-	-
Doorgeschoven BTW GBTwente	27	-	27	-	-
NTB NPO-Subsidie 2023	40	-	40	-	-
Afrekening Greenchoice Energie openbare verlichtin	191	-	191	-	-
Riolering	30	-	30	-	-
NTB AV Dagopvang Livio 2023	54	-	54	-	-
NTB WMO en JW 2023	560	-	560	-	-
Gecorrigeerde nabetaling onderzoek reële tarieven	246	-	246	-	-
Afrekening rijksbijdrage GOAB 2018-2022	61	-	61	-	-
NTB asbestsanering	151	-	151	-	-
Voorlopige eindafrekening Beschikbaarheidsvoorzier	6	-	6	-	-
NTB afrekening gas 2023	39	-	39	-	-
NTB Kerstattenties 2023	12	-	12	-	-
Nog te betalen bedragen	2.148	2.569	2.239	-	2.478

De in de balans opgenomen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overheidslichamen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2024
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2022	76	-	-	-	76
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2023	112	-	-	112	-
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2024	-	104	-	-	104
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2023	57	-	-	57	-
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2022	62	-	-	-	62
Rijk - Specifieke uitkering ventilatie in scholen	398	-	398	-	-
Rijk - Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbe	220	330	120	-	430
Rijk - Specifieke uitkering NPO middelen 2021-2023	72	-	65	-	7
Rijk - Specifieke uitkering verkeersveiligheid	184	-	-	-	184
Rijk - Specifieke uitkering Energiearmoede	286	-	274	-	12
Rijk - Rijksbijdrage inburgering	313	533	259	-	587
Rijk - Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie	987	1.458	-	-	2.445
Rijk - Specifieke uitkering Lokaal preventieakkoord 20	19	-	-	19	-
Rijk - Tijdelijke regeling klimaat- en energiebeleid (CI	247	544	683	-	108
Rijk - Specifieke uitkering meerkosten energie openb	622	-	301	-	321
Rijk - Specifieke uitkering vermindering overlast	7	24	69	-39	-
Rijk - specifieke uitkering brede gala	81	409	368	122	-
Rijk - Specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang ontheemden	-	75	-	-	75
Rijk - Specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	220	-	-	220
Rijk - Specifieke uitkering digitale overheden	-	24	24	-	0
Vooruitontvangen Zoutwinning	-	216	116	-	100
Subsidie voorverkenning Buurse	-	55	17	-	38
Sub Project cultuurmakelaar 2025+2026	-	12	-	-	12
VO subsidie gedragsbeïnvloeding 2024	-	80	26	-	54
Algemene uitkering gemeentefonds	302	-	-	302	-
Voedstegenbrug	-	4.163	1.711	-	2.452
Overige overlopende passiva		3			3
Vooruitontv. bedragen van overheidslichamen	4.044	8.251	4.431	573	7.290

De in de balans opgenomen overige vooruitontvangen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2024
VO subsidie project bushalte Kolenbranderweg	29	-	29	-	-
VO subsidie Verkeersveiligheid	31	-	31	-	-
Correctie vanuit debiteuren	31	-	31	-	-
Samen Twente subsidie Bijdrage Twente Koers	-	50	-	-	50
Overige vooruitontvangen bedragen	91	50	91	-	50

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen, waaraan de gemeente in toekomstige jaren is gebonden, maar die niet uit de balans zelf blijken. Het gaat daarbij om garantstellingen, en verplichtingen die in de komende jaren leiden tot een te betalen bedrag, waarbij het te betalen bedrag **niet** afhankelijk is van de mate van de nog te leveren prestatie. Zoals onder andere langlopende huur- of leaseverplichtingen, lumpsum contracten, meerjarige rentelasten uit langlopende geldleningen en wachtgeldverplichtingen.

Hoewel de meerjarige contractuele verplichtingen in beginsel zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting, beperken deze verplichtingen de beleidsvrijheid van de gemeenteraad en dat is de voornaamste reden dat ze in deze toelichting zijn opgenomen.

De staat van langlopende geldleningen met daarop van toepassing zijnde rentepercentages is opgenomen in de paragraaf Financiering. Hieronder vermelden wij de overige niet uit de balans blijken verplichtingen met een waarde van meer dan € 25.000.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente kent gewaarborgde geldleningen. Deze zijn verstrekt aan verenigingen en stichtingen, die een investering doen die past binnen de beleidsdoelen van de gemeente en die zelf onvoldoende garantievermogen bezitten om middelen aan te trekken. Voor deze leningen staat de gemeente in eerste lijn garant.

De gemeente staat tevens garant voor leningen die woningbouwstichtingen hebben aangetrokken. De gemeente heeft een achtervangfunctie voor het geval het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) onvermogen wordt. We spreken hier van een tweedelijns borgstelling.

De verstrekte waarborgen zijn als volgt gespecificeerd:

Staat van gegarandeerde geldleningen

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Restant leningen per 31-12-2023	Door gemeente gewaarborgd	Restant leningen per 31-12-2024	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	St. gem. huis St. Isidorushoeve	€ 186.050	€ 12.572	€ 12.572	-	-	100% Via BNG
2	St. Accommodatie Buurse	€ 235.000	€ 60.950	€ 60.950	€ 46.892	€ 46.892	100% Via BNG
3	Haaksbergse schutterij	€ 75.000	€ 50.000	€ 25.000	€ 45.000	€ 22.500	50% met WFS
4	Stichting APH (HSC)	€ 270.000	€ 108.000	€ 108.000	€ 99.000	€ 99.000	100% Via BNG
5	SV Bon Boys	€ 185.000	€ 128.291	€ 64.146	€ 114.208	€ 57.104	50% met WFS
6	HHC Haackey	€ 267.000	€ 189.125	€ 94.563	€ 156.996	€ 78.498	50% met WFS
7	Museum Buurtspoorweg	€ 350.000	€ 350.000	€ 175.000	€ 350.000	€ 175.000	100% Via BNG
8	Tennis & Padel Veldmaat	€ 135.000	€ 135.000	€ 67.500	€ 135.000	€ 67.500	50% met WFS
Totaal garantstelling eerste in borgrangorde		€ 1.703.050	€ 1.033.938	€ 607.730	€ 947.096	€ 546.494	
9	Woningbouwverenigingen via WSW	€ 20.397.000	€ 20.198.730	€ 10.099.365	€ 20.158.520	€ 10.079.260	50% met Rijk
Totaal garantstelling tweede in borgrangorde		€ 20.397.000	€ 20.198.730	€ 10.099.365	€ 20.158.520	€ 10.079.260	
Totaal garantstelling		€ 22.100.050	€ 21.232.667	€ 10.707.095	€ 21.105.616	€ 10.625.754	

Tot en met het boekjaar 2024 zijn geen bedragen betaald wegens verleende borgstellingen.

Contractuele verplichtingen

Per 31 december 2024 waren de meerjarige contractuele verplichtingen die doorlopen in 2025 en verder:

Soort verplichting	Leverancier	Looptijd contract	Verplichting jaarlijks ca.
Brandverzekering	Willis Towers Watson	2025	€ 114.729
Elektriciteit	Greenchoice	2025	€ 200.000
Gas	Vattenfal	2026	€ 120.000
Schoonmaak gemeentehuis	CSU	2026	€ 2.121
Vastgoedbeheer	Hanab (hiervoor: Homij)	2028	€ 53.945
Exploitatie zwembad "de Wilder"	Optisport Haaksbergen	2024	€ 606.171
Afvalinzameling	Twente Milieu	2025	€ 820.380
Aansprakelijkheidsverzekering voor Gemeenten (AVG)	Melior	2026	€ 35.953

Uitkerings- en wachtgeldverplichtingen

Er is sprake van uitkeringsverplichtingen aan vertrokken medewerkers en wachtgeld-verplichtingen aan een teruggetreden burgemeester en voormalige wethouders. Hieruit zijn kosten te verwachten. Onderstaande kosten zijn gebaseerd op de verwachte kosten. De kosten zijn/worden in het meerjarenperspectief opgenomen.

Uitkerings-, uitbestedings- en wachtgeldverplichtingen

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	2025	2026	2027	2028	2029-2033
Ambtenaren/medewerkers	110	110	110	110	549
Wethouders	368	230	230	38	0
Burgemeester	161	116	68	0	0
Totaal	638	456	408	148	549

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.507.010. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag €3.002.219 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.507.010. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.605.524 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen zijn:

Onrechtmatig voorwaardencriterium

Onrechtmatig subsidies	€ 222.321
Onrechtmatig inhuur	€ 15.698
Onrechtmatig reguliere inkoop	€ 184.335
	€ 422.354

Onrechtmatig begrotingscriterium

Overschrijdingen van de lasten	€ 2.579.865
	€ 2.579.865

Totaal onrechtmatigheden

€ 3.002.219

Rechtmatigheid 2023

Wij hebben met het inzicht van vandaag geconstateerd dat wij bij het afgeven van het rechtmatigheidsoordeel 2023 de afspraken tussen college en raad over het tijdig melden van begrotingsafwijkingen (onderschrijding van de lastenbegroting en onder- en overschrijding van de batenbegroting) onvoldoende geformaliseerd hebben. Deze afspraken waren destijds echter informeel wel bekend en daar is ook naar gehandeld. Inmiddels zijn in 2024 de betreffende afspraken geformaliseerd in de Financiële Verordening die door het raad is vastgesteld. Onze conclusies t.a.v. het rechtmatigheidsoordeel 2023 zijn voor de behandeling van deze jaarrekening al aan de raad gemeld en besproken.

Bijlage Financiële overzichten

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel hebben wij de mutaties in de reserves opgenomen en aangegeven aan welk programma de reserve is gerelateerd.

(bedragen x € 1.000)

Realisatie reserves 2024				
Programma	Baten (Onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
0. Bestuur en ondersteuning				
Algemene reserve	400		5.774	
Bestemmingsreserve	1.163		647	
1. Veiligheid				
Algemene reserve				
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Algemene reserve				
3. Economie				
Algemene reserve				
4. Onderwijs				
Algemene reserve				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve				
6. Sociaal domein				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve	863			
7. Volksgezondheid en milieu				
Algemene reserve				
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Algemene reserve				
Totalen	2.426	0	6.421	0

Overzicht aanwending onvoorzien

Aanwending van de post onvoorzien is aan de orde als voldaan wordt aan de eisen van de drie O's: de geplande uitgave moet onvoorzienbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. In 2024 is geen uitgave gedaan op de post onvoorzien.

Overzicht onvoorzien

(bedragen x € 1.000)

Soort algemeen dekkingsmiddel	Primitief	Begroot		Werkelijk	Saldo
		Begrotings- wijziging	Begroot na wijziging		Begroot- werkelijk
Onvoorzien	40	0	40	0	40
Totaal onvoorzien	40	0	40	0	40

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording geven wij in de jaarstukken inzicht in de begrotingsoverschrijdingen. Uitgangspunt bij het begrotingscriterium is dat alle overschrijdingen van de lasten en op de kredieten onrechtmatig zijn. Ook onderschrijdingen van de baten kunnen leiden tot onrechtmatigheden wanneer deze niet tijdig zijn gemeld. Het begrip tijdigheid heeft nadere invulling gekregen in de financiële verordening.

Indien een overschrijding de verantwoordingsgrens overschrijdt, wordt in de paragraaf bedrijfsvoering nadere uiting gegeven over de aard van de overschrijding en in hoeverre de overschrijding wel of niet past binnen het door de raad vastgestelde beleid.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Omschrijving	Totaal begroot	Werkelijk	Restant	Overschrijding
Programma 0	Bestuur en Ondersteuning	17.343	18.194	-851	-851
Programma 1	Veiligheid	2.606	2.606	1	-
Programma 2	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.032	4.337	-306	-306
Programma 3	Economie	897	953	-56	-56
Programma 4	Onderwijs	3.002	3.514	-512	-512
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	5.480	5.753	-273	-273
Programma 6	Sociaal domein	35.144	34.595	549	-
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	8.630	8.814	-184	-184
Programma 8	Volkshuisvesting en ruimtelijke o	4.402	4.801	-399	-399
Totaal		81.537	83.567	-2.030	-2.580

Toelichting

Programma 0 Bestuur en ondersteuning (totale lastenoverschrijding € 851.000)

Voorziening pensioenen wethouders

De gemeente heeft een voorziening opgenomen voor de pensioenen van (oud-)wethouders. De hoogte van deze voorziening wordt jaarlijks herzien op basis van actuariële berekeningen, waarbij de rekenrente een belangrijke rol speelt.

In 2024 is de rekenrente gedaald van 3,16% (2023) naar 2,325%. Een lagere rekenrente betekent dat toekomstige pensioenverplichtingen tegen een lagere disconteringsvoet contant worden gemaakt, waardoor de benodigde voorziening stijgt met € 287.000.

Daarnaast is gebleken dat het partnerpensioen niet was meegenomen in de oorspronkelijke berekeningen, wat heeft geleid tot een extra dotatie van € 224.000 aan de voorziening.

Om aan deze verplichting te voldoen, is een extra dotatie van € 531.000 aan de voorziening noodzakelijk. Dit zorgt voor een nadelig effect op het saldo binnen het taakveld Bestuur.

Burgerzaken (financieel-technische wijziging financiële administratie paspoorten)

De lastenoverschrijding binnen Burgerzaken is toe te schrijven aan de leges met betrekking tot de paspoorten. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een financieel-technische wijziging in de financiële administratie. Tegenover deze lasten staan directe baten, namelijk de gegenereerde inkomsten uit de paspoorten.

Salariskosten organisatie (uitleen en onttrekking voorziening verlofsparen)

De lastenoverschrijding met betrekking tot de salariskosten van de organisatie is voornamelijk toe te schrijven aan de uitleen van personeel. In 2024 hebben wij € 131.000 aan inkomsten gegenereerd door de uitleen van personeel. Voor deze uitleen hebben wij (tijdelijk) personeel aangenomen. Hierdoor vallen de gegenereerde baten en de lasten tegen elkaar weg, hetgeen resulteert in een neutraal effect op het budget.

Programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat (totale lastenoverschrijding € 306.000)

Deze overschrijding komt hoofdzakelijk door een afrekening energie die we onterecht hadden afgeboekt in de eindejaarsrapportage. Daarnaast hebben we meer schades aan de lichtmasten gehad, hier staat een directe opbrengst tegenover vanuit de verzekering.

Programma 3 economie (totale lastenoverschrijding € 56.000)

De lastenoverschrijding voor programma 3 komt door diverse niet begrote uitgaven en gestegen energielasten voor de markt.

Programma 4 onderwijs (totale lastenoverschrijding € 512.000)

De lastenoverschrijding binnen programma 4 heeft zich voorgedaan in taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting. Hier is een lastenoverschrijding geconstateerd ter grootte van € 731.000. De overschrijding heeft een tweetal oorzaken die hieronder worden beschreven:

Overschrijding kapitaallasten voormalige BS De Weerd (€ 333.000)

Dit heeft te maken met een versnelde afschrijving die heeft plaatsgevonden op de restboekwaarde van de voormalige Basisschool De Weerd. Op 17 december 2024 heeft het College besloten om deze locatie eerder te slopen i.v.m. de plaatsing van chalets ten behoeve van de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Gezien het tijdspad had in het jaar 2024 geen begrotingswijziging meer kunnen worden gemaakt.

Overschrijding lasten SPUK Ventilatie in scholen (€ 398.000)

Dit betreft de subsidie die aan het Assink Lyceum is verstrekt voor de aanpak van de ventilatie binnen de school. Tegen de lasten staan voor hetzelfde bedrag baten uit een van het Rijk ontvangen specifieke uitkering. Het project is inmiddels afgerond.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie (totale lastenoverschrijding € 273.000)

Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden

Deze specifieke uitkering is een regeling die gemeenten tegemoetkomt bij het compenseren van de gestegen energiekosten voor openbare zwembaden in 2022 en 2023. In 2023 hebben wij een voorschot van € 622.067 ontvangen. In 2024 hebben wij inzicht gekregen in de daadwerkelijke meerkosten en hebben op basis van dit inzicht € 300.671 uitgekeerd. Het resterende bedrag van € 321.396 dient te worden terugbetaald (in 2025).

Programma 7 volksgezondheid en milieu (totale overschrijding € 184.000)

De overschrijding is met name ontstaan vanwege kosten voor asbestsanering. Hiertegenover staat een zelfde bedrag aan subsidie vanuit de provincie.

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (totale overschrijding € 399.000)

De lastenoverschrijding op programma 8 hebben de volgende oorzaken:

- Voor de spuk energiearmoede zijn de uitgaven en inkomsten niet begroot. Alle uitgaven worden gedekt door de subsidie die we hebben ontvangen en is hierdoor saldo neutraal.
- Kosten grondexploitaties, hier zijn geen kosten voor begroot. We hebben een aantal lasten geboekt, hier staat in 2024 ook een winstneming tegenover. Per saldo hebben we hier een voordeel.

Algemene dekkingsmiddelen

Conform de BBV wordt in de jaarstukken een overzicht algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Voor de verschillen tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar het hoofdstuk 'verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

(bedragen x € 1.000)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Prim.begr. 2024	Begroting na wijz 2024	Realisatie 2024
Ongebonden lokale heffingen programma 0	7.182	7.574	7.722	7.732
Ongebonden lokale heffingen programma 3	192	213	256	248
Algemene uitkeringen	46.302	47.698	49.677	50.221
Dividenden	741	359	367	367
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal	54.417	55.844	58.022	58.568

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Haaksbergen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor de gemeente Haaksbergen is € 233.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de

omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Overzicht bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

(bedragen in €)

Gegevens 2024 (Bedragen in euros)	R. Toet	C. Mensink	R. Meinen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Vervangend gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 30/09	01/09 – 01/11	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.376	13.827	96.091
Beloningen betaalbaar op termijn	15.346	2.411	15.627
<i>Subtotaal</i>	<i>111.722</i>	<i>16.239</i>	<i>111.718</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	174.271	38.940	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	111.722	16.239	111.718
Gegevens 2023 (Bedragen in euros)	R. Toet	G. Raaben	R. Meinen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	20/09 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	117.872	98.377	25.795
Beloningen betaalbaar op termijn	19.539	15.685	4.189
<i>Subtotaal</i>	<i>137.411</i>	<i>114.062</i>	<i>29.984</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000	62.928
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	137.411	114.062	29.984

Overzicht bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

(bedragen in €)

Bedragen x € 1	Martin Broers
Functiegegevens	Interim gemeentesecretaris
Kalenderjaar	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	4-11 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	248
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 61.600
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 54.808
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 34.816
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 34.816
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 34.816
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde	

- Er zijn geen onverschuldigde betalingen gedaan aan topfunctionarissen binnen de gemeente. Hierdoor is er geen balanspost voor een vordering opgenomen en gemotiveerd.
- Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen, die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er verder geen functionarissen met een dienstbetrekking, die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel hebben wij de incidentele baten en lasten per programma samengevat. Voor het beoordelen van de incidentele baten en lasten, die uiteindelijk bepalend zijn voor het berekenen van het structurele begrotingssaldo, volgen we de notitie van de commissie BBV.

Incidentele lasten en baten per programma

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Prim. Begroting (a)	EJR 2023 (b)	1e Berap 2024 (c)	EJR 2024 (d)	Wijziging HAL	Begroting na wijziging (a+b+c+d = e)	Verschillen jaarrekening (f)	Waarvan structureel (g)	Waarvan incidenteel (f - / - g = h)	Werkelijk incidenteel (e + h)
Baten										
0 Bestuur en ondersteuning	510		100	1.586		2.196	1.287		1.287	3.483
1 Veiligheid						0	0		0	0
2 Verkeer, vervoer en waterstaat				81		81	75	-60	135	216
3 Economie				72		72	-36	-30	-6	66
4 Onderwijs			346			346	296		296	642
5 Sport, cultuur en recreatie		162	244	-1		405	349		349	754
6 Sociaal domein		180	512	4.659		5.352	714		714	6.065
7 Volksgezondheid en milieu		114		-11		102	176		176	278
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	463	468		-23		909	1.088		1.088	1.996
Totaal incidenteel saldo baten	973	924	1.201	6.363	0	9.461	3.949	-90	4.039	13.500
Lasten										
0 Bestuur en ondersteuning	899		248	304	15	1.451	851		851	2.302
1 Veiligheid	139			-4		136	-1		-1	135
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	168			-446		-278	306		306	28
3 Economie	70			13		83	56		56	139
4 Onderwijs			399	-150	385	249	512	-83	595	843
5 Sport, cultuur en recreatie	245	162	244	-46		604	273		273	877
6 Sociaal domein	279	180	747	3.103		4.309	-549	-152	-397	3.912
7 Volksgezondheid en milieu	54	114	57	-116		109	184		184	292
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	949	468		124	10	1.551	399		399	1.950
Totaal incidenteel saldo lasten	2.803	924	1.695	2.781	410	8.213	2.030	-235	2.265	10.478
Saldo incidenteel	-1.830	0	-493	3.582	-410	1.248			1.774	3.022
Saldo totaal	381	391	-1.354	3.405	-410	2.413	1.919		1.919	4.333
Saldo structureel	2.211	391	-860	-176	0	1.165		145	145	1.310

Deze tabel kan aangesloten worden op de vastgestelde begroting en bestuursrapportages:

- Begroting 2024-2027 pagina 111
- Eindejaarsrapportage 2023 pagina 28
- Eerste bestuursrapportage 2024 pagina 16
- Eindejaarsrapportage 2024 pagina 33

De verschillen jaarrekening zijn op basis van het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' onderverdeeld in incidenteel en structureel. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. De structurele verschillen zijn:

Programma 2

Baten €60.000 nadeel

- Wegen en onderhoud: € 60.000 nadeel

Programma 3

Baten €30.000 nadeel

- Exploitatie Stepelerveld: € 30.000 nadeel

Programma 4

Lasten €83.000 voordeel

- Openbaar onderwijs € 11.000 voordeel
- Leerlingenvervoer € 16.000 voordeel
- Reguliere peuteropvang € 25.000 voordeel
- Lagere energielasten € 31.000 voordeel

Programma 6

Lasten €152.000 voordeel

- Kinderopvang Sociaal medische indicatie € 53.000 voordeel
- Schuldhulpverlening € 16.000 nadeel
- WMO hulpmiddelen en woonvoorzieningen € 10.000 voordeel
- Vervoer ondersteuning maatschappelijke deelname € 11.000 voordeel
- WMO huishoudelijke ondersteuning – zorg in natura € 135.000 nadeel
- Jeugdhulp Maatwerkvoorzieningen Zorg in natura € 229.000 voordeel

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			0	2	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12
			€0	€ 2.025			€4.000
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18
			€0	€12.920	€0	€6.936	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24
			€12.348	€24.348	€0	€ 0	€16.348

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 1.200	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 23.642	€ 0	1	59	13	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05
			€ 107.134	€ 0	€ 13.328	€ 0	€ 220.867	€ 430.646
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
			1					
			2					
			100					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 65.189	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 72.349	€ 7.160	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
			2					
			10					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t Indicator: D23/06
			1 SB230160	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 0	€ 220.000	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 0
			2					
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Nee					
			2					
			100					

IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060158 Gemeente Haaksbergen	IENW/BSK-2023/377838	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060158 Gemeente Haaksbergen	IENW/BSK-2023/377838	Nee			
			2					
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 060158 Gemeente Haaksbergen	IENW/BSK-2023/377838	053HA-1 Sterkerstraat en omgeving Haaksbergen	Nee		
			2		053HA-2 Parallelweg Haaksbergen	Nee		
			3		053HA-3 Brink en omgeving Haaksbergen	Nee		

IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 88.510	€ 44.255	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
			1 318 Verbreden van fietspaden aantal in Meters	Nee	0	nvt	
			2 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) aantal in Meters	Nee	0	nvt	
			3				
			4				
			50				

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 4.693.032	€ 27.283	€ 100.369	€ 301	€ 70.096	€ 3.166
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 13.912	-€ 2.491	€ 0	€ 856.306	€ 7.423	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 115.553	€ 59.934	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.535	€ 63.309	€ 1.323	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.896	€ 618	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 17.921	€ 574	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 1.535	€ 100.125	€ 2.515	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
			6 Totaal	0	0	N.v.t.			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19						
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0						
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0						
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0						

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 245.126	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>
			€ 13.688	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende uitkering <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>			
			€ 81.269	€ 92.074			
			Activiteiten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>
			1.3 Onderhoud	€ 37.139	€ 37.139	€ 0	€ 0
			2.1 Aankoop	€ 9.796	€ 0	€ 9.796	€ 0
			2.3 Beheer en exploitatie	€ 18.679	€ 0	€ 18.679	€ 0
			4 Effect btw-mengpercentage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5.1.1 Nieuwbouw	€ 26.460	€ 26.460	€ 0	€ 0

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)						
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03						
			€ 0	€ 7.803	Ja						
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06			
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 17.986	€ 39.573	€ 70.001	Ja	Ja			
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 123.131	€ 126.330	€ 214.685	Ja	Ja			
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 27.670	€ 12.618	€ 33.858	Ja	Ja			
			4 Kansrijke Start	€ 22.136	€ 4.513	€ 20.442	Ja	Ja			
			5 Mentale Gezondheid	€ 6.918	€ 1.389	€ 7.331	Ja	Nee			
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 24.211	€ 6.519	€ 26.519	Ja	Nee			
			7 Valpreventie	€ 65.717	€ 51.602	€ 92.170	Ja	Nee			
			8 Leefomgeving	€ 13.835	€ 15.505	€ 26.155	Ja	Nee			
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.459	€ 1.285	€ 3.895	Ja	Nee			
			10 Versterken sociale basis	€ 49.806	€ 56.525	€ 95.323	Ja	Nee			
			11 Mantelzorg	€ 13.835	€ 13.741	€ 24.366	Ja	Nee			
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 13.835	€ 14.275	€ 24.892	Ja	Nee			
			13 Welzijn op recept	€ 13.143	€ 12.914	€ 20.218	Ja	Ja			
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.459	€ 3.403	€ 6.723	Ja	Nee			
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 10.100	€ 7.634	€ 15.532	Ja	Nee			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)								
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07								
			Nee								
			VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
						Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
						1 SUVIS21-01731698	€ 398.088	€ 398.088		Voorgaand jaar was in de SiSa-bijlage aangegeven dat het Assink Lyceum nog geen aanvang had gemaakt, omdat toen gesprekken gaande waren tussen het schoolbestuur en de gemeente over de (versnelling) van een nieuwbouwlocatie.	Nee
						2			Nee		
						100					
						Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
						Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
1 SUVIS21-01731698	Ja	n.v.t.									
2											
100											

VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
		1	030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 50.192	€ 0	0	1
		2						
		3						
		4						
		5						
		Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09				
		1	030004 Provincie Overijssel	93	Ja			
		2						
		3						
		4						
		5						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06	
		4	€ 207.996	€ 581.996	0	€ 66.370	€ 81.370	
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09				
		0	€ 0	€ 0				
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
		Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15	
		0	0	0	0	0	4	

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
1	2	100	LAI24-03759752	€ 0	0	0	0	€ 0
1	2	100	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			€ 0	€ 0	Nee			
1	2	100						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
1	2	100	€ 177.590	€ 348.384	€ 156.881	€ 895.156	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
1	2	100	€ 3.951.885	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 170.693
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 7.544	€ 3.780	€ 4.126.342	€ 11.848.395	

M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
		Aard controle R Indicator: M24/01	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/03	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/04	
		€ 69.188	€ 86.803	Ja	n.v.t.	

De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten / Lasten	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	Baten	0	0	0	-39	39
0.1	Bestuur	Lasten	1.519	-17	1.501	1.963	-462
	Bestuur - Totaal		-1.519	17	-1.501	-2.002	501
0.2	Burgerzaken	Baten	372	0	372	539	-167
0.2	Burgerzaken	Lasten	644	21	665	807	-142
	Burgerzaken - Totaal		-272	-21	-293	-268	-25
0.3	Gebouwen en gronden	Baten	80	0	80	107	-27
0.3	Gebouwen en gronden	Lasten	117	-4	113	135	-22
	Gebouwen en gronden - Totaal		-37	4	-34	-28	-5
0.5	Treasury	Baten	145	372	517	552	-35
0.5	Treasury	Lasten	163	409	572	575	-3
	Treasury - Totaal		-17	-37	-54	-23	-32
0.61	OZB woningen	Lasten	0	0	0	0	0
	OZB woningen - Totaal		0	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	Lasten	0	0	0	0	0
	OZB niet-woningen - Totaal		0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	Baten	0	0	0	1	-1
0.63	Parkeerbelasting	Lasten	0	0	0	0	0
	Parkeerbelasting - Totaal		0	0	0	1	-1
0.64	Belastingen Overig	Baten	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen Overig	Lasten	631	-71	561	514	46
	Belastingen Overig - Totaal		-631	71	-561	-514	-46
0.7	Algemene uitkering	Lasten	0	0	0	0	0
	Algemene uitkering Totaal		0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	Baten	20	0	20	10	10
0.8	Overige baten en lasten	Lasten	72	62	133	155	-22
	Overige baten en lasten - Totaal		-52	-62	-113	-146	32
0.11	Resultaat baten en lasten	Baten	0	0	0	0	0
0.11	Resultaat baten en lasten	Lasten	0	0	0	0	0
	Resultaat baten en lasten - Totaal		0	0	0	0	0
	Totaal programma Bestuur en ondersteuning		-2.529	-28	-2.555	-2.979	423
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Lasten	1.893	-4	1.889	1.890	-1
	Crisisbeheersing en Brandweer - Totaal		-1.893	4	-1.889	-1.890	1
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Baten	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Lasten	856	-139	717	716	1
	Openbare orde en Veiligheid - Totaal		-856	139	-717	-716	-1
	Totaal programma Veiligheid		-2.749	142	-2.606	-2.606	-1

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten / Lasten	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer, wegen en water	Baten	115	52	167	228	-61
2.1	Verkeer, wegen en water	Lasten	4.347	-437	3.910	4.233	-323
	Verkeer, wegen en water - Totaal		-4.232	489	-3.743	-4.005	262
2.2	Parkeren	Baten	0	0	0	5	-5
2.2	Parkeren	Lasten	40	0	40	40	0
	Parkeren - Totaal		-40	0	-40	-35	-5
2.5	Openbaar vervoer	Baten	36	29	65	75	-9
2.5	Openbaar vervoer	Lasten	54	27	81	65	17
	Openbaar vervoer - Totaal		-18	1	-16	10	-26
	Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		-4.289	490	-3.799	-4.030	231
3.1	Economische ontwikkeling	Baten	74	-36	38	40	-2
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	551	-65	486	498	-12
	Economische ontwikkeling - Totaal		-476	28	-448	-458	10
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	30	0	30	0	30
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	54	0	54	53	1
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Totaal		-24	0	-24	-53	29
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	102	20	122	124	-2
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Lasten	140	0	140	184	-45
	Bedrijfsloket en -regelingen - Totaal		-38	20	-18	-60	43
3.4	Economische promotie	Baten	0	45	45	43	2
3.4	Economische promotie	Lasten	280	-63	217	217	0
	Economische promotie - Totaal		-280	108	-172	-174	2
	Totaal programma Economie		-819	156	-662	-746	84
4.1	Openbaar basisonderwijs	Baten	0	0	0	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	131	17	148	137	11
	Openbaar basisonderwijs - Totaal		-131	-17	-148	-137	-11
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	47	99	147	592	-445
4.2	Onderwijshuisvesting	Lasten	1.046	336	1.382	2.115	-732
	Onderwijshuisvesting - Totaal		-998	-237	-1.235	-1.522	287
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenz.	Baten	340	88	428	279	149
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenz.	Lasten	1.767	-295	1.472	1.263	209
	Onderwijsbeleid en leerlingenz. - Totaal		-1.428	383	-1.044	-984	-60
	Totaal programma Onderwijs		-2.557	129	-2.428	-2.643	215

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten / Lasten	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	Baten	17	158	175	191	-16
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	598	59	657	662	-5
	Sportbeleid en activering - Totaal		-581	99	-482	-471	-11
5.2	Sportaccommodaties	Baten	318	-10	308	692	-384
5.2	Sportaccommodaties	Lasten	550	-15	536	885	-349
	Sportaccommodaties - Totaal		-232	5	-227	-193	-34
5.3	Cultuur	Baten	224	283	507	344	164
5.3	Cultuur	Lasten	715	222	938	726	212
	Cultuur - Totaal		-492	61	-431	-382	-49
5.4	Musea	Baten	0	0	0	0	0
5.4	Musea	Lasten	127	0	127	125	2
	Cultuur - Totaal		-127	0	-127	-125	-2
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	9	0	9	15	-7
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten	57	0	57	41	16
	Cultureel erfgoed - Totaal		-49	0	-49	-26	-23
5.6	Media	Baten	0	0	0	0	0
5.6	Media	Lasten	542	0	542	546	-3
	Media - Totaal		-542	0	-542	-546	3
5.7	Openbaar groen en recreatie	Baten	78	0	78	184	-107
5.7	Openbaar groen en recreatie	Lasten	2.631	-8	2.624	2.770	-146
	Openbaar groen en recreatie - Totaal		-2.554	8	-2.546	-2.585	39
	Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		-4.576	172	-4.404	-4.327	-76
6.1	Samenkracht en burgerp.	Baten	30	4.517	4.547	4.649	-101
6.1	Samenkracht en burgerp.	Lasten	2.584	3.105	5.689	4.568	1.121
	Samenkracht en burgerp. - Totaal		-2.554	1.412	-1.142	80	-1.222
6.2	Wijkteams	Baten	0	0	0	0	0
6.2	Wijkteams	Lasten	900	-27	874	846	28
	Wijkteams - Totaal		-900	27	-874	-846	-28
6.3	Inkomensregelingen	Baten	5.782	221	6.003	6.333	-330
6.3	Inkomensregelingen	Lasten	8.368	405	8.773	9.274	-501
	Inkomensregelingen - Totaal		-2.586	-184	-2.770	-2.941	171
6.4	Begeleide participatie	Baten	566	0	566	375	190
6.4	Begeleide participatie	Lasten	2.570	44	2.614	2.544	70
	Begeleide participatie - Totaal		-2.004	-44	-2.048	-2.168	120
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	0	512	512	236	276
6.5	Arbeidsparticipatie	Lasten	435	585	1.020	799	220
	Arbeidsparticipatie - Totaal		-435	-73	-508	-563	55
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	3	3	4	-1
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	1.441	81	1.522	1.502	21
	Maatwerkvoorzieningen (WMO) - Totaal		-1.441	-78	-1.519	-1.498	-21

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten / Lasten	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Baten	178	15	194	198	-4
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	2.699	349	3.048	3.177	-129
	Hulp bij het huishouden (WMO) - Totaal		-2.520	-334	-2.854	-2.979	125
6.71B	Begeleiding (WMO)	Baten	0	0	0	0	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	Lasten	2.124	-310	1.814	1.879	-65
	Begeleiding (WMO) - Totaal		-2.124	310	-1.814	-1.879	65
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Baten	0	0	0	0	0
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Lasten	542	74	616	608	8
	Dagbesteding (WMO) - Totaal		-542	-74	-616	-608	-8
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Baten	0	0	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	7	0	7	0	7
	Overige maatwerkarrangementen (WMO) - Totaal		-7	0	-7	0	-7
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	Baten	0	0	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	Lasten	1.679	392	2.071	1.991	80
	Jeugdhulp begeleiding - Totaal		-1.679	-392	-2.071	-1.991	-80
6.72B	Jeugdhulp behandeling	Baten	0	0	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	Lasten	3.587	160	3.747	3.670	77
	Jeugdhulp behandeling - Totaal		-3.587	-160	-3.747	-3.670	-77
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	Baten	0	0	0	0	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	547	-3	544	520	23
	Jeugdhulp dagbesteding - Totaal		-547	3	-544	-520	-23
6.73A	Pleegzorg	Baten	0	0	0	0	0
6.73A	Pleegzorg	Lasten	393	32	425	412	13
	Pleegzorg - Totaal		-393	-32	-425	-412	-13
6.73B	Gezinsgericht	Baten	0	0	0	0	0
6.73B	Gezinsgericht	Lasten	243	181	424	416	8
	Gezinsgericht - Totaal		-243	-181	-424	-416	-8
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	Baten	0	0	0	0	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	433	130	563	584	-22
	Jeugdhulp met verblijf overig - Totaal		-433	-130	-563	-584	22
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Baten	0	0	0	0	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Lasten	159	-96	62	104	-42
	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf - Totaal		-159	96	-62	-104	42
6.74C	Gesloten plaatsing	Baten	0	0	0	0	0
6.74C	Gesloten plaatsing	Lasten	524	-26	498	467	31
	Gesloten plaatsing - Totaal		-524	26	-498	-467	-31
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Baten	0	0	0	744	-744
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Lasten	259	21	280	675	-395
	Beschermd wonen (WMO) - Totaal		-259	-21	-280	69	-349
6.82A	Jeugdbescherming	Baten	0	0	0	0	0
6.82A	Jeugdbescherming	Lasten	473	47	521	523	-3
	Jeugdbescherming - Totaal		-473	-47	-521	-523	3
6.82B	Jeugdreclassering	Baten	0	0	0	0	0
6.82B	Jeugdreclassering	Lasten	26	7	33	35	-2
	Jeugdreclassering - Totaal		-26	-7	-33	-35	2
	Totaal programma Sociaal Domein		-23.437	118	-23.319	-21.981	-1.337

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten / Lasten	Prim. Begroting	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	Baten	0	115	115	-13	128
7.1	Volksgezondheid	Lasten	1.158	131	1.289	1.165	124
	Volksgezondheid - Totaal		-1.158	-16	-1.174	-1.177	4
7.2	Riolering	Baten	4.150	0	4.150	4.152	-2
7.2	Riolering	Lasten	3.182	-66	3.116	3.118	-2
	Riolering - Totaal		968	66	1.034	1.034	0
7.3	Afval	Baten	2.679	0	2.679	2.604	75
7.3	Afval	Lasten	2.290	-1	2.289	2.214	75
	Afval - Totaal		389	1	390	390	0
7.4	Milieubeheer	Baten	584	-14	571	921	-350
7.4	Milieubeheer	Lasten	1.615	-10	1.605	1.954	-348
	Milieubeheer - Totaal		-1.031	-4	-1.035	-1.033	-2
7.5	Begraafplaatsen	Baten	185	0	185	211	-26
7.5	Begraafplaatsen	Lasten	331	0	331	363	-32
	Begraafplaatsen - Totaal		-146	0	-146	-152	6
	Totaal programma Volksgezondheid en milieu		-978	47	-930	-938	7
8.1	Ruimtelijke Ordening	Baten	140	121	261	194	67
8.1	Ruimtelijke Ordening	Lasten	1.593	229	1.822	1.757	64
	Ruimtelijke Ordening - Totaal		-1.453	-108	-1.561	-1.563	3
8.2	Grondexploitatie	Baten	15	0	15	897	-882
8.2	Grondexploitatie	Lasten	74	-48	26	256	-230
	Grondexploitatie - Totaal		-59	48	-11	641	-652
8.3	Wonen en bouwen	Baten	1.158	42	1.200	1.472	-272
8.3	Wonen en bouwen	Lasten	2.559	-6	2.554	2.787	-233
	Wonen en bouwen - Totaal		-1.402	48	-1.354	-1.315	-39
	Totaal programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		-2.914	-12	-2.926	-2.237	-689
	Totaal		-44.848	1.216	-43.631	-42.562	-1.068
0.4	Overhead	Baten	56	166	222	771	-549
0.4	Overhead	Lasten	11.834	1.127	12.961	13.231	-270
	Overhead - Totaal		-11.779	-961	-12.740	-12.460	-280
0.9	Vennootschapsbelasting	Baten	0	0	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting	Lasten	17	132	149	166	-17
	Vennootschapsbelasting - Totaal		-17	-132	-149	-166	17
0.8	Onvoorzien	Lasten	40	0	40	0	40
	Onvoorzien - Totaal		-40	0	-40	0	-40
0.5	Algemene dekkingsmiddelen - dividenden	Baten	359	8	367	367	0
0.61	Algemene dekkingsmiddelen - OZB woningen	Baten	4.383	16	4.399	4.403	-4
0.62	Algemene dekkingsmiddelen - OZB niet-woningen	Baten	3.191	132	3.323	3.329	-6
0.64	Algemene dekkingsmiddelen - overige belastingen	Baten	46	-10	36	38	-2
0.7	Algemene dekkingsmiddelen - algemene uitkering	Baten	48.472	1.205	49.677	50.221	-544
3.4	Algemene dekkingsmiddelen - woonforensen- en toeristenbelasting	Baten	213	43	256	248	8
	Algemene dekkingsmiddelen - Totaal		56.664	1.394	58.058	58.606	-548
	Totaal baten		74.193	8.194	82.387	86.336	-3.949
	Totaal lasten		74.212	6.677	80.890	82.920	-2.030
	Totaal saldo baten en lasten		-19	1.517	1.499	3.418	-1.919
0.10	Mutaties reserves	Baten	400	1.163	1.563	1.563	0
0.10	Mutaties reserves	Lasten	0	647	647	647	0
	Mutaties reserves - Totaal		400	516	916	916	0
	TOTAAL baten		74.593	9.357	83.950	87.899	-3.949
	TOTAAL lasten		74.212	7.324	81.537	83.567	-2.030
	TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN		381	2.033	2.413	4.333	-1.919

Afschrijvingstermijnen

Het afschrijvingsbeleid staat beschreven in de Financiële verordening Haaksbergen (9.1c). De immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven zoals hieronder weergegeven.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden
- b. 5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling
- c. 5 jaar: computerapplicaties

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen met een meerjarig economisch nut of met een meerjarig maatschappelijk nut.

Economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan €5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden namelijk altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 60 jaar: rioleringen
- b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken
- c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- d. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen
- g. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- h. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen
- i. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
- j. 10 jaar: telefooninstallaties
- k. 5 jaar: automatiseringsapparatuur
- l. 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair
- m. 8 jaar: motorvoertuigen
- n. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten
- o. 8 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
- p. 10 jaar: aanleg kunstgrasvelden

Maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

- a. 10 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen
- b. 25 jaar: wegen, straten, pleinen en rotondes
- c. 25 jaar: tunnels, viaducten en bruggen
- d. 25 jaar: geluidswallen
- e. 15 jaar: openbare verlichting
- f. 10 jaar: belijningen en bebordingen, straatmeubilair en rijwielstallingen
- g. 25 jaar: waterwegen, waterbergingen, kades, sluizen, waterkeringen en walbeschoeiing
- h. 15 jaar: pompen en gemalen
- i. 25 jaar: fiets- en wandel/voetpaden
- j. 25 jaar: parkeerplaatsen en verkeersremmende voorzieningen
- k. 15 jaar: verkeersregelinstallaties
- l. 10 jaar: speeltoestellen

Controleverklaring van de afhankelijke accountant

Als bijlage gevoegd bij deze Jaarstukken 2024

Bijlage 1. Kredietenlijst

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving krediet	Restant 31-12- 2023	In 2024 verstrekt krediet	Uitgaven in 2024	Subsidie	Afwaar- dering GRP	Restant krediet	Raadsbesluit	Datum besluit	Afschr. termijnen	Verval- datum
Afwaardering N18	985		1.084	764		665	Begroting 2017 en EJR 2023	2-11-2016 en 20-12-2023	25 jaar	31-12-2027
Extreme buien 2015 - 2017	1.148		93		1.055	0	Begroting 2017 en EJR 2023	2-11-2016 en 20-12-2023	60 jaar	31-12-2027
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2017	137		6		131	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2018	855		288		567	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
Huisvestingsconcept 2020	234		234			0	Begroting 2020	6-11-2019	25 jaar	31-12-2024
GRP 2017-2020 kredietjaar 2019	949		12		937	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
GRP 2017-2020 kredietjaar 2020	1.260		8		1.252	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
Voorbereidingskrediet Stepelerveld II	34		15			19	Raadsbesluit 03-03-2021	3-3-2021	5 jaar	31-12-2025
Vervanging hard- en software 2022	248		81			167	Begroting 2022	3-11-2021	5 jaar	31-12-2025
Reconstructie Beckummerweg	-67	45	11	49		16	Begroting 2022 en berap 2024	3-11-2021 en 26-06-2024	25 jaar	31-12-2024
Realisatie ontsluiting bouwplan 'De Hoeve'	30		0			30	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2025
Herinrichting 't Kempke	75		6	205		274	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2025
Investerings begraafplaatsen	212		211			1	Begroting 2022	3-11-2021 en 5-07-2023	10 jaar	31-12-2024
Kredieten riolering 2022	2.067		675		1.392	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
Huisvestingsplan 2021-2023	270		182			88	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2025
Vervanging openbare verlichting 2023	35		33			2	Begroting 2023	9-11-2022	15 jaar	31-12-2024
Reconstructie Oorweg	400		0			400	Begroting 2023	9-11-2022	25 jaar	31-12-2026
Kredieten riolering 2023	1.525		0		1.525	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
Dr. Prinsstraat	115		8			107	Begroting 2023	9-11-2022	25 jaar	31-12-2026
Oversteek Hengelsestraat	82		14			68	1e berap 2022	29-6-2022	25 jaar	31-12-2025
Sloopkosten scholen	104		102			2	Raadsbesluit 25-01-2023	25-1-2023	40 jaar	31-12-2024
Pleinputkasten	60		2			58	1e berap 2023	5-7-2023	15 jaar	31-12-2026
Vervanging fietsenstalling		50	0			50	Begroting 2024	6-11-2024	10 jaar	31-12-2025
Nieuwbouw basisschool Buurse		150	25			125	Begroting 2024	6-11-2024	40 jaar	31-12-2025
Renovatie basisschool Sint Bonifatius		25	0			25	Begroting 2024	6-11-2024	40 jaar	31-12-2025
Basisschool het Palet		8.980	7.063			1.917	Rb 25-01-2023 en 27-09-2023	25-1-2023 en 27-09-2023	40 jaar	31-12-2025
Vervanging openbare verlichting 2024		500	3			497	Begroting 2024	6-11-2024	15 jaar	31-12-2025
Krediet I&A 2024		215	3			212	Begroting 2024	6-11-2024	5 jaar	31-12-2025
Kredieten riolering 2024	0	430	46		384	0	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2024
Aanpassing openbare ruimte het Palet		180	0			180	Raadsbesluit 25-01-2023	25-1-2023	40 jaar	31-12-2025
Chalets Oekraïne 2024		3.679	30	875		4.524	Raadsbesluit 24-04-2024	24-4-2024	3 jaar	31-12-2025
Verkeersregelinstallatie		100	0			100	1e berap 2024	26-6-2024	15 jaar	31-12-2026
Riolering en watergangen oude N18		75	0			75	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2026
Riolering en watergangen oude N18 rotonde		96	0			96	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2026
Aanpassen watergangen oude Enschedesestraat		10	0			10	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2025
Kempke		267	0			267	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2028
Aanpassen Veldmaterstraat		55	0			55	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2027
Parallelweg de Hoeve VWA en HWA		300	0			300	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2027
Aanpak riolering Sterkerstraat		520	0	59		579	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2028
Parallelweg Haaksbergen		503	3	114		614	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2029
Wateroverlast de Brink		495	0	66		561	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2027
Wateroverlast Veldmaat (Meidoorn)		247	117			130	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2027
Wateroverlast Benninkstraat		250	0			250	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2028
Wateroverlast Blankenburgerstraat		200	0			200	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2028
Speelvoorzieningen		200	31			169	Raadsbesluit 31-01-2024	31-1-2024	10 jaar	31-12-2025

Bijlage 2. Algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	4.263.000,00	-0,2933	-1.250.337,90
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	3.664.500,00	-0,2231	-817.549,95
1a Waarde woningen eigenaren	31.044.000,00	-0,089	-2.762.916,00
Subtotaal			-4.830.803,85

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
8a-3 Bijstandsontvangers	259,67	5.179,66	1.344.985,05
2 Inwoners	24.359,00	375,23	9.140.227,57
7c-5 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	1.995,30	3.797,99	7.578.129,45
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	1.574,00	385,83	607.296,42
3c Eenpersoonshuishoudens	3.163,00	166,19	525.658,97
8b Loonkostensubsidie	57	5.179,66	295.240,62
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.337,00	567,53	2.461.377,61
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	160	1.047,75	167.640,00
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	1.691,46	1.326,62	2.243.924,67
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	2.164,10	263,83	570.954,50
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	23.800,00	10,86	258.468,00
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	18.990,00	155,35	2.950.096,50
14c-2 Landelijke centrumfunctie	16.080,00	45,41	730.192,80
15e Leerlingen VO	952,8	384,9	366.732,72
15h-3 Onderwijsachterstand	514,84	150,84	77.658,47
38 Bedrijfsvestigingen	2.885,00	134,78	388.840,30
36 Kernen	6	114.518,58	687.111,48
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	75.166,66
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.678,00	31,4	52.689,20
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	3.874,72	13,42	51.998,72
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	11.687,96	86,31	1.008.787,65
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	96	2.935,95	281.851,20
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	165	10.743,51	1.772.679,15
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	96	7.925,10	760.809,60
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	165	6.818,51	1.125.054,15
19 Oppervlakte binnenwater	63	126,1	7.944,30
16 Oppervlakte land	10.486,00	39	408.954,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	10.486,00	25,72	269.699,92
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	11.142,00	11,62	129.470,04
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor	11.142,00	52,99	590.414,58
39 Vast bedrag	1	982.055,84	982.055,84
Subtotaal			37.912.110,13

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)		
Uitkeringsfactor		1,42
Subtotaal (B x C (=uf))		53.835.196,39
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-2.275.180,00	-2.275.180,00
Subtotaal		-2.275.180,00
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
170 Decentralisatie prov. taken verg.verlening, toezicht en handhaving (DU)	40.860,00	40.860,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	36.443,00	36.443,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	71.963,00	71.963,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	918	918
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062,00	7.062,00
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	4.000,00	4.000,00
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	3.398,00	3.398,00
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	32.849,00	32.849,00
427 Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	146.139,00	146.139,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	17.055,00	17.055,00
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	3.439,00	3.439,00
438 Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	40.371,00	40.371,00
441 Wet betaalbare huur (DU)	26.261,00	26.261,00
448 Energietoeslag (DU)	30.026,00	30.026,00
459 Alleenverdienersproblematiek	36.280,00	36.280,00
460 Landelijke beeindigingsregeling veehouderijbedrijven (DU)	90.266,00	90.266,00
463 Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) (DU)	2.136,00	2.136,00
475 Register Externe Veiligheidsrisico's (DU)	10.000,00	10.000,00
477 Spreidingswet (DU)	32.602,00	32.602,00
Subtotaal		632.068,00
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	2.557.871,00	2.557.871,00
Subtotaal		2.557.871,00
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker		
Gemeenteposten:	Opgave	Uitkering
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2022		64.633,33
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2023		80.432,10
Correctie maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen'		157.222,60
Subtotaal		302.288,03
Totaal uitkering 2024:		50.221.439,57

Bijlage 3. Interbestuurlijk toezicht

Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken, ook die in medebewind, goed uit te voeren en financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad is leidend. Het interbestuurlijke toezicht door de provincie is een wettelijke taak als onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur. De provincie beoordeelt hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten wordt uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert, is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend.

Wij hebben toegezegd de raad in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen op de diverse domeinen. Deze afspraak maakt ook provinciebreed deel uit van de herziene bestuursovereenkomst.

Algemeen

De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's, waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente. De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. Het totaalbeeld 2025 over het toezichtsjaar (2024) is groen.

Totaalbeeld 2025: Groen					
Financiën	Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)	Omgevingsrecht (voorheen Wro)	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Oranje	Groen	Groen

Domein Financiën

Haaksbergen presenteerde een structureel sluitende begroting voor 2025. Haaksbergen hecht veel waarde aan een structureel financieel gezonde basis. Echter als gevolg van niet beïnvloedbare omstandigheden, zoals de korting van het Rijk op het gemeentefonds (Ravijnjaren), de hogere bijdragen aan de verbonden partijen en de tarief- en volumestijging binnen het sociaal domein komt Haaksbergen vanaf 2026 met een niet structureel sluitende meerjarenraming. Om die reden blijft het totaalbeeld oranje. Haaksbergen heeft enkele maatschappelijke voorzieningen (o.a. zwembad de Wilder en Huis van Haaksbergen) en het integraal huisvestingsplan (IHP) op de lijst met nog te ramen investeringen staan. Haaksbergen stelt echter wel dat een structurele en reële financiële dekking van deze

voorzieningen een belangrijke voorwaarde is. Haaksbergen wil geen “hypotheek op de toekomst” nemen, wat wil zeggen dat maatregelen omkeerbaar moeten zijn en geen structurele verplichting mogen zijn, die de gemeente in de toekomst mogelijk dwingt tot aanvullende bezuinigingen.

Er zijn nog geen ombuigingen meegenomen in de begroting 2025. In de begroting 2025 is wel een inventarisatie opgenomen van mogelijke ombuigingen, dit betreffen medebewindstaken van de gemeente en een taakstelling voor verbonden partijen. Hoe Haaksbergen hier mee omgaat, wordt bij de Kadernota 2026 meegenomen. Het eigen vermogen en de weerstandsratio zijn ruim boven de door de raad vastgestelde norm.

Voor het overige constateert de provincie:

Veel gemeenten worden geconfronteerd met tekorten in de meerjarenraming door het zogenoemde “ravijnjaar”. Ook de meerjarenraming van Haaksbergen laat tekorten zien. Om bij de komende begroting te zorgen voor een sluitende meerjarenraming heeft Haaksbergen al denkrichtingen/maatregelen opgenomen. De provincie vindt het verstandig dat hierover al is nagedacht. Maatregelen hebben vaak tijd nodig om ook daadwerkelijk gerealiseerd te worden. De provincie zal de bij de begroting 2026 uitgewerkte maatregelen beoordelen, daarbij gebruiken zij de vastgestelde criteria uit het Gemeenschappelijk toezichtkader.

Domein Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)

Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Omgevingsrecht VTH, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, was het kleurbeeld over 2024 voor de gemeente Haaksbergen **groen**.

Verbeterpunten vorig jaar

De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2024 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in verbetering, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.

Beleidskader

Voor de thuishaken heeft Haaksbergen eind 2021 VTH-beleid vastgesteld dat onder andere een probleemanalyse, strategieën, meerjarendoelstellingen en een risicoanalyse bevat. De huidige risicoanalyse behoeft verdere doorontwikkeling. De actualisatie van de risicoanalyse is in 2024 gestart en Haaksbergen is voornemens deze in 2025 af te ronden. Haaksbergen verwacht in 2025 geactualiseerd VTH-beleid vast te stellen, waarin de geactualiseerde risicoanalyse wordt meegenomen. In het uitvoeringsprogramma 2024 heeft Haaksbergen een werkwijze opgenomen met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

Het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is in 2023 door Haaksbergen vastgesteld. In dit beleidsplan zijn onder andere een probleemanalyse, strategieën en doelen opgenomen. Er is nog nadere uitwerking nodig van de gestelde doelen, zodat duidelijk is wanneer de doelen zijn gehaald. Voor de toezichtstaken wordt (gedeeltelijk) gebruikgemaakt van het dynamisch risicoprioriteringsinstrument (RPI). Het blijft echter onduidelijk hoe de RPI precies wordt ingezet, hoe de risico inschattingen worden bepaald en welke prioriteiten daaruit volgen.

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren voor de thuishaken en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat de beschikbare capaciteit in eerste instantie onvoldoende is om de geplande werkzaamheden uit te voeren. In het uitvoeringsprogramma is opgenomen dat er zo nodig maatregelen worden getroffen, zoals tijdelijke inhuur.

Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten voor Haaksbergen worden uitgevoerd. Daarnaast zijn enkele doelstellingen uit het beleid overgenomen in het uitvoeringsprogramma, maar ontbreken de doelen voor de thema's dienstverlening en financiën zoals opgenomen in de verordening van de gemeente.

Rapportage en evaluatie

Het jaarverslag 2023 over de thuistaken is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden en de realisatie van de voorgenomen doelen. Een tekort aan capaciteit in 2023 heeft gevolgen gehad voor de uitvoering van de toezicht en handhavingswerkzaamheden. De oorzaken en mogelijke risico's hiervan zijn beschreven. Het jaarverslag geeft onvoldoende inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria.

Het jaarverslag 2023 over de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is tijdig vastgesteld. Het jaarverslag geeft inzicht in de uitgevoerde activiteiten. In het uitvoeringsprogramma 2023 waren actualisatietoetsen gepland voor Haaksbergen, maar uit het jaarverslag 2023 blijkt dat deze niet zijn uitgevoerd. Het jaarverslag geeft onvoldoende inzicht in de realisatie van de voorgenomen doelen.

Verbeterpunten

Voor 2025 heeft de gemeente Haaksbergen de volgende verbeterpunten:

1. Stel in 2025, zoals voorgenomen, het geactualiseerde VTH-beleid voor de thuistaken vast.
2. Verwerk de geactualiseerde risicoanalyse in het VTH-beleid en gebruik deze bij de programmering van het uitvoeringsprogramma 2026.
3. Geef in 2025 gedetailleerder inzicht in het voldoen aan de kritieke massa van de kwaliteitscriteria en motiveer wanneer niet wordt voldaan aan deskundigheidsgebieden.
4. Zorg voor verdere ontwikkeling van indicatoren en streefwaarden voor de gestelde doelen in het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken bij de Omgevingsdienst.
5. Geef in 2025 beter inzicht in de werking van het dynamisch risico - prioriteringsinstrument (RPI) en de daarbij horende risico-inschattingen, zodat inzichtelijk is hoe deze de toezichtstaken sturen.
6. Toets, zoals voorgenomen in het uitvoeringsprogramma 2025 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente, de relevante vergunningen op actualiteit en actualiseer vergunningen indien nodig volgens de wettelijk vastgestelde termijnen.
7. Geef in het jaarverslag 2024 over de taken belegd bij de Omgevingsdienst inzicht in de realisatie van de gestelde doelen.

Domein Wro

De gemeente Haaksbergen wordt in het provinciale toezicht positief beoordeeld op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar **groen** is.

De gemeentelijke structuurvisie uit 2014 is met een addendum geactualiseerd. Op 27 november 2024 is het addendum op deze structuurvisie vastgesteld, waarbij voorkeurslocaties voor wonen en werken aan de randen van Haaksbergen, Buurse en St. Isidorushoeve zijn opgenomen.

De gemeente Haaksbergen beschikt over actuele bestemmingsplannen. Haaksbergen heeft zich in 2023 voorbereid op de implementatie van de Omgevingswet. De gemeente werd daarbij extern ondersteund. Het participatiebeleid is vastgesteld, hiervoor is ook de formatie uitgebreid. Het "transitieplan omgevingsplan Haaksbergen" is vastgesteld, waarin uitgangspunten en het proces om te komen tot het omgevingsplan zijn omschreven. Ondersteund door een extern bureau is in 2024 de ontwerp omgevingsvisie opgesteld.

Toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Haaksbergen voldoende aandacht in het VTH-programma 2024.

Positief te benoemen is de inzet m.b.t. plattelandsontwikkeling. Haaksbergen heeft 3 Natura 2000 gebieden binnen haar gemeente. De provincie is bevoegd gezag voor het opstellen en uitvoering geven aan de gebiedsagenda o.a. met betrekking tot de stikstofproblematiek. Dit traject vergt echter ook beleidsmatige keuzes van de gemeente Haaksbergen. In de teamplannen is dit onderwerp opgenomen om dit op de juiste manier te beleggen en de prioriteit te geven die nodig is in een landelijke gemeente en is een beleidsadviseur plattelandsontwikkeling aangesteld. Daarnaast zijn een accounthouder voor agrarische bedrijven en een medewerker voor de begeleiding van stoppende agrariërs (op basis van LBV regeling) gestart.

Domein Informatie- en archiefbeheer

In 2024 hebben de informatiemanager en de beleidsmedewerker DIV hoge prioriteit gegeven aan de uitvoering van het verbeterplan voor informatie- en archiefbeheer. Verschillende onderdelen van het plan zijn succesvol afgerond in overleg met de archiefinspectie Overijssel.

Tijdens het verificatiebezoek in oktober was de inspecteur tevreden over de aanpak en de resultaten van deze uitvoering. Haaksbergen verwacht een gedegen oranje beoordeling, waarbij de inspectie heeft laten doorschemeren dat een positieve beoordeling in het IBT-rapport in de toekomst zeer waarschijnlijk is, mits Haaksbergen deze lijn voortzet.

In 2024 is op basis van een intentieovereenkomst aan de hand van vijf pilots gewerkt aan een verkenning op de samenwerking op informatiemanagement tussen Haaksbergen en Hengelo. In april 2025 wordt op basis van de vijf pilots een eindrapport opgeleverd, waarin duidelijk wordt of, en zo ja in welke scope een samenwerking op informatiemanagement mogelijk is.

Binnen de ambtelijke organisatie is er een sterke focus gelegd op het vergroten van het bewustzijn rondom de uitdagingen in de informatiehuishouding. Er zijn stappen gezet door wekelijkse inlooppreekuren, gerichte presentaties en uitleg over de waarde en het juiste gebruik van informatie. Integrale afstemming vindt structureel plaats.

Domein Statushouders

We begonnen 2024 met een achterstand van 12 statushouders die in 2023 gehuisvest hadden moeten worden. Daarnaast moesten we in de eerste en tweede helft van 2024 nog eens 50 statushouders huisvesten. Het totale aantal te huisvesten statushouders in 2024 bedroeg daarmee 62.

Door middel van reguliere huisvesting, een doorstroomlocatie en de Hotel Accommodatie Regeling (HAR) hebben we de taakstelling van 2024 behaald.

De huisvesting van statushouders is een nationale uitdaging. In de toezichtladder wordt meegewogen of eventuele achterstanden in huisvesting uit vorige perioden zijn weggewerkt. Als het ernaar uitzielt dat een gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland. Daarbij wordt informatie opgevraagd en geëvalueerd welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen. In een dergelijk geval wordt de

frequentie van monitoring geïntensiveerd van maandelijks naar tweewekelijk. Dit is de interventieladder en stappenplan.

Halverwege 2024 lagen we nog niet volledig op schema, waardoor we tijdelijk van trede 0 naar trede 1 op de interventieladder gingen. Door de inspanningen in de tweede helft van het jaar is de achterstand alsnog weggewerkt. Hierdoor zijn we teruggekeerd op de interventieladder naar trede 0.

De taakstelling voor 2024 is behaald en we behouden het groene kleurbeeld.

Domein Erfgoed

De gemeente Haaksbergen kent een actuele erfgoedverordening uit 2018. De monumentencommissie is belegd bij het Oversticht. Deze heeft vijf adviezen afgegeven waarvan niet is afgeweken. VTH is voldoende ingericht, waarbij wordt aangegeven dat toezicht gebeurt op basis van verleende vergunningen en dat handhaving alleen gebeurt bij een handhavingsverzoek. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden archeologie en cultuurhistorie meegewogen. Dit gebeurt via archeologisch onderzoek, advies door de regioarcheoloog, en benutten van de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Overijssel.

Bijlage 4. Portefeuilleverdeling

	Omschrijving Taakveld	Portefeuillehouder
0	Programma bestuur en ondersteuning	
0.1	Bestuur	mr. drs. R.G. Welten
0.2	Burgerzaken	mr. drs. R.G. Welten
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	drs. J.H. Scholten
0.4	Overhead	mr. J.H. Niemans / mr. drs. R.G. Welten
0.5	Treasury	mr. J.H. Niemans
0.61	OZB woningen	mr. J.H. Niemans
0.62	OZB niet woningen	mr. J.H. Niemans
0.63	Parkeerbelasting	mr. J.H. Niemans
0.64	Belastingen overig	mr. J.H. Niemans
0.7	Algemene uitkering en gemeentefonds	mr. J.H. Niemans
0.8	Overige baten en lasten	mr. J.H. Niemans
0.9	Vennootschapsbelasting	mr. J.H. Niemans
0.10	Mutaties reserves	mr. J.H. Niemans
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	mr. J.H. Niemans
1	Programma veiligheid	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	mr. drs. R.G. Welten
1.2	Openbare orde en veiligheid	mr. drs. R.G. Welten
2	Programma verkeer en vervoer	
2.1	Verkeer en vervoer	drs. J.H. Scholten
2.2	Parkeren	drs. J.H. Scholten
2.5	Openbaar vervoer	drs. J.H. Scholten
3	Programma economie	
3.1	Economische ontwikkeling	mr. J.H. Niemans
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	drs. J.H. Scholten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	mr. J.H. Niemans
3.4	Economische promotie	mr. J.H. Niemans
4	Programma onderwijs	
4.1	Openbaar basisonderwijs	P. van Zwanenburg
4.2	Onderwijshuisvesting	drs. J.H. Scholten
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	P. van Zwanenburg
5	Programma sport, cultuur en recreatie	
5.1	Sportbeleid en activering	P. van Zwanenburg
5.2	Sportaccommodaties	drs. J.H. Scholten
5.3	Cultuur	P. van Zwanenburg
5.4	Musea	P. van Zwanenburg
5.5	Cultureel erfgoed	P. van Zwanenburg
5.6	Media	P. van Zwanenburg
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	drs. J.H. Scholten / mr. J.H. Niemans
6	Programma sociaal domein	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	P. van Zwanenburg
6.2	Wijkteams	P. van Zwanenburg
6.3	Inkomensregelingen	P. van Zwanenburg
6.4	Begeleide participatie	P. van Zwanenburg
6.5	Arbeidsparticipatie	P. van Zwanenburg
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	P. van Zwanenburg
6.7	Maatwerkdienstverlening 18+	P. van Zwanenburg
6.8	Maatwerkdienstverlening 18-	P. van Zwanenburg
6.9	Geëscaleerde zorg 18+	P. van Zwanenburg
6.10	Geëscaleerde zorg 18-	P. van Zwanenburg
7	Programma volksgezondheid en milieu	
7.1	Volksgezondheid	P. van Zwanenburg
7.2	Riolering	drs. J.H. Scholten
7.3	Afval	mr. J.H. Niemans
7.4	Milieubeheer	mr. J.H. Niemans
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	mr. drs. R.G. Welten
8	Programma volkshuisvesting en RO	
8.1	Ruimtelijke ordening	drs. J.H. Scholten
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	drs. J.H. Scholten
8.3	Wonen en bouwen	drs. J.H. Scholten

Bijlage 5. Afkortingenlijst

A

AB	-	Algemeen Bestuur
AI	-	Artificial Intelligence
AMvB	-	Algemene Maatregel van Bestuur
Appa	-	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	-	Algemene Reserve
AV-middelen	-	Audiovisuele middelen
AVG	-	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Awb	-	Algemene wet bestuursrecht
AZC	-	Asielzoekerscentrum

B

BBP index	-	Bruto Binnenlands Product index
BBV	-	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bibob	-	(Wet) bevordering integriteitsbeoordelingen
BIO	-	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BO	-	Bestuurlijk overleg
BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOK-SES/BOSS	-	Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	-	BasisRegistratie Personen
Btw	-	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	-	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BVO	-	Boomveiligheidsonderzoek

C

Cao	-	Collectieve arbeidsovereenkomst
Cbs	-	Centraal bureau voor de statistiek
Cbw	-	Cyberbeveiligingswet
CDOKE	-	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CEP	-	Centraal Economisch Plan
CMP	-	Circulair MaterialenPlan
COA	-	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CPB	-	Centraal Plan Bureau
Coelo	-	Centrum onderzoek economie lagere overheden
CRM-systeem	-	Customer relations management system

D

DB	-	Dagelijks Bestuur
DDoS-aanval	-	(Distributed) Denial-of-Service-aanval
DIV	-	Documentaire InformatieVoorziening
DPIA	-	Data Protection Impact Assessment

E

EMU	-	Economische en monetaire Unie
ENSIA	-	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EW	-	Eindwaarde

F

FG	-	Functionaris Gegevensbescherming
Fido	-	Wet Financiering decentrale overheden
Fte	-	Fulltime equivalent

G

GBI	-	Geïntegreerd Beheer Informatiesysteem
GBTwente	-	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GFE-afval	-	Groente-, fruit- en etensresten afval
GGD	-	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GR	-	Gemeenschappelijke Regeling
GWW	-	Grond-, weg- en waterbouw

H

HR	-	Human Resources
----	---	-----------------

I

IBT	-	Interbestuurlijk toezicht
ICT	-	Informatie- en communicatietechnologie
IFLO	-	Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden
IHP	-	Integraal huisvestingsplan (Onderwijs)
IKT	-	Industriële kring Twente
IM	-	Informatiemanagement
IPO	-	Interprovinciaal Overleg
IT	-	Informatietechnologie
ISO	-	Informatie Security Officer
IVP	-	Integraal VeiligheidsPlan
IVZ	-	Integrale VeiligheidsZorg

J

JGZ	-	JeugdGezondheidsZorg
-----	---	----------------------

K

KGO	-	Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving
KPI	-	Kritieke Prestatie-Indicator

L

LAA	-	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LAP3	-	Landelijk AfvalbeheerPlan 3 (LAP3)
LBB	-	Landelijk Bureau Bibob
LEA	-	Lokale Educatieve Agenda
LED	-	Light Emitting Diode
LPO-accres	-	Loon- en PrijsOntwikkelingen-accres

M

m.e.r.	-	Milieueffectrapportage
MRB	-	Minder RijksBemoeienis
Mnsp	-	Minnelijke schuldregeling natuurlijke personen
MTO	-	MedewerkersTevredenheidsOnderzoek

N

NFK	-	Nationaal Fonds Kinderhulp
NIS	-	Netwerk- en Informatie Systemen
NZA	-	Nederlandse Zorgautoriteit

O

ODT	-	OmgevingsDienst Twente
OLCT	-	Openbaar Lichaam Crematoria Twente
OZB	-	Onroerendezaakbelasting
OZJT	-	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente

P

PGB	-	Persoonsgebonden budget
-----	---	-------------------------

Q**R**

RIEC	-	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
RIVM	-	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RO	-	Ruimtelijke Ontwikkeling

S

SIO	-	Strategisch Informatie Overleg
SON	-	Stadsbank Oost Nederland
SPUK	-	Regeling specifieke uitkering
SPUK GALA	-	Regeling specifieke uitkering gezond en actief leven akkoord
SPUK MEOZ	-	Regeling specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden
SWB	-	Sociaal werkvoorzieningsbedrijf
SWV	-	Samenwerkingsverband

T

TVS	-	Taakvolgsysteem
-----	---	-----------------

U

UP	-	Uitvoeringsprogramma
UWV	-	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

V

VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	-	Voortgezet onderwijs
VPB	-	Vennootschapsbelasting
VRT	-	Veiligheidsregio Twente
VTE	-	Vrije tijdseconomie
VTH	-	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VTT	-	Veilig Thuis Twente
VVE	-	Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie

W

Wabo	-	Wet algemene bepaling omgevingsrecht
WFS	-	Waarborgfonds Sport
Wgs	-	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening

Wkb	-	Wet kwaliteitsborging
Wmebv	-	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsnp	-	Wet schuldsanering natuurlijke personen
Woo	-	Wet open overheid
WOZ	-	Waardering onroerende zaken
Wro	-	Wet ruimtelijke ordening
WRP	-	Water en RioleringsProgramma
Wsnp	-	Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening
WSW	-	Waarborg Sociale Woningbouw
Wvr	-	Wet veiligheidsregio's
WW-uitkering	-	Werkloosheidsuitkering
X		
Y		
Z		
ZIN	-	Zorg in Natura
Z-route	-	Intensieve route in het inburgeringsstelsel, waarin inburgering en participatie stevig worden gecombineerd